

Karita Kivistö

TAPAHTUMANJÄRJESTÄMINEN –
KOLMEN SELKÄMEREN MAJAKKASAAREN MAJAKKAPÄIVÄ
20.–21.8.2016

Matkailun koulutusohjelma
2016

TAPAHTUMANJÄRJESTÄMINEN – KOLMEN SELKÄMEREN MAJAKKASAAREN MAJAKKAPÄIVÄ 20.–21.8.2016

Kivistö, Karita
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Joulukuu 2016
Ohjaaja: Renfors, Sanna-Mari
Sivumäärä: 74
Liitteitä: 5

Asiasanat: tapahtumanjärjestäminen, verkostoyhteistyö, Selkämeri, majakkamatkailu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää toimiva ja onnistunut, ilmainen yleisötapahtuma, kolmella eri Selkämeren kansallispuistoon kuuluvalla majakkasaarella. Tapahtumapaikkoina toimivat Kustavin Isokari, Rauman Kylmäpihlaja ja Luvian Säppi. Tapahtuma toteutettiin kansainvälisenä majakkapäivänä, elokuun kolmantena viikonloppuna, 20.–21.8.2016. Tapahtuman kohderyhmänä olivat ensisijaisesti rannikon sekä lähimaakuntien luonnosta ja saaristosta kiinnostuneet ihmiset. Majakkapäivä -tapahtuman tavoitteena oli lisätä Selkämeren kansallispuiston ja majakkamatkailun tunnettavuutta sekä kehittää majakkamatkailun suosiota. Tapahtumanjärjestämisen lisäksi työn tehtävänä oli kartoittaa tapahtumaan liittyviä kehitysehdotuksia haastatteleamalla tapahtumaan osallistuneita toimijoita ja yrittäjiä tapahtuman tulevaisuuden koordinoitua ajatellen. Opinnäytetyön toimeksiantajana oli Metsähallituksen luontopalvelut.

Tutkimuksen teoriaosuudessa hyödynnettiin tapahtumanjärjestämisen lisäksi saaristo- ja rannikkomatkailun teoriaa sekä verkostoyhteistyön merkitystä matkailussa, koska kyseessä oli kolmen eri kokonaisuuden muodostama, yhteinen verkostotapahtuma. Tutkimuksen teoretiset tiedot toimivat pohjana tutkimuksen empiriaosuudelle. Opinnäytetyö oli toiminnallinen työ, jossa tapahtumanjärjestämisen sivutuotteena syntyi myös muita konkreettisia, kirjallisia tuotteita, kuten Säpin majakkapäivän pelastussuunnitelma sekä koko tapahtuman mediatiedote. Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta, jonka avulla selvitettiin Majakkapäivän kehittämiseen ja tulevaisuuteen liittyviä kehitysehdotuksia. Tutkimus toteutettiin yksilöhaastatteluna strukturoidun haastattelulomakkeen avulla, joka sisälsi seitsemän avointa kysymystä. Haastattelulomake lähetettiin yhdelletoista tapahtumassa mukana olleelle yrittäjälle ja toimijalle, joista neljän vastaajan mielipiteet ja näkökulmat käytiin myöhemmin läpi ja avattiin tapahtuman tulososiossa.

Lopputuloksena voidaan todeta, että kolmen Selkämeren majakkasaaren yhteinen majakkapäivä oli onnistunut ja kannattava tapahtuma, joka tullaan järjestämään myös tulevaisuudessa. Tapahtumaan toivottiin uudenlaista sisältöä ja ohjelmaa, jotta asiakkaiden mielenkiinto saataisiin säilymään myös jatkossa. Myös ulkoilmatapahtuma luo omat haasteet tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tapahtuman koordinaattorin toivotaan jatkossakin tulevan Metsähallitukselta, jotta kolmen erillisen tapahtuman yhteinen kokonaisuus säilyisi.

EVENT MANAGEMENT – LIGHTHOUSE DAY IN BOTHNIAN SEA

Kivistö, Karita

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in tourism

December 2016

Supervisor: Renfors, Sanna-Mari

Number of pages: 74

Appendices: 5

Keywords: Event management, networking, Bothnian Sea, Lighthouse tourism

The purpose of this thesis was to organize successful and free public event concerning three different lighthouse islands. All the islands are located in the Bothnian Sea and they belong to Bothnian Sea's National Park area. The event called Lighthouse Day was organized on the islands of Isokari, Kylmäpihlaja and Säppi. The event was in August 2016. The event was targeted primarily to the people who live on the coast or nearby and people who were interested of archipelago and its nature. The purpose of this event was to increase the visibility of the Bothnian Sea's National Park and the popularity of Lighthouse tourism. In addition, opinions were gathered to improve the event. I interviewed the entrepreneurs of the islands and other co-operators. This thesis was execute in co-operation with Metsähallitus.

In addition to event management, this thesis theoretical part consist of coastal tourism and the importance of networking in tourism, because the event was a combination of three different event. In this practice -based thesis, the theory is the basis for empirical research section. For example, I also made a rescue plan to the island of Säppi and briefing to media. The research method of this thesis was qualitative research. The research was made as individual structured interviews. The questionnaire included open-ended questions. There were seven questions focusing on the future and development proposals of the event. The questionnaire was sent to eleven entrepreneurs and operators, of which four of those opinions and points of view are later opened in the results chapter.

The event was successful and profitable, and it will be organized also in the future. Some of the event's operators were hoping for new types of content in the future. That could help to keep the customers happy and satisfied also the next year. In addition, open-air event creates its own challenges to the event. However, it is good if the event coordinator represents Metsähallitus also in the future, so the event will be one big event instead of three smaller separate events.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TYÖN TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ.....	7
3	METSÄHALLITUS	8
4	SAARISTO- JA RANNIKKOMATKAILU	11
4.1	Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi – ohjelma.....	12
4.2	Majakkamatkailu.....	13
4.3	Kansainvälinen majakkapäivä	14
4.4	Selkämeren majakkasaaret.....	15
4.4.1	Isokari	15
4.4.2	Kylmäpihlaja	16
4.4.3	Säppi	17
5	VERKOSTOYHTEISTYÖN MERKITYS MATKAILUSSA	20
5.1	Toimijoiden rooli verkostossa.....	20
5.2	Verkostoitumisen ehdot ja esteet	21
6	TAPAHTUMANJÄRJESTÄMINEN	22
6.1	Mikä on tapahtuma?.....	22
6.1.1	Tapahtumatyypit.....	23
6.1.2	Tapahtumalajit.....	23
6.2	Onnistuneen tapahtuman edellytykset	24
6.2.1	Strategiset kysymykset	25
6.2.2	Operatiiviset kysymykset	26
6.3	Kun kaksi kolmiota yhdistyy – onnistuneen tapahtuman sisältö.....	28
6.3.1	Tavoite ja viesti	29
6.3.2	Kohderyhmä	31
6.3.3	Lähtökohdat	32
6.3.4	Tapahtumaprosessi	34
6.3.5	Sisältö ja ohjelma	40
6.3.6	Vastuuhenkilöt.....	42
7	TUTKIMUSMENETELMÄT	43
7.1	Toiminnallinen opinnäytetyö.....	43
7.2	Kvalitatiivinen tutkimus.....	44
8	KOLMEN SELKÄMEREN MAJAKKASAAREN MAJAKKAPÄIVÄ 20.– 21.8.2016.....	45
8.1	Tavoite ja viesti.....	46
8.2	Kohderyhmä.....	47
8.3	Lähtökohdat	48

8.4	Tapahtumaprosessi.....	50
8.5	Sisältö ja ohjelma.....	58
8.6	Vastuuhenkilöt	59
8.7	Tapahtuman palaute	60
9	KEHITYSEHDOTUKSET	63
10	JOHTOPÄÄTÖKSET	67
10.1	Oman oppimisen arviointi.....	68
10.2	Metsähallituksen palaute ja arvio.....	70
	LÄHTEET.....	73
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni oli toiminnallinen opinnäytetyö, jossa suunnittelin, toteutin ja koordinoin elokuussa 2016 järjestettävän, kolmen Selkämeren majakkasaaren majakkapäivä-tapahtuman. Edellisvuosista poiketen tapahtuma toteutettiin kaksipäiväisenä majakkaviikonloppuna yhden päivän sijaan. Tapahtuma toteutettiin vuoden 2016 elokuun 20.–21. päivä. Kaksipäiväinen tapahtuma mahdollisti suuremman asiakasmäärän ja mahdollisuuden vierailta useammalla majakkasaarella yhden viikonlopun aikana.

Majakkaviikonloppu toteutettiin kolmella eri Selkämeren kansallispuistoalueeseen kuuluvalla majakkasaarella, joita olivat Kustavin Isokari, Luvian Säppi sekä Rauman Kylmäpihlaja. Tapahtuman kohderyhmänä olivat ensisijaisesti rannikon sekä lähi-maakuntien luonnosta ja saaristosta kiinnostuneet ihmiset. Tapahtuman tavoitteena oli lisätä Selkämeren kansallispuiston ja majakkamatkailun tunnettavuutta sekä kehittää majakkamatkailun suosiota. Tässä opinnäytetyössä keskitytään erityisesti majakkapäivän järjestämiseen Säpissä, jossa olin itse majakkaviikonloppuna paikalla yhdessä Metsähallituksen kanssa.

Selkämeren majakat ovat vahva ja tärkeä osa Suomen ja etenkin Länsirannikon kulttuuriperintöä ja historiaa. Lisäämällä majakoiden tunnettavuutta voidaan varmistaa niiden säilyvyys ja ylläpito myös jatkossa. Majakat ja mahdollisuus majakkamatkailuun nostavat Selkämeren kansallispuiston arvoa entisestään. Majakkamatkailu on nouseva matkailutrendi, sillä monien majakoiden ikä alkaa olla niin korkea, että niiden historia ja elämä kiinnostaa ihmisiä aivan uudella tavalla.

Kustavin Isokarilla ja Rauman Kylmäpihlajalla toimivat omat yrittäjäorganisaatiot, jotka järjestivät saarten tapahtumat ja ohjelmat pitkälti omien resurssiensa voimin. Säpin majakkasaaren majakkapäivä toteutettiin ”Säppi merellisen matkailun helmeiksi” – hankkeen puitteissa, joka on maakunnan kehittämisasiä – hanke. Hankkeen rahoittajana toimi Satakuntaliitto. Säpin majakkapäivän järjestelyistä vastasi Metsähallitus.

Pääasiallisena teoriana työssäni käytän Vallon ja Häyrisen (2012) ”Tapahtuma on tilaisuus – tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen” – teosta, jossa tapahtumanjärjestämistä lähestytään strategisen ja operatiivisen kolmion avulla. Tapahtumanjärjestämisestä on kirjoitettu paljon, mutta kyseinen teos sopi oman työni teoriapohjaksi parhaiten. Kolmioiden sisältöä tapahtumanjärjestämiseen liittyen on käyty läpi siinä määrin, kuin se on ollut oman työni kannalta tarpeellista. Majakkapäivää käsittelevässä tulososiossa avaan tapahtuman kulkua erityisesti Säpin majakkasaaren osalta.

Tapahtumanjärjestämisen lisäksi olen työni tietoperustaksi valinnut saaristo- ja rannikkomatkailun, jossa kerron muun muassa Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi – ohjelmasta sekä Selkämeren kansallispuistoalueesta. Lisäksi avaan lukijalle verkostoitumisen hyötyjä ja esteitä sekä toimijoiden roolia tapahtumaverkostossa matkailuun liittyen. Työni kautta olen ollut yhteydessä moniin eri toimijoihin ja yrittäjiin, joiden kanssa teimme tiivistä yhteistyötä majakkapäivään liittyen. Näin ollen majakkapäivää voidaan pitää vahvasti verkostotapahtumana.

Opinnäytetyöni on kirjallisesti laaja, koska tapahtumassa oli mukana kolme eri majakkasaarta, joiden sisältö ja ohjelma poikkesivat huomattavasti toisistaan. Tapahtumanjärjestämisen sivutuotteena syntyi myös muita konkreettisia, kirjallisia tuotteita kuten Säpin majakkapäivän pelastussuunnitelma sekä tapahtuman yhteinen mediatiedote.

2 TYÖN TAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli järjestää toimiva ja onnistunut, ilmainen yleisötapahtuma, kolmella eri Selkämeren kansallispuistossa sijaitsevalla majakkasaarella. Tapahtuman suunnittelun ja toteuttamisen lisäksi tarkoituksena oli kartoittaa tapahtumaan liittyviä kehitysehdotuksia tulevaisuutta silmällä pitäen haastatteleamalla tapahtumaan osallistuneita eri toimijoita ja yrittäjiä.

Toimin opinnäytetyössäni koordinoijana näiden kolmen eri majakkasaaren välillä, eli huolehdin, että suunnitellut asiat vietiin eteenpäin ja dokumentoin niitä myöhempää tarvetta varten. Tehtävänäni oli varmistaa, että kaikki sovitut asiat toteutetaan niin kuin oli suunniteltu ja sovittu. Tapahtuman järjestäjänä koordinoin eri yhteistyökumppaneiden toiminnot toimivaksi kokonaisuudeksi. Koordinaattorina varmistin, että jokainen toimija ja yrittäjä tiesivät oman tehtävänsä ja aikataulunsa sekä toimivat annettujen ohjeiden mukaisesti. Vaikka toimin koordinoijana kaikkien näiden kolmen saaren välillä, keskityin tapahtumanjärjestämisessä erityisesti Säpin majakkasaareen.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli lisätä majakkamatkailun tunnettavuutta Selkämeren kansallispuistossa järjestämällä toimiva yleisötapahtuma yhteistyössä eri alueiden toimijoiden kanssa. Tapahtumanjärjestämisen lisäksi pääsin työni kautta tutustumaan laajasti myös luontomatkailuun, erityisesti saaristo- ja rannikkomatkailuun. Lisäksi, tehtävänä oli kerätä tapahtumaan liittyviä kehitysehdotuksia tulevien majakkapäivien koordinoitua varten, jotta tapahtumasta saataisiin jokavuotinen, toimiva, yhteinen tapahtuma näiden kolmen majakkasaaren välille.

Majakkapäivällä on suuri merkitys Satakunnan ja Länsirannikon matkailulle. Tapahtuman tavoitteena oli lisätä majakkamatkailun suosiota sekä kehittää sitä. Ainutlaatuinen tapahtuma monipuolisti kesän tapahtumatarjontaa ja loi mahdollisuuden päästä nauttimaan Selkämeren saaristosta ja kansallispuistoalueesta. Itse tapahtuma oli ilmainen ja majakkasaarille oli vapaa pääsy. Omalla veneellä saarille sai matkustaa vapaasti, mutta yleisökuljetuksista, aikatauluista ja niiden hinnoista yrittäjät päättivät itse.

3 METSÄHALLITUS

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi Metsähallituksen luontopalvelut. Luontopalvelut on Metsähallituksen tulosalue, joka vastaa lähes koko Suomen luonnonsuojelualueista. Metsähallituksen luontopalvelujen piiriin kuuluvat kaikki Suomen kansal-

lispuistot, luonnonpuistot, valtion retkeilyalueet sekä kaikki Lapin 12 laajaa erämaa-
aluetta. Luontopalvelut vastaavat näiden alueiden luonto- ja kulttuuriympäristöjen
hoidoista sekä hoitavat valtion yleisten vesien kalastuksen ja merenhoitosuunnitel-
man toteutukseen liittyviä tehtäviä. Luonnonsuojelualueet ovat tärkeä työkalu luon-
non monimuotoisuuden ylläpitämisessä, ja luontopalvelut vastaavatkin useiden mer-
kittävien uhanalaisten eläinlajien suojelemisesta. (Metsähallituksen www-sivut
2016.)

Metsähallituksen luontopalveluiden tehtävänä on tuottaa peruspalveluita niin retkeili-
jölle, kalastajille kuin metsästäjillekin, jotta luonto olisi kaikille helppo ja innostava
retkikohde. Luontopalveluiden ansiosta myös luontomatkailuyritysten on helpompi
kehittää toimintaansa. Esimerkiksi kansallispuistoissa vierailaan vuosittain yli kaksi
miljoonaa kertaa ja kaikkien Metsähallituksen virkistyskohteiden kokonaiskäynti-
määräksi on arvioitu jopa yli viisi miljoonaa. (Metsähallituksen www-sivut 2016.)

Metsähallituksen luontopalveluiden rahoitus tulee pääosin valtion budjetista, mutta
myös hanketoiminnan saama rahoitus on merkittävässä osassa. Metsähallituksen
kansallispuistot ja valtion retkeilyalueet vaikuttavat merkittävästi niiden aluetalou-
teen ja – työllisyyteen, sillä valtion sijoittama euro palautuu takaisin keskimäärin 10-
kertaisena paikallistalouteen. Kansallispuistojen vaikutus paikallistalouteen oli 141,5
miljoonaa euroa vuonna 2015. Esimerkiksi valtion mailla metsästävien ja kalastavien
rahankäyttö toi 39,3 miljoonaa euroa paikallistalouteen samaisena vuonna. (Metsä-
hallituksen www-sivut 2016.)

Metsähallituksen luontopalveluiden organisaation toiminta käsittää kolme alueyksik-
köä; Lappi, Pohjanmaa ja Etelä-Suomi, sekä neljä yhteistä tehtäväkokonaisuutta.
Näitä prosesseiksi kutsuttuja kokonaisuuksia ovat alueiden hallinta, eräasiat, luon-
nonsuojelu ja luonnon virkistyskäyttö. (Metsähallituksen www-sivut 2016.) Tulos-
alueen toimintaa johtaa luontopalvelujohtaja, jonka alaisuudessa toimivat prosessien
valtakunnalliset päälliköt sekä alueyksikköjen toimintaa johtavat aluejohtajat. Kun-
kin prosessin toiminnoista alueyksiköissä vastaavat aluepäälliköt ja heidän alaisuus-
udessaan alueyksiköiden sisällä toimivia puistoalueita johtavat puistonjohtajat. (Uusi-
niitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Kaikki kolme Selkämeren majakkasaarta, Rauman Kylmäpihlaja, Luvian Säppi sekä Kustavin Isokari kuuluvat Etelä-Suomen luontopalveluiden piiriin, rannikon puistoalueeseen. Luontopalvelujohtajana toimi kesällä 2016 Rauno Väisänen, vs. aluejohtajana Seppo Manninen, luonnonvirkistyskäytön prosessin Etelä-Suomen aluepäällikkönä Jouni Aarnio sekä rannikon puistoalueen puistonjohtajana Henrik Jansson. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Metsähallitus hoitaa ja on vastuussa myös *Selkämeren kansallispuistosta*, joka sijaitsee Lounais-Suomen rannikolla. Etelä-pohjoissuunnassa se ulottuu noin 150 kilometrin matkalla kahdeksan kunnan tai kaupungin alueelle aina Kustavista Merikarvialle saakka. Näiden alueiden väliin jäävät Uusikaupunki, Rauma, Pori, Pyhäranta, Eurajoki sekä Luvia. Kansallispuiston valtion omistama pinta-ala on 912 km², josta maata on vain 15 km². (Selkämeren www-sivut 2016.) Vuodenvaihteessa 2015–2016 Selkämeren kansallispuistoon liitettiin noin 25 km² Rauman kaupungin omistamia vesija saaristoalueita. Selkämeren kansallispuistosta jopa 98 % on veden alla. Selkämeren kansallispuisto on perustettu vuonna 2011 ja se on Suomen viides merikansallispuisto, mutta ensimmäinen laajalti vedenalaisia alueita suojeleva merikansallispuisto. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Selkämeren kansallispuisto muodostuu suurimmaksi osaksi uloimman saariston karujen luotojen ja saarien nauhasta. Se ulottuu hyvin kapeana ja pitkulaisena Merikarvialta Kustaviin. Rannikon saaristo on hyvin rikkonaista ja karikkoista. Saaret ovat melko pieniä ja niitä ympäröivät vedet ovat matalia. Selkämeri on yksi Suomen parhaiten säilynyt merialue. Selkämeren ulappa-alueiden veden vaihtuminen takaa meren kirkkaan ja puhtaan veden. Myös Selkämeren vedenalainen luonto on rikasta ja erittäin monipuolista. (Metsähallituksen www-sivut 2016.)

Selkämerellä voi kokea ulkomeren kirkkauden ja vierailta useilla saarilla. Karun ulkosaariston maisemissa on mahdollista seikkailla Suomen puhtaimmissa rannikkoveissä. Kansallispuiston saariin on mahdollista rantautua veneellä ja saarissa voi halutessaan telttailla lyhytaikaisesti. Lisäksi saarilla on paljon levähdys- ja tulentekopaikkoja. Selkämeren kansallispuiston alueella on useita vierasvene-, retki- ja palvelusatamia: Porin Munakari, Iso-Enskeri ja Seliskeri, Luvian Säppi, Rauman Kylmäpihlaja ja Kuuskajaskari sekä Kustavin Katanpää ja Isokari. (Metsähallituksen www-

sivut 2016.) Näistä majakkasaaria ovat Luvian Säppi, Kustavin Isokari ja Rauman Kylmäpihlaja.

Selkämeren kansallispuisto tarjoaa monipuolista nähtävää ja tekemistä. Karun luonnon ja vedenalaisen maailman lisäksi kansallispuistossa on paljon merenkulkuun, kalastukseen sekä sotahistoriaan liittyvää kulttuurihistoriallista nähtävää. Selkämeren kansallispuiston vesistöt ovat erityisesti sukeltajien ja sukelluskalastajien suosiossa. Muita kansallispuiston suosittuja aktiviteetteja ovat muun muassa geokätköily, kalastus, lintujen tarkkailu, luontopolut, marjastus ja sienestys, melonta, metsästys, retki- luistelu, hiihto sekä uinti. (Metsähallituksen www-sivut 2016.)

4 SAARISTO- JA RANNIKKOMATKAILU

Suomen saaristo on ainutlaatuista ja sen mahdollisuudet nousta kansainvälisen matkailun vetovoimatekijäksi on tunnustettu jo kauan sitten. Matkailua ja sen kehittämistä rannikkoalueilla on tapahtunut, vaikkakin hyvin hajanaisesti. Saaristo- ja rannikkoalueiden verkostomaisessa tuotteistamisessa on vielä paljon tekemistä. Tällainen verkostoituminen olisi elintärkeää, sillä monet alueella toimivat matkailuyritykset ovat erittäin pieniä, suurelta osin mikroyrityksiä, joiden pääsy suuremmille kansainvälisille markkinoille edellyttäisi yhteisiä näkemyksiä ja yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa, jotta markkinoille syntyisi kokonaisvaltaisia toimivia tuotteita ja palveluita. (Visit Finlandin www-sivut 2016.)

Saaristo- ja rannikkomatkailun kehittymisen kannalta suurin tekijä on niiden saavutettavuus. Tämän vuoksi palvelut ja tuotteet olisi hyvä koota suurempien keskittymien, kuten esimerkiksi kaupunkien tai kuntien matkailutarjonnan yhteyteen. Yhteistyöllä ja verkostoitumalla pystyttäisiin muodostamaan erilaisia yrityksistä koostuvia keskittymiä, jotka puolestaan mahdollistaisivat matkailun kasvun. Tämän myötä mahdollisuudet saavutettavuuteen paranisivat ja yhteistyön voimin pystyttäisiin tarjoamaan houkuttelevampia sekä valmiimpia matkailupaketteja myös kansainvälisille

matkanjärjestäjille. Verkostoitumisen avulla myös näkyvyys ja panostus markkinointiin lisääntyvät. (Visit Finlandin www-sivut 2016.)

Erityisesti Satakunnan meri- ja rannikkoalue on kiehtova ja uteliaisuutta herättävä kokonaisuus, jossa riittää nähtävää ja koettavaa kaikille kohderyhmille. Satakunnan rannikolle muodostunut vieras- ja käyntisatamien verkosto tarjoaa sekä vesillä liikkuville, että maitse tuleville matkailijoille erilaisia palveluja. Tällaisia merellisiä matkailupalvelualueita ja merkittäviä vetovoimakohteita ovat Rauman saariston Kylmäpihlajan majakkasaari, Kuuskajaskarin linnakesaari ja Reksaaren luontosaari. Luvialla merkittäviä kohteita edustavat Säpin majakkasaari sekä Laitakarin virkistysalue ja venesatama. Eurajoella sijaitsee historiallinen Kaunissaari. Porissa puolestaan sijaitsevat Yyterin hiekkarannat, idyllinen Reposaaari, Ahlaisten merenrantakylä sekä Enskerin ja Outoorin saaret. Selkämeren rannikon matkailutie helpottaa kulkemista rannikolla Porin kohdalla ja tarjoaa matkailijoille kauniit saaristonäkymät. Tie luo myös monia matkailun kehittämiseen liittyviä mahdollisuuksia. (Satakuntaliiton www-sivut 2016.)

4.1 Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi – ohjelma

Suomessa rannikkoalueen matkailua kehitetään “Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi” – ohjelman avulla. Se on Visit Finlandin valmisteleva ja koordinoima teemapohjainen kärkihanke, jonka ohjelmapäällikkönä toimii Heli Saari. Saaristoaluiden palvelut ja tuotteet olisi jatkossa järkevämpää koota suurempien keskittymien yhteyteen, jotta verkostoituminen ja saavutettavuus lisääntyisivät. Saariston kehittämisen kannalta on sen tunnettavuutta nostettava myös kansainvälisillä markkinoilla. Tähän pienet matkailuyritykset eivät usein yksin kykene. Tämän vuoksi tarvitaan avuksi valtakunnallista projektia yhteisen saaristo brändin kehittämiseksi sekä suurempien verkostojen rakentamiseksi. Merellinen saaristo kansainvälisesti tunnetuksi – ohjelma mahdollistaa tunnistamaan sellaiset yritykset, joilla on halua ja tahtoa kehittyä kansainvälisille markkinoille. (Visit Finlandin www-sivut 2016.)

Merellinen saaristo -ohjelman toimenpiteet kohdistuvat Keski-Euroopan markkinoille. Markkina-alueiksi valittiin Saksa, Sveitsi, Italia ja Ranska. Ensimmäisen hanke-

kauden aikana (29.2.2016 mennessä) kartoitettiin ja koottiin aiempien saariston matkailun kehitys- ja markkinointihankkeiden ja projektien tulokset sekä arvioitiin jo olemassa olevat kansainvälisille markkinoille soveltuvat saariston matkailutuotteet. Aiemmin, kesällä 2015, toteutettiin kohderyhmäselvitykset ja potentiaalisten jakelukanavien selvitys valituilla markkina-alueilla. Lisäksi valitut kansainväliset konseptit benchmarkattiin hyvien käytäntöjen, tuotekehityksen, konseptin, brändin ja markkinoinnin suunnittelun sekä kehittämisen pohjaksi. (Visit Finlandin www-sivut 2016.)

Syksyllä 2016 aloitettiin tuotekehitystyöpajojen avulla tuotteiden muokkaaminen kansainvälisille markkinoille sopiviksi. Yrittäjät ja toimijat kokosivat jo ennen työpajoja oman alueensa potentiaalisia tuotteita ja palveluita, joita yhdistelemällä tai muokkaamalla olisi mahdollista saada aikaan vetovoimaisia saariston ja rannikon matkailun kärkituotteita. Toisella ja kolmannella hankekaudella keskitytään enemmän markkinointiin ja pyritään tekemään saariston matkailutarjontaa tunnetuksi. Hankkeen aikana toivotaan syntyvän yhteinen tahtotila saaristoalueen markkinoinnin ja kehittämisen turvaamiseksi myös vuoden 2017 jälkeen. (Visit Finlandin www-sivut 2016.)

4.2 Majakkamatkailu

Majakkamatkailu toimii erinomaisena esimerkkinä siitä, kuinka paikallista kulttuurinähtävyyttä kunnostamalla on mahdollisuus tukea saariston elinkeinoa. Vuonna 2007 tehdyssä tutkimuksessa ”Majakat matkailutuotteeksi” Suomen majakoiden kävijämääräksi arvioitiin noin 40 000 kävijää. Suomessa Majakkamatkailu nosti suosiotaan noin kymmenen vuotta sitten, mutta innostus on sittemmin hiipunut, sillä moni majakka on joutunut sulkemaan ovensa. Tämä johtui joidenkin majakoiden osalta niiden heikosta kunnosta ja vierailu majakoissa olisi viranomaisten mukaan ollut osittain jopa vaarallista. Tilanne saattaisi myöhemmin olla toinen, jos rahoittajia majakoiden turvallisuuden parantamiseksi löytyisi. (Turun matkailuakatemian www-sivut 2013.)

Majakkasaaret ovat miljööltään usein harvinaisia ja upeita paikkoja. Majakkapihalla saattaa näkyä majakanvartijoiden asumiseen liittyviä vanhoja rakennuksia, luotsi-

asemia tai kalastajakylä, jotka ovat erityisen suojelemisen ja näkemisen arvoisia. (Suomen majakkaseuran www-sivut 2016.) Suomessa on 49 majakkaa, joista osa on auki yleisölle varsinkin kesäaikaan sekä kesän lopussa kansainvälisenä majakkapäivänä (Turun matkailuakatemian www-sivut 2013).

Monet majakkasaaret Suomessa tarjoavat myös majoitusmahdollisuuksia sekä ravintolapalveluita. Majakat matkailukohteena voivat siis olla hyvin monipuolisia ja tarjota erilaisia palveluita. Joillakin majakkasaarilla voidaan nykyisin pitää esimerkiksi kokouksia ja juhlia kuten häitä ja syntymäpäiviä. Eritasoisia majoitus- ja muita palveluita tarjoavat esimerkiksi Hailuodon Marjaniemi, Kaskisen Sälgrund, Rauman Kylmäpihlaja, Uudenkaupungin Isokari, Kemiönsaaren Bengtskär, Paraisten Utö sekä Porvoon saariston Söderskär (Suomen majakkaseuran www-sivut 2016).

Omalla veneellä on mahdollista päästä useammalle majakkasaarelle, mutta rantautumismahdollisuudet saattavat olla paikoitellen hankalat. Muutamat majakkasaaret kuuluvat nykyisin myös armeijan alueelle, jonne pääsy on sallittu vain osallistujakohtaisen luvan saaneilla ryhmävierailijoilla. (Suomen majakkaseuran www-sivut 2016.)

4.3 Kansainvälinen majakkapäivä

Radioamatöörit ovat jo vuosia viettäneet kansainvälistä majakkapäivää ympäri maailmaa. Majakkapäivää vietetään elokuun kolmantena viikonloppuna, jolloin radioamatöörit ottavat yhteyksiä majakoilta eri puolille maailmaa. (Suomen majakkaseuran www-sivut 2016.) Radioamatööri on henkilö, jolla on oikeus harjoittaa radiolähetystyksiä kansainvälisillä taajuusalueilla harrastusmielessä ilman, että tavoittelee sillä kaupallista hyötyä. Radioamatööri rakentaa itse lähetinlaitteensa ja hänellä on oikeus tehdä muutoksia valmiisiin laitteisiin. Radioamatööreillä on paljon erilaisia yhteisöjä ja kerhotoimintaa. Radioamatööriksi voi päästä suorittamalla radioamatöörin pätevyystodistuksen. (Tampereen teekkarien radiokerhon www-sivut 2011.)

4.4 Selkämeren majakkasaaret

4.4.1 Isokari

Isonkarin majakkasaari kuuluu Selkämeren kansallispuistoalueeseen, kuten myös kaksi muuta Selkämeren majakkasaarta, Säppi ja Kylmäpihlaja. Isokarin majakkasaari, kooltaan 180 hehtaaria, on eteläisen Selkämeren yksi hienoimmista matkailukohteista. Se sijaitsee Kustavin kunnassa, noin 22 kilometrin päässä Uudenkaupungin rannikolta (Selkämeren www-sivut 2016). Majakan omistaa Liikennevirasto, joka on vuokrannut sen nykyisille matkailuyrittäjille, Kari Laaksoselle ja Noora Hildenille (Isokarin www-sivut 2016).

Vuonna 1809 Suomi liitettiin Venäjän yhteyteen. Isonkarin valomajakan rakentamiselle syntyi suuri tarve, kun uutta purjehdusreittiä suunniteltiin Pohjanmaalta Itämerelle. Majakasta haluttiin näyttävä, sillä länsinaapurille haluttiin näyttää uuden isäntämaan mahtia. Vaikutusta majakan rakentamiseen otettiin Venäjän Tolbuhinin vuonna 1810 rakennetusta jylhästä majakasta. (Elävän saariston www-sivut 2016.) Isonkarin majakka onkin Pohjanlahden korkein majakka, jolla on mittaa merenpinnasta jopa 49,4 metriä (Isokarin www-sivut 2016).

Isokarin majakka valmistui vuonna 1833 Venäjän tsaari Nikolai I:n hallituskaudella (Kustavin kunnan www-sivut 2016). Majakan alaosa on tehty kivistä, yläosa muurattiin tiilestä. Sisäpuolelle veistettiin massiivinen puinen tukikehikko, joka kannattaa leveitä rappusia. (Isokarin www-sivut 2016.) Punavalkoraitainen majakka on sisältä tilava ja turvallinen, sillä seinät ovat noin kolmen metrin paksuisia ja lattian halkaisijakin lähes 10 metriä. Myös majakan suuret ikkunat tuovat paljon valoa avaraan torniin. (Kustavin kunnan www-sivut 2016).

Isokarin majakkasaari tarjoaa paljon matkailupalveluita, kuten ravintola-, kahvila- sekä majoituspalveluita. Saareen järjestetään paljon yleisöristeilyjä sekä opastettuja saarikierroksia. Myös hyljesafarit sekä lammaspaimenviikot kuuluvat Isokarin ohjelmistoon. (Isokarin www-sivut 2016.)

Isokarin kasvilajisto on monimuotoista, vaikkakin saaristo sijaitsee kaukana kaikista luontaisista leviämiskeskuksista. Isokari on lähes luonnontilainen saari, jossa kasvilajien kirjo ulottuu kuivien kotojen kissankäpälistä ja noidanlukoista kalliolammikoiden kaitapalpakoihin, vesikuusiin ja raatteisiin. Rauhallisen sataman äänimaisemissa kannattaa myös kiinnittää huomio saaren linnustoon. Isonkarin kuuluisimpiin lintuihin kuuluvat sataman mustavalkoiset ja punajalkaiset linnut, riskilät. Myös laiturilla viihtyvä kalatiira ja luotsiaseman vallannut haarapääsky ovat tuttuja näkyjä. (Isokarin www-sivut 2016.)

4.4.2 Kylmäpihlaja

Rauman saariston yksi uloimmista luodoista, Kylmäpihlaja, sijaitsee noin 10 kilometrin päässä mantereelta (Rauman saaristokuljetuksen www-sivut 2016). Saari on pinta-alaltaan noin 9 hehtaaria. Nimensä mukaisesti Kylmäpihlajan majakkasaari on tuulen ja meren karaismaa aluetta, mutta on siitä huolimatta yksi Rauman suosituimmista vierailukohteista. (Rauman kaupungin www-sivut 2016.) Matkailukäytössä oleva majakka on Rauman kaupungin omistuksessa, mutta saarella toimii itsenäinen matkailuyrittäjä – West Coast Seaservice (Kylmäpihlajan www-sivut 2016).

Sundelin (2016) mukaan Kylmäpihlajan saari on alkanut nousta merestä noin vuoden 1200 tienoilla ajanlaskun jälkeen. Tuolloin saaresta käytettiin nimeä Kylmä, myöhemmin nimiä Kylmä-Pihlava ja Kylmä-Pihlaja. Tähän päivään mennessä saari on noussut jo neljän ja puolen metrin korkeuteen. Kylmäpihlaja on oletettavasti ensimmäisten satojen vuosien aikana ollut vain satunnainen käyntikohde, jota hyödynnettiin lintujen metsästyksessä, munien ja höyhenten keruussa sekä levähdyspaikkana kalastuksessa. Sodanjälkeisen jälleenrakentamisen myötä meriliikenne kuitenkin kasvoi ja 1950-luvun taitteessa tuli tarpeelliseksi tehdä kiinteä majakka-luotsipiste Raumanmeren reunalle, Kylmäpihlajan saareen, joka korvasi Rauman majakkalaitan.

Kylmäpihlajan majakka on Suomen viimeinen miehitetyksi rakennettu majakka, joka toimii myös luotsiasemana. Majakka ja luotsiasema valmistuivat vuonna 1952. Majakan torni kohoaa yli 36 metrin korkeuteen ja siinä on 12 kerrosta. (Kylmäpihlajan

www-sivut 2016.) Majakka-luotsiasema on yli 900 kerrosalaneliömetrin kokoinen, näyttävä rakennus (Sundelin 2016). Majakan tornissa on näköalatasanne, josta on näkymä suoraan avomerelle. Myöhemmin rakennetut majakan hotellihuoneet sijaitsevat myös tornissa. Majoituspalvelujen lisäksi saarella on tarjolla ravintola-, kahvila-, kokous- ja saunapalveluita. (Rauman kaupungin www-sivut 2016.)

Kylmäpihlajan saari on erinomainen muuttolintujen seurantapaikka. Näyttävimpinä massamuuttoina voi kokea esimerkiksi keväisen haahka- tai merimetsomuuton. Kahden vuoden aikana Kylmäpihlajan majakkasaarella on havaittu jopa yli 160 lintulajia. Kasvillisuutensa saari on saanut merestä nousevan luodon tyypillisimpään tapaan; maatuva rakkolevä on lisännyt kasvupohjaa, jonka ravinteikkautta lintujen tyypilliset ulosteet lisäävät. Uusia kasveja on sittemmin kulkeutunut tuulen, meren ja lintujen mukana. Kylmäpihlajan näkyvin ja tunnusomaisin kasvi on tyrni. (Rauman kaupungin www-sivut 2016.)

4.4.3 Säppi

Säpin majakkasaari sijaitsee Satakunnan rannikolla, Selkämerellä, noin 15 kilometrin merimatkan päässä Porin Reposaaresta. Luvian kuntaan kuuluvan Säpin pinta-ala on noin 150 hehtaaria, josta valtion omistuksessa on 110 hehtaaria ja loput 40 hehtaaria on yksityisessä omistuksessa. Aiemmin Säpin majakkasaari on tunnettu myös nimillä Sabbon, Säbben, Säbbskär, Sebskär, Säbbskär sekä Säbbskärholm. Nimitykset johdavat vanhan tarinan mukaan Sibbe-nimiseen henkilöön, joka aikoinaan olisi asunut Säpin saarella. (Wahlroos 2008, 9.)

Säpin saarella on pitkät perinteet. Wahlroosin (2008, 9, 14) mukaan saari on alkanut nousta merestä jo yli 1100 vuotta sitten. Säpin saari onkin ollut hyvin merkittävässä roolissa merimerkkeineen Selkämeren rannikolla ohjatessaan purjealuksia sekä pohjoisen suuntaan, että etelään. Säpin saari sijaitsi menneinä vuosisatoina Ruotsin ja Pohjanmaan välisen laivaväylän varrella, jolloin sen ohi kulki pohjoiseen tärkeä kauppalaivojen pääväylä. Säpin majakasta, Loistosta, muodostui erittäin merkittävä merenkulun majakka ja laivoille hyvin tärkeä maamerkki.

Säpin valkoista, kalkittua, valotornia pidetään Suomen kauneimpana majakkana. Sen rakentaminen alkoi keväällä 1873. Majakkatorni rakennettiin saaren läntiselle rannalle, mereltä Porin satamaan johtavan kulkuväylän varrelle. Majakka rakennettiin tukevalla kalliolle ja rakennusaineena käytettiin punaista tiiltä. (Wahlroos 2008, 20.) Myöhemmin majakka on kuitenkin kokenut ulkoisia muutoksia. Vuonna 1930 syksyllä tornin muurausta on vahvistettu 15 senttimetrin vahvuisella teräsbetonikerroksella, joka ehkäisi majakan huojumisen myrskyisellä säällä. Säpin majakan korkeus merenpinnasta on 34,8 metriä ja maanpinnasta 30,7 metriä. Valo syttyi torniin ensimmäisen kerran syyskuussa 1873. Majakka automatisoitiin vasta vuonna 1962, jolloin sen henkilökunta jätti lopullisesti Säpin majakkasaaren. (Säpin majakan www-sivut 2016.)

Majakkasaarella on paljon rakennuksia, jotka täydentävät saaren kaunista maisemaa. Majakkamestarin ja vanhemman majakanvartijan talo on nykyisin vuokrattu yksityisille henkilöille. Kahden nuoremman majakanvartijan talo toimii nykyisin Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry:n tukikohtana. Materiaalivarastossa sijaitsee työhuoneen lisäksi neljä aittaa. Pihapiiriin kuuluu myös sauna sekä myöhemmin rakennettu grillikatos. Rannassa sijaitseva luotsitupa kuuluu nykyisin Reposaaressa metsästysseuralle. Majakkapihan navettarakennus purettiin 1980-luvun lopulla. Lisäksi länsirannalla sijaitsee venesatama, Kruununmöljä, jota on peruskorjattu useaan otteeseen. (Säpin majakan www-sivut 2016.)

Luontoarvoiltaan Säppi on arvokas saari. Se on luonto- ja lintuharrastajien unelmasaari. Säppi oli ennen kansallispuiston perustamista valtakunnallisen lehtojensuojeluohjelman kohde, jonka arvokas perinnemaisema ja kulttuurihistoriallinen alue pitävät sisällään useita uhanalaisia ja harvinaisia kasvi- ja eläinlajeja. Saaren pesimälinnustoon kuuluvat muun muassa ristisorsa ja itäinen harvinaisuus, idänuunilintu. Luonnonkaunis saari toimii myös muuttolintujen levähdyspaikkana. Saarella asustaa myös muflonilampaita, joita Suomessa Säpin lisäksi esiintyy vain Ähtärin eläintarhassa sekä Inkoon Hättössä. (Säpin majakan www-sivut 2016.)

Vuonna 2000 perustettu yhdistys, Säppi 2000 ry, toimii Säpin perinteiden vaalijana. Yhdistyksen tehtävänä on vaalia Säpin saaren majakkakulttuuria ja tavoitteena on sen säilyttäminen. Yhdistyksen jäsenet, Heikki Helle, Ari Salo sekä Harri Sampolah-

ti, ovat näiden kuudentoista vuoden aikana suorittaneet erilaisia majakan kunnostus-, maalaus- ja huoltotöitä sekä pienimuotoista luontoon liittyvää entisöintiä. (Wahlroos 2008, 6-7.)

Kuva 1. Säpin majakka (Kivistö 2016)

Kuva 2. Säpin majakkapiha (Kivistö 2016)

Kuva 3. Säpin laituri ja satama (Kivistö 2016)

5 VERKOSTOYHTEISTYÖN MERKITYS MATKAILUSSA

Yhteistyö saman alan yrittäjien kanssa on tärkeää ja avaa uusia mahdollisuuksia. Se on keino jakaa osaamista, mutta myös vastuuta. Verkostoitumalla ja hyvällä yhteistyöllä saadaan aikaan parempia tuloksia pienemmillä panostuksilla, toisin kuin yksin toimien. Kaikki yhteistyöverkostot ovat siis ainutlaatuisia, sillä niiden toimintaperiaatteet ja säännöt muotoutuvat yhteistyön toiminnassa. Verkostoissa on sovittava yhteiset tavoitteet ja säännöt, joiden mukaisesti jokaisen yhteistyökumppanin tulee toimia. (Verhelä & Lackman 2003, 87.)

5.1 Toimijoiden rooli verkostossa

Koska verkoston toiminta perustuu sen toimijoihin, on heillä siihen liittyen erilaisia tehtäviä ja rooleja. Toimijan panostus voi olla esimerkiksi rahallista, asiantuntijuutta tai toimitilojensa vuokraamista. Tärkeintä on, että yhteistyötoimijat näkevät toiminnasta syntyvän yhteisen hyödyn ja jokainen panostaa sen, minkä pystyy tai katsoo tarpeelliseksi. Verkoston jokaisen jäsenen on tunnistettava oma roolinsa ja tarkoituksensa. (Verhelä & Lackman 2003, 88.)

Verhelän ja Lackmanin (2003, 88–89) mukaan verkostossa tulee olla sekä asia- että verkosto-osaamista. Asia- eli substanssiosaamisella tarkoitetaan niitä syitä ja perusteita, miksi verkosto on syntynyt ja mikä verkoston tarve on. Verkosto-osaaminen on niin kutsuttua sosiaalista osaamista eli asioiden eteenpäin viemistä ja ideointia. Se, kuinka paljon keneltäkin toimijalta näitä ominaisuuksia vaaditaan, määrittelee osaltaan kussakin roolissa toimivien toimijoiden painoarvon ja tehtäväkuvan. (Verhelä & Lackman 2003, 88–89.)

5.2 Verkostoitumisen ehdot ja esteet

Yhteistyöstä ja verkostoitumisesta on paljon etua yrittäjille ja toimijoille, on kyseessä sitten saman alan tai eri alojen välinen yhteistyö. Usein kuitenkin kynnys lähteä mukaan yhteistyöhön on monilla yrittäjillä korkea, sillä yhteistyöhön liittyy aina riskejä ja epäonnistumisen vaaroja. (Verhelä & Lackman 2003, 89–91.)

Hyvän ja toimivan yhteistyöverkoston syntymiselle on olemassa tiettyjä ehtoja. Näitä ovat muun muassa toimijoiden mukanaolon tarpeellisuus ja vapaaehtoisuus sekä ymmärrys siitä, mitä verkostossa oleminen vaatii. Toimijoiden tulee olla tasavertaisia omien rooliensa puitteissa. Jokaisella toimijalla tulee olla myös jotakin annettavaa verkostolle, joista kaikki osapuolet kokevat hyötyvänsä jollain tapaa. Verkoston sisällä tulee olla selkeä suunnitelma siitä, mitä panostetaan, milloin panostetaan ja kuinka paljon. Verkoston on oltava luotettava ja kestävä. Myös toisen toimijan menestys on hyväksyttävä. Selkeä vetäjä luo pohjaa hyvän verkoston toimintaan. (Verhelä & Lackman 2003, 89–91.)

Joskus voi kuitenkin käydä niin, että verkoston toiminta päättyy ennen kuin asetetut tavoitteet on saavutettu. Syitä yhteistyön päättymiselle voivat olla esimerkiksi verkoston epäselvät tavoitteet tai kärsivällisyyden puuttuminen tuloksia odottaessa. Myös resurssien väärin arvioiminen tai väsyminen yhteistyöhön voivat johtaa sen päättymiseen ennen aikojaan. Usein myös luottamuspulat ja ristiriidat verkoston sisällä aiheuttavat paljon ongelmia. (Verhelä & Lackman 2003, 89–91.)

Selkämeren majakkapäivässä oli kyse verkostotapahtumasta, koska tapahtuma toteutettiin kolmella eri Selkämeren majakkasaarella. Onnistuneen majakkapäivän takaamiseksi tarvittiin monien eri toimijoiden, yrittäjien, yhdistysten ja vapaaehtoisten talkoolaisten saumatonta yhteistyötä. Hyvä yhteistyö ja verkostoituminen mahdollistivat monipuolisemman tapahtuman, mutta myös monet yksittäiset toimijat saivat majakkapäivän ansiosta paljon näkyvyyttä ja uusia potentiaalisia asiakkaita. Tapahtumasta saatiin toimiva kokonaisuus, jossa jokainen toimija tunnisti oman roolinsa ja tiesi omat tehtävänsä.

Kolmen Selkämeren saaren majakkapäivän tapahtumat toteutettiin yhteistyössä majakkasaarilla toimivien matkailuyrittäjien, työntekijöiden ja yhdistysten kuten Säppi 2000 ry:n sekä Porin Lintutieteellisen yhdistyksen, Suomen majakkaseuran, Rauman kaupungin opaspalveluiden, kuljetuspalveluita tarjoavien yrittäjien, radioamatöörien, Selkämeren kansallispuiston ystäväyhdistyksen ja Metsähallituksen kesken. Mukana oli myös muutamia vapaaehtoisia talkoolaisia.

6 TAPAHTUMANJÄRJESTÄMINEN

6.1 Mikä on tapahtuma?

Tapahtuman määritelmä on haastava, sillä se koostuu useista eri toiminnoista ja vaiheista. Määritelmästä onkin paljon erilaisia näkemyksiä, mutta joitakin yhtäläisyyksiä on myös havaittu. (Bodwin, Allen, O’Toole, Harris & McDonnell 2011, 17.) The Chambers Dictionary (1998, 560) käyttää tapahtuman määritelmässä muun muassa seuraavia kuvauksia: kaikki ympärillä tapahtuva; tulos; unohtumaton tai ikimuistoinen sattuma; tapahtuman mahdollisuus tai epävarmuus; kestää usein yli kolme päivää; onni tai kohtalo; järjestäytynyttä toimintaa tietyllä alueella. Professori Getzin (2005, 16) mukaan kaikkia tapahtumia yhdistää se, että ne ovat aina väliaikaisia, ainutlaatuisia ja yksilöllisiä tapahtumia. Tapahtuman järjestäjät, ohjelma, miljöö sekä osallistujat tekevät jokaisesta tapahtumasta erilaisen.

6.1.1 Tapahtumatyypit

Tapahtumia voidaan luokitella ja ryhmitellä monella eri tapaa, kuten niiden koon, muodon tai esimerkiksi sisällön mukaan. Kokonsa ja suuruutensa puolesta tapahtumat kategorisoidaan yleisimmin suuriin tapahtumiin, mega- tapahtumiin sekä paikallisiin, yhteisöllisiin tapahtumiin. Kyseiset määritelmät eivät kuitenkaan aina ole kovinkaan tarkkoja ja niiden erottaminen on joskus epäselvää. (Bodwin ym. 2011, 18–19.)

Bodwinin ym. (2011, 17–18, 22–24) mukaan tapahtumat voidaan jaotella myös niiden muodon ja sisällön mukaan. Tällaisia tapahtumia voivat olla esimerkiksi kulttuuriset tapahtumat, kuten festivaalit ja esittävän taiteen tapahtumat, urheilutapahtumat, joiden suosio ja kävijämäärät kasvavat yhä edelleen sekä liikematkustus ja yritystapahtumat, joihin kuuluvat tapaamiset, erilaiset konferenssit ja kokoukset, näyttelyt, kannustematkailu ja yritysten omat tapahtumat. Tapahtuma voi olla myös niin kutsuttu erityistapahtuma, jolloin sen sisältö ja esitystapa poikkeavat suuresti muista tapahtumista.

6.1.2 Tapahtumalajit

Tapahtuman luonne kertoo, onko kyseessä hyvin asiapitoinen *asiatapahtuma*, viihhteellisempi ja rennompi *viihdetapahtuma* vai näiden kahden yhdistelmä. Ennen suunnitteluun ryhtymistä on selvitettävä tarkoin, millaisesta tapahtumasta on juuri sillä kertaa kyse. Tapahtuma on aina tilaisuus sen luonteesta tai koosta huolimatta. Perusasioiden tulee toimia kaikissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa. (Vallo & Häyrinen 2012, 59–61.)

Tapahtumalajit jaetaan niiden toteuttamistavan mukaan kahteen ryhmään: *oman tapahtuman* suunnitteluun ja toteutukseen tai osallistumiseen valmiiseen tapahtumaan eli *kattotapahtumaan*. Oma tapahtuma toteutetaan tekemällä se itse, ostamalla tapahtumatoimistolta tai vaihtoehtoisesti kokoamalla tapahtuma erilaisista valmiista osista toimivaksi *ketjutapahtumaksi*. (Vallo & Häyrinen 2012, 61.)

Itse rakennettu, oman organisaation suunnittelema ja toteuttama tapahtuma vaatii sitoutumista ja valtavaa työpanosta. Kaikki tapahtumaan liittyvä tekeminen, etsiminen sekä varmistaminen ovat järjestäjän omalla vastuulla. Tällöin oman organisaation sisältä on hyvä löytyä kokenut ja osaava projektipäällikkö. Usein tapahtuma päädyttään järjestämään omin avuin resurssien käyttöön liittyvien kustannussyiden vuoksi. Erillisiä suunnittelukustannuksia ei omin avuin järjestetyissä tapahtumissa ole, mutta osaamisen ja kokemuksen puute voi näkyä heikkona tapahtuman toteutuksena. (Vallo & Häyrynen 2012, 61–62.)

Kattotapahtumassa viehättää ja kiehtoo usein sen helppous. Kattotapahtumassa teema ostetaan valmiina, mutta tapahtuma vaatii kuitenkin aina oman tapahtumapaketin ja isännöinnin. Yhtenä suurena haasteena on kyvyttömyys vaikuttaa pääorganisaation epäonnistumisiin. Kattotapahtuman valinta on hyvä vaihtoehto silloin, kun tapahtumalle ei ole asetettu juurikaan muuta tavoitetta kuin huomionosoitus. (Vallo & Häyrynen 2012, 64–65.)

Ketjutetussa tapahtumassa tapahtumaa järjestävä organisaatio ostaa valmiita tapahtuman osasia ja yhdistää ne toimivaksi kokonaisuudeksi. Näin osasista muodostetaan toimiva tapahtumaketju, joka istuu hyvin ideaan ja teemaan. Ohjelmapalveluyrittäjät suosivat tällaisia niin kutsuttuja ketjutapahtumia. Ketjutapahtuman etuna on sen helppous, sillä valmiita paketteja löytyy useisiin eri tarpeisiin ja teemoihin ja niiden hinnat ovat tiedossa. Haasteena on osasien sitominen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi sekä se, tukevatko erilliset ohjelmat organisaation mainetta ja brändiä. (Vallo & Häyrynen 2012, 63–64.)

6.2 Onnistuneen tapahtuman edellytykset

Vallon ja Häyrysen (2012, 101) mukaan onnistuneen tapahtuman tuntee ja aistii. Onnistuneen tapahtuman tunnelma on ainutkertainen, jossa sekä tunne että ajatus ovat kohdallaan. “Onnistunut tapahtuma on kuin tähti, joka sykkii lämmintä valoa ja iloa mukanaolijoille.” Tällainen tähti syntyy kahdesta kolmiosta: strategisesta ja operatiivisesta. Molemmat kolmiot sisältävät kolme kysymystä, joihin onnistuneen tapahtu-

man suunnittelijan täytyy osata vastata ennen tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen ryhtymistä.

6.2.1 Strategiset kysymykset

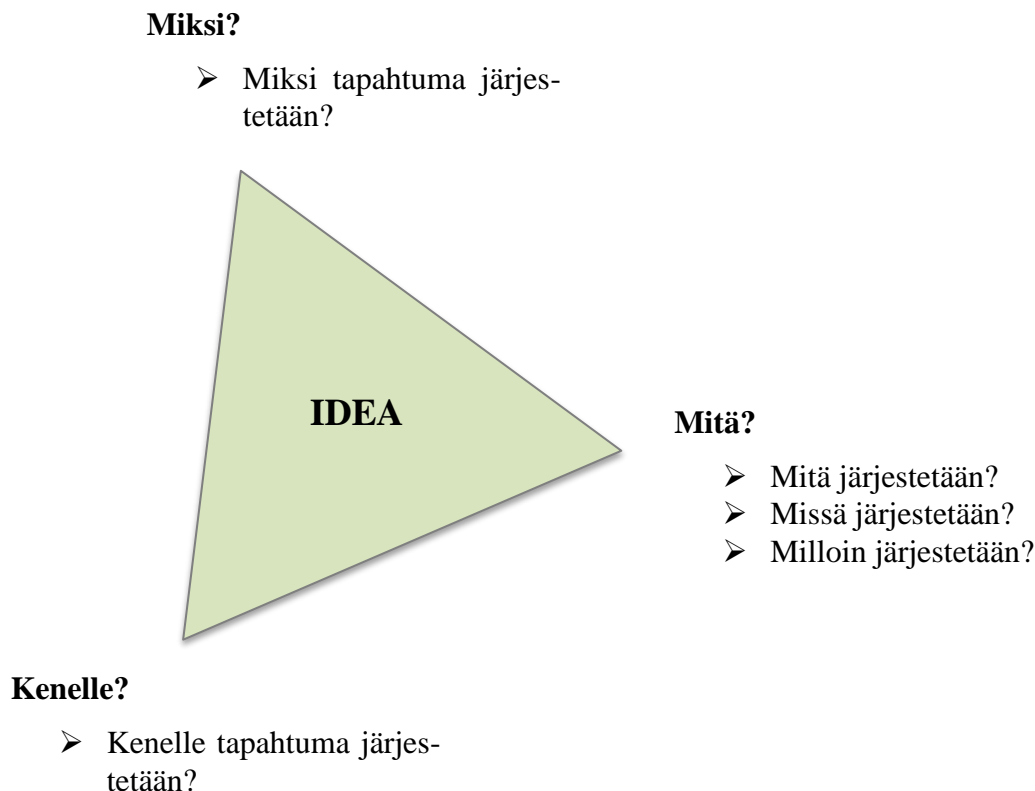
Strategisen kolmion ensimmäinen kysymys on, *miksi* tapahtuma halutaan järjestää? On mietittävä tarkkaan tapahtuman tavoite ja viesti eli asiat, jotka organisaatio haluaa tapahtumalla tai tapahtumassa osallistujilleen viestittää. Jos tapahtuman tavoite on epäselvä, eikä syytä tapahtuman järjestämiselle löydetä, on parempi kohdistaa sille suunniteltu budjetti ja työpanos muihin markkinoinnin välineisiin. (Vallo & Häyrinen 2012, 101–102.)

Strategisen kolmion toinen peruskysymys suunnittelun alussa selvittää tapahtuman kohderyhmän. *Kenelle* tapahtuma halutaan järjestää? Kohderyhmää valittaessa tulee miettiä seuraavia kysymyksiä: Miten tavoitteeni toteutuvat parhaiten kyseisen kohderyhmän kanssa? Miten haluamani tavoitteet ja viestit saavuttavat parhaiten kohderyhmäni? Miten hyvin tunnen kohderyhmäni? Mistä saan kohderyhmäni tiedot? (Vallo & Häyrinen 2012, 102.)

Kolmion kolmas kysymys on, *mitä* järjestetään? On tiedettävä, millainen tapahtuma on halutulle kohderyhmälle ja sen hetkisellevä tavoitteelle oikeanlainen. Valinnanvaraa on paljon, sillä tapahtumanjärjestämisessä voidaan hyödyntää valmiita kattotapahtumia tai järjestää itse asia- viihde- tai yhdistelmä tapahtuma. Tapahtuman lähtökohtia mietittäessä, täytyy myös suunnitella tapahtuman ajankohta ja paikka. Kattotapahtumaa hyödynnettäessä aika ja paikka määräytyvät itse kattotapahtuman mukaan, mutta muissa tapauksissa ne täytyy valita itse. (Vallo & Häyrinen 2012, 102.)

Vallo ja Häyrinen (2012, 102–103) ovat sitä mieltä, että henkilö tai organisaatio, jolla on tarve järjestää onnistunut tapahtuma, täytyy olla selkeät vastaukset strategisen kolmion kysymyksiin (Kuvio 1). Näistä kolmesta strategisen kolmion kysymyksestä syntyy usein vastaus tapahtuman ideasta. “*Idea* on se loimilanka, jonka ympärille tapahtuma kudotaan.” Joskus ideasta voi syntyä myös tapahtumakonsepti, jolloin ta-

pahtuma voi olla monivuotinen perinne, vaikkakin käytännön toteutus voi muuttua ajan mittaan.

Kuvio 1. Strateginen kolmio (Vallo & Häyrinen 2012, 101).

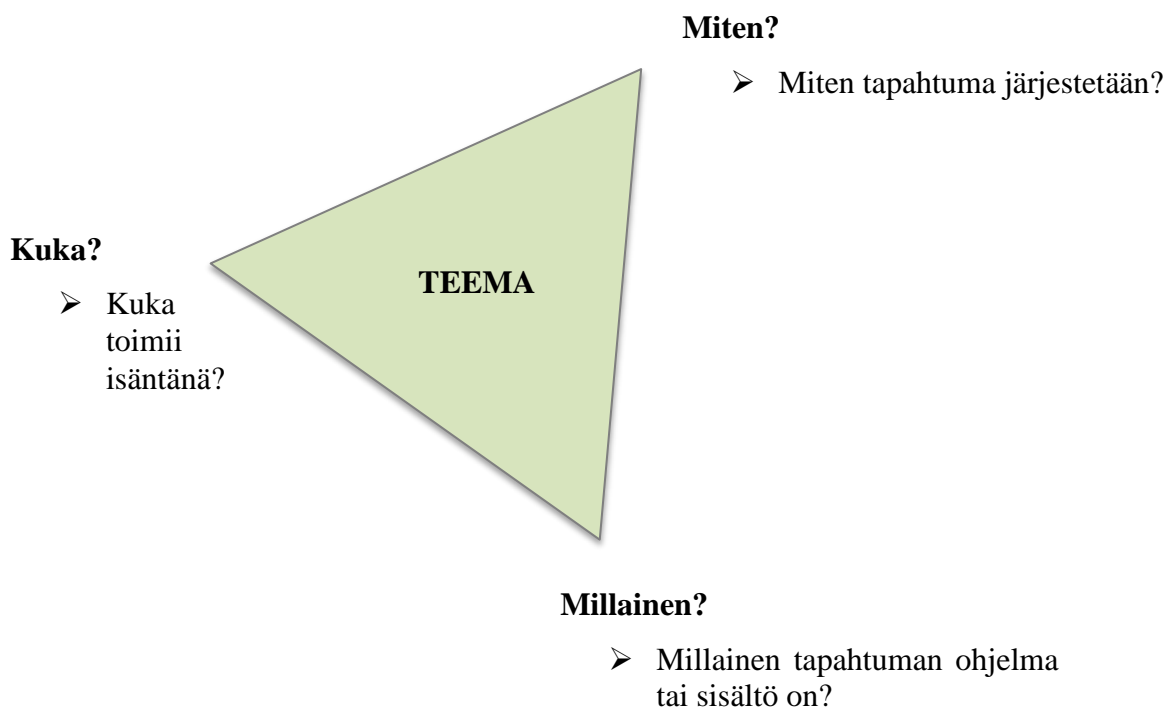
6.2.2 Operatiiviset kysymykset

Operatiivisen kolmion kysymys ”miten?” kuvaa tapahtumaprosessia. Miten tapahtuma tulisi toteuttaa, jotta halutut tavoitteet saavutetaan mahdollisimman hyvin? Miten viesti saadaan välitetyksi kohdeyleisölle? Miten tapahtuma järjestetään, jotta sen teema ja idea säilyvät ja ovat nähtävillä koko tapahtuman ajan? Onko resursseja tarpeeksi, jotta tapahtumatyö voidaan tehdä itse vai onko tarpeen ostaa palveluja organisaation ulkopuoliselta taholta? Tapahtumaprosessissa on kolme vaihetta, joita ovat suunnitteluvaihe, toteutusvaihe sekä jälkimarkkinointivaihe. (Vallo & Häyrinen 2012, 103–104.)

Millainen tapahtuma halutaan järjestää? Operatiivisen kolmion toinen kysymys käsittelee tapahtuman sisältöä ja ohjelmaa. Ne riippuvat hyvin paljon siitä, mitkä ovat tapahtuman tavoitteet, kohderyhmä sekä haluttu viesti. Millaiset esiintyjät sopivat tapahtuman luonteeseen? Halutaanko musiikkia vai onko kohdeyleisössä enemmänkin esimerkiksi taiteen ystäviä? Riittävätkö oman organisaation resurssit ohjelman luomiseen vai tuoko jokin organisaation ulkopuolinen taho enemmän lisäarvoa tapahtumalle? Erityisen tärkeää ja huomioitavaa on, että tapahtuman järjestäjän on tunnettava kohderyhmänsä sekä esiintyjät riittävän hyvin, jotta ohjelma ja sen sisältö voidaan muokata heille sopivaksi. (Vallo & Häyrinen 2012, 104.)

Operatiivisen kolmion täydentää kysymys, *kuka* tai *ketkä* tapahtuman järjestävät? Tapahtuman isäntänä oleminen on tapahtuman eri rooleista se kaikkein tärkein, sillä onnistunut isäntä voi parhaimmassa tapauksessa pelastaa koko tapahtuman. Se on henkilökohtaista vaikuttamista ja myyntityötä, joka usein kruunaa koko tapahtuman. Tapahtuman järjestäjällä onkin aina suuri vastuu tapahtuman onnistumisesta. Tapahtuman suunnittelun pitäisikin alkaa vasta sitten, kun joku ilmaisee sille olevan tarvetta. Näin ollen tapahtumaa ei järjestetä vain perinteen vuoksi, vaan tarve tapahtumalle tulee aidosti ja sen tärkeäksi katsomalta taholta. Tällä tavalla tapahtumalle löytyy aina myös omistaja sekä isäntä. Tapahtuman suunnitteluvaiheessa sen tärkein avainhenkilö on projektipäällikkö. (Vallo & Häyrinen 2012, 104–105.)

Operatiivisella kolmiolla kuvataan siis tapahtuman toteuttamista (Kuvio 2). Toteutuksesta vastaa organisaation oma projektipäällikkö sekä hänen projektiryhmänsä. Tilanteen mukaan projektiryhmään voi kuulua myös tapahtumatoimiston edustaja. Operatiivisen kolmion avulla selvitetään tapahtuman *teema*, josta muodostuu tapahtumailmeen kattoajatus aina kutsusta jälkimarkkinointiin. (Vallo & Häyrinen 2012, 105.)

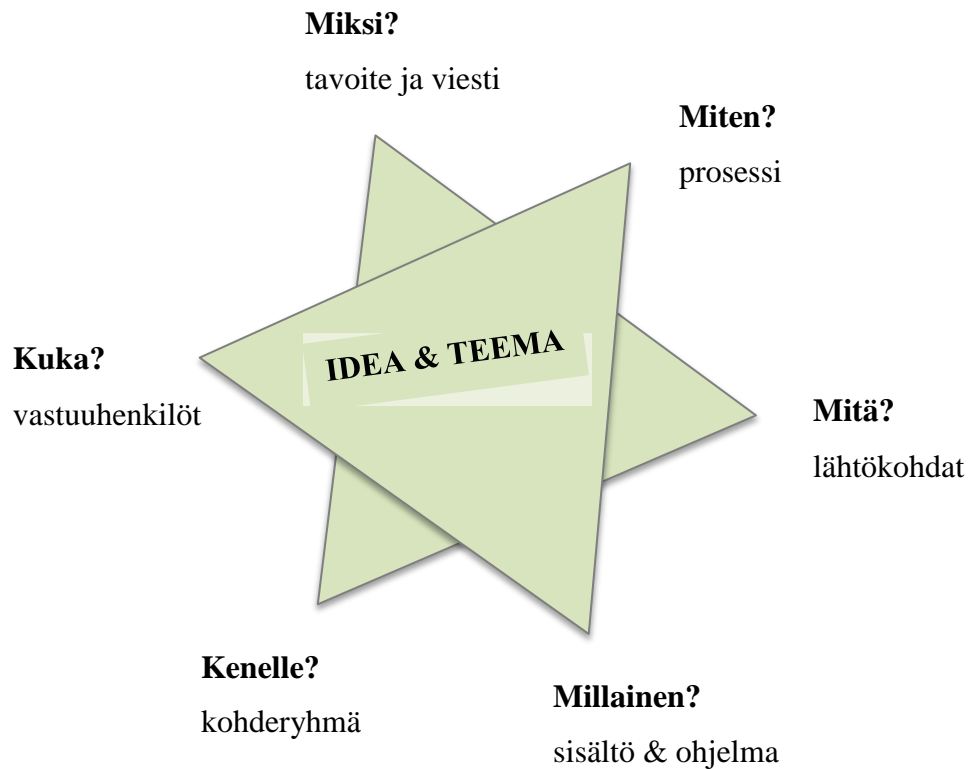

Kuvio 2. Operatiivinen kolmio (Vallo & Häyrinen 2012, 103).

6.3 Kun kaksi kolmiota yhdistyy – onnistuneen tapahtuman sisältö

Strategisen ja operatiivisen kolmion kuusi kysymystä, miksi, kenelle, mitä, miten, millainen ja kuka, muodostavat kaksi tasasivuista kolmiota, joiden tulee olla tasapainossa keskenään. Kun käy niin, että toinen kolmio tai jokin sen kulma on toista vahvempi, tapahtumasta tulee hyvin todennäköisesti tasapainoton. Näin ollen jokin osa-alue toimii erinomaisesti, jokin toinen ontuu ja on puolestaan vajavainen. Tapahtuman läsnäolijat aistivat usein tapahtuman toimimattomuuden ja se jää yleensä selkeästi heidän mieleensä. (Vallo & Häyrinen 2012, 105.)

Tapahtuman suunnittelussa on tärkeä pitää mielessä sen idea ja tema. Jos ideaa ei ole, tuloksena syntyy helposti vain onnto teematapahtuma. (Vallo & Häyrinen 2012, 106.) Kun strateginen ja operatiivinen kolmio yhdistetään eli asetetaan päällekkäin, syntyy kirkkaasti tuikkiva tähti, joka kertoo onnistuneesta ja menestyksekkäästä tapahtumasta (Kuvio 3).

Kuvio 3. Onnistuneen tapahtuman tähtimalli (Vallo & Häyrynen 2012, 106).

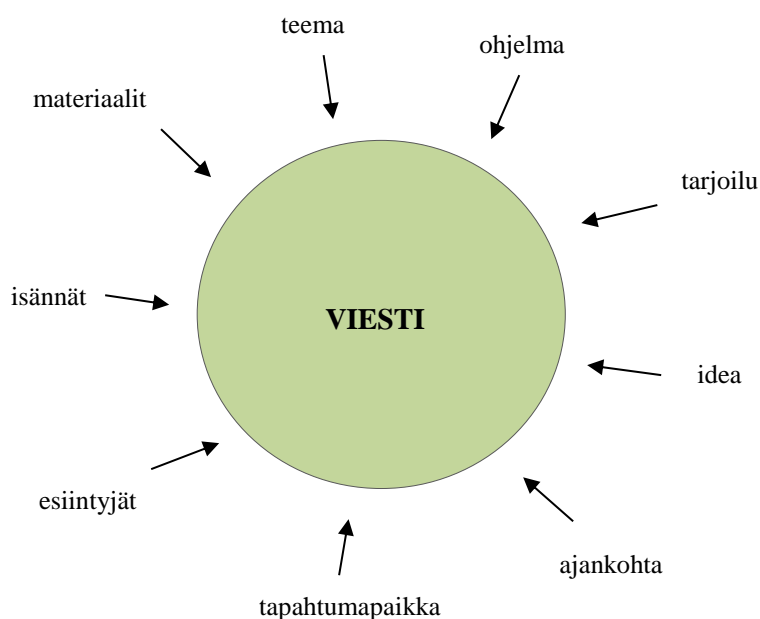
6.3.1 Tavoite ja viesti

Tapahtumalla on aina tavoite. On hyvä miettiä jo etukäteen, mitä tapahtumalla halutaan saavuttaa ja viestiä. Tärkeää on, että tapahtumaan osallistuvat tuntevat itsensä tärkeiksi. Tämän vuoksi olisikin hyvä unohtaa omat mieltymykset ja astua hetkeksi kohderyhmän saappaisiin ja sitä kautta pohtia, mistä he voisivat ilahtua eniten. Vallo ja Häyrysen (2012, 111) mukaan tapahtuman tavoitteen miettimiseen käytetään yleensä liian vähän aikaa, jolloin lopputuloksena syntyy vain epämääräisiä tilaisuuksia ja niiden onnistumisen arviointi on hankalaa.

Myös perinteeksi muodostuneilla tapahtumilla on ollut jokin tavoite niiden syntyhetkellä. Tällaisissa perinnetapahtumissa kannattaakin palauttaa mieleen niiden alkuperäinen tavoite ja tarpeen vaatiessa päivittää sitä nykyhetkeen sopivaksi. Tavoitteen lisäksi tapahtumalla tulisi olla myös konkreettisempi tavoite. Organisaatio voi esi-

merkiksi järjestää jonkin uutuustuotteen lanseerauksen ja tapahtuman konkreettisempaan tavoitteena on saada sille uusia tilauksia. Muita konkreettisempia tavoitteita voi olla esimerkiksi varojen keruu tai julkisuuden saaminen jollekin järjestäjän tärkeälle pitämälle asialle. Konkreettinen tavoite mahdollistaa helpomman tapahtuman onnistumisen sekä saavutetun tuloksen arvioinnin. (Vallo & Häyrinen 2012, 112, 110.) Onnistuneen tapahtuman tavoitteena on aina asiakkaan odotusten ylittäminen.

Se, millaisia tapahtumia organisaatio järjestää, kertoo itse organisaatiosta ja sen arvoista. ”Samaan aikaan, kun organisaatio pohtii, miksi se haluaa järjestää tapahtuman, sen olisi hyvä miettiä, mitä se haluaa viestiä tai mitä on tarve viestiä tapahtumalla ja tapahtumassa.” Jokainen onnistunut tapahtuma sisältää selkeän pääviestin ja mahdollisia pääviestiä tukevia sivuviestejä. Itse tapahtumassa viestejä voidaan vahvistaa erilaisilla elementeillä. Tapahtuman viestiin vaikuttavat järjestäjän omien tavoitteiden lisäksi esimerkiksi tapahtumapaikka, teema, tarjoilu, ohjelma, isännät, ajankohta sekä esitysmateriaalit (Kuvio 4). Tapahtuman onnistumisen kannalta on tärkeää, että halutut tavoitteet ja viestit välitetään kaikille tapahtuman järjestelyihin osallistuville yhteistyötahoille. Näin varmistetaan, että kaikki toimivat yhteisen tavoitteen mukaisesti. (Vallo & Häyrinen 2012, 113.)

Kuvio 4. Tapahtuman viestiin vaikuttavat tekijät (Vallo & Häyrinen 2012, 115).

6.3.2 Kohderyhmä

Kohderyhmän valitseminen eli segmentointi vastaa kysymykseen - kenelle? Segmentoinnissa tarkoituksena on löytää kohderyhmä, jolla on samanlaiset tarpeet ja vaatimukset tuotteeseen tai palveluun liittyen. Tuotteen tai palvelun on vastattava aina kohderyhmän odotuksia. (Business dictionaryn www-sivut 2016.) Segmentoinnin avulla esimerkiksi tapahtuman markkinointi helpottuu, kun se tehdään tietylle kohderyhmälle.

Erilaisia kohderyhmiä puhuttelee ja houkuttelee erityyppiset tapahtumat. Kohderyhmä onkin hyvä tuntee riittävän hyvin, jotta tapahtumasta saadaan oikeankokoinen ja – näköinen. Tapahtuman tulee puhutella kohderyhmäänsä. Kohderyhmän voivat muodostaa suuri yleisö, rajattu kutsuvierasjoukko tai avoin kutsuvierasjoukko. Kohderyhmä, kohderyhmän koko sekä tapahtuman tavoite määrittävät osaltaan valmiiksi sen, millainen tapahtuma ollaan järjestämässä. (Vallo & Häyrynen 2012, 119, 122.)

Kohderyhmän ilmoittautuminen tapahtumaan tapahtuu usein puhelimitse, sähköpostitse, tekstiviestillä tai kirjeitse. Kutsuun tai tapahtumailmoitukseen kannattaa laittaa vähintään kaksi eri ilmoittautusmistapaa, jolloin vastaanottaja voi valita itselleen mieluisimman ja vaivattomimman vaihtoehdon. Tapahtuman järjestäjällä on velvollisuus ohjeistaa ilmoittautumisten vastaanottajat riittävän hyvin, niin että he ovat palveluaittiita ja perillä tulevasta tapahtumasta ja sen kulusta. Tämä on erityisen tärkeää, jotta ilmoittautumisten vastaanottaja osaa tarpeen vaatiessa vastata ilmoittautujan kysymyksiin. Esimerkiksi tapahtuman ohjelmasta ja sen kestosta, pukeutumisesta ja liikenneyhteyksistä kysytään hyvin usein ilmoittautumisen yhteydessä. (Vallo & Häyrynen 2012, 133.)

Tapahtumanjärjestäjän lisäksi ilmoittautumisia voi ottaa vastaan myös organisaation ulkopuolinen taho kuten suoramarkkinointipalveluihin erikoistunut yritys. Kuka tahansa ilmoittautumisia vastaan ottaakin, tapahtumanjärjestäjällä on oltava aina ajantasainen tieto ilmoittautumistilanteesta. Oman kohderyhmän tunteminen auttaa myös oikean ilmoittautumistavan ja järjestelyiden valinnassa. (Vallo & Häyrynen 2012, 134.)

6.3.3 Lähtökohdat

Vallon ja Häyrisen mukaan (2012, 139) tapahtuman suunnittelussa on tärkeää miettiä, mitä halutaan järjestää, missä tapahtuma toteutetaan sekä tapahtuman ajankohta. Tapahtuma voidaan toteuttaa viihdetapahtumana tai asiatapahtuma tai vaihtoehtoisesti näiden kahden yhdistelmänä. Itse toteutettavan tai ulkopuoliselta taholta ostetun tapahtumakokonaisuuden lisäksi on mahdollista ketjuttaa erilaisia osasia tavoitteelliseksi tapahtumaksi. Päätöksentekoon ja valintaan siitä, millainen tapahtuma halutaan järjestää, vaikuttaa käytettävissä oleva budjetti. (Vallo & Häyrinen 2012, 139.)

Hyvin usein tapahtumat järjestetään tutuissa ja perinteisissä paikoissa. Tapahtumapaikaksi käy mikä tahansa tila, joka kokonsa ja tapahtuman luonteen puitteissa tuntuu tilanteeseen sopivimmalta vaihtoehdolta. Tapahtumapaikkoja, joita kaikki tuntevat käyttävän kannattaa kuitenkin harkita, sillä hyvin usein kiinnostusta tapahtumaa kohtaan voidaan lisätä sen erikoisella tapahtumapaikalla. Tällainen tapahtumapaikka voi olla esimerkiksi paikka, johon ihmisillä ei muuten olisi mahdollisuutta päästä. (Vallo & Häyrinen 2012, 139, 142.)

Tapahtumapaikkaa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon tapahtuman tai tilaisuuden luonne ja osallistujat. Esimerkiksi ulkotilaisuuksia tai – tapahtumia järjestettäessä on aina oltava varasuunnitelma huonon sään varalle. Tällöin tapahtumanjärjestäjien täytyy miettiä, tarvitaanko esimerkiksi varautumista sisätiloihin, katoksia tai teltoja vai voisiko osallistujille jakaa kenties kertakäyttösadetakkeja tai sateenvarjoja. Ulkoilmatapahtumaa suunniteltaessa on tärkeää seurata sääennustuksia tapahtumajankohdan lähestyessä. (Vallo & Häyrinen 2012, 140.) Ulkoilmatapahtumiin osallistuvia kannattaa ohjeistaa mahdollisuuksien mukaan pukeutumisohjeilla jo ilmoittautumisvaiheessa.

Tapahtuman ajankohdalla ja kestolla on vaikutusta tapahtumaan osallistuvien lukumäärään. Mitä tapahtumiin ja niihin osallistumiseen tulee, esimerkiksi myöhäisen kevään ja alkukesän perjantai-iltapäivät eivät ole mökkeilevien suomalaisen suosiossa. Toisaalta monet suomalaiset matkustavat viikonloppuisin, jolloin keskelle viikkoa sijoittuvat tapahtumat olisivat tapahtumanjärjestäjän kannalta turvallisempia vaihtoehtoja. Selkeästi vapaa-aikaan, kuten viikonloppuun tai kesälomaan, sijoittuvat ta-

pahtumat kannattaa puolestaan toteuttaa avec-tilaisuuksina, jolloin niiden houkuttelevuus lisääntyy. Tapahtumaa järjestettäessä on myös hyvä varmistaa, ettei samaan aikaan ole suunnitteilla kilpailevia tapahtumia. Järjestäjiltä toivotaan tapahtumaihana kiitettävää panosta, joten tapahtumaa ei ole järkevää sijoittaa myöskään vilkkaimpaan loma-aikaan tai muuten kiireiseen ajankohtaan. (Vallo & Häyrinen 2012, 145–146.)

Budjetin määrittäminen on tärkeä osa tapahtuman suunnittelua. Kuinka paljon kaikki tulee kokonaisuudessaan maksamaan? Tarkkojen arvioiden määrittelemine on joskus vaikeaa, mutta budjetti olisi hyvä määritellä edes suurin piirtein, sillä tapahtumiin uppoaa helposti rahaa. Jos budjetin laatiminen tuntuu erityisen haastavalta, voidaan tarkastella aikaisempia vastaavia projekteja, jotta realistinen pohja kyseisen tapahtuman budjetoinnille syntyisi helpommin. Ennakkokokemukset auttavat paljon budjetin laatimisessa. Edullisimmin tapahtuma toteutetaan mahdollisimman pitkälle oman organisaation henkilökunnan voimin, mutta isommalla budjetilla voidaan turvautua myös tapahtumatoimiston apuun. (Vallo & Häyrinen 2012, 147–148.)

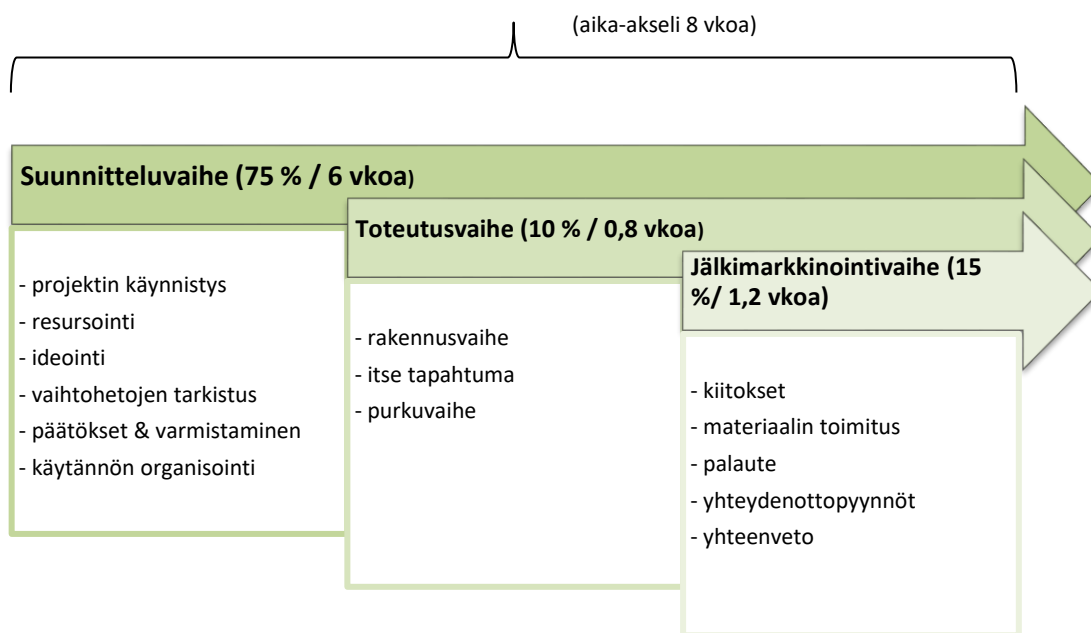
Vallo ja Häyrinen (2012, 150) painottavat, että tapahtuman kulubudjettia laatiessa on hyvä ottaa huomioon myös sen tulobudjetti. Onko tapahtumalla kulujen lisäksi myös tuottoja? Tapahtumassa syntyviä tuloja voivat olla muun muassa osallistumismaksut, arpajaisuotot ja oheistuotteiden myyntitulot.

Tapahtumaa järjestettäessä on muistettava, että lupa-asiat ovat kunnossa. Tällaisia lupia voivat olla esimerkiksi anniskelulupa, arpajaislupa tai tiensulkemislupa. Joskus lupien lisäksi on tehtävä tapahtumailmoitus myös poliisille, palokunnalle tai merivartiostolle. Kaikkiin ulkoilmatapahtumiin tarvitaan aina maanomistajan lupa. Poikkeuksena ovat alueet, jotka kuuluvat jo valmiiksi tapahtuman järjestäjälle. Muita huomioon otettavia käytännön asioita, joista tapahtuman järjestäjän tulee huolehtia, ovat jätehuollon järjestäminen, saniteettitilojen riittävä määrä, sähköturvallisuudesta huolehtiminen, siivouksen organisointi ja kierrätyksestä huolehtiminen sekä liputukseen liittyvät asiat. (Vallo & Häyrinen 2012, 150–152.)

6.3.4 Tapahtumaprosessi

Tapahtumaprosessi koostuu kolmesta eri vaiheesta: suunnitteluvaiheesta, toteutusvaiheesta ja jälkimarkkinointivaiheesta. Onnistuneen tapahtuman tekeminen suunnittelusta jälkimarkkinointiin kestää vähintään pari kuukautta. Tällöinkin kaiken tulisi sujua ongelmitta, jotta pysytään kyseisessä aikataulussa. Hyvin usein tätä lyhemmässä ajassa tehdyissä tapahtumissa joudutaan tinkimään laadusta ja toteutukseen liittyvistä asioista. Esimerkki ohjeellisesta aikataulusta onnistuneen tapahtuman tekemiseen suunnittelusta jälkimarkkinointiin käy ilmi tapahtumaprosessin kulkua kuvaavasta taulukosta (Taulukko 1). (Vallo & Häyrinen 2012, 157.)

Taulukko 1. Tapahtumaprosessin kulku (Vallo & Häyrinen 2012, 157).

Vallon ja Häyrisen (2012, 158) mukaan riittävän aikainen tapahtuman suunnittelu on tärkeää. ”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty”. Kaikkien toimijoiden, joiden panosta tapahtuman toteutuksessa tarvitaan, kannattaa ottaa mukaan suunnitteluun riittävän ajoissa. Näin kaikki eri toimijat saadaan sitoutettua paremmin tapahtumaan, jolloin myös tapahtuman onnistumisen todennäköisyys kasvaa. Eri toimijoiden sitouttami-

nen tapahtumaan varhaisessa vaiheessa tuo suunnitteluun erilaisia näkökulmia ja ideoita. Myös tavoite tulee tehdä alusta asti kaikille selkeäksi.

Tapahtumaprosessin pisin ja työläin vaihe on *suunnitteluvaihe*. Tapahtuman laajuuden mukaan suunnitteluvaihe voi kestää viikkoja, kuukausia tai jopa vuosia. Suuremmat ja vaativammat tilat kannattaa varata jo hyvissä ajoin, pienempiä tiloja on usein saatavilla myös lähempänä tapahtuman ajankohtaa. Tapahtuman alussa projektikokouksia voi olla esimerkiksi parin viikon välein, mutta tapahtuman lähestyessä yhteydenpito järjestäjien ja tapahtuman toimijoiden välillä lisääntyy huomattavasti. (Vallo & Häyrynen 2012, 158.)

Vallon ja Häyrysen (2012, 159) mukaan tapahtumabrief kokoaa yhteen reunaehdot, jotka ovat tiedossa tapahtumaa suunniteltaessa. Se on asiakirja, joka on hyvä ottaa käyttöön oman organisaation suunnittelukokouksessa tai vaihtoehtoisesti antaa tapahtumatoimiston käyttöön. Tapahtumabrief antaa vastauksen muun muassa seuraaviin kysymyksiin: Miksi tapahtuma järjestetään eli mikä on tapahtuman tavoite? Mitä tapahtumalla halutaan viestiä? Kenelle tapahtuma järjestetään? Mitä järjestetään? Miten tapahtuma toteutetaan? Millainen tapahtuma järjestetään eli mikä on tapahtuman sisältö? Ketkä toimivat tapahtuman isäntinä? Millaista tunnelmaa tapahtumassa tavoitellaan? Mikä on tapahtumaan varattu budjetti?

Tapahtumakäsikirjoitus kertoo kokonaiskäsitteen tapahtumankulusta. Sillä on suuri apu tapahtumassa työskenteleville. Tapahtumakäsikirjoitus kertoo selkeästi mitä tapahtuu, missä tapahtuu ja milloin tapahtuu. Hyvin usein käsikirjoituksen laatii tapahtuman vastuullinen projektipäällikkö. On hyvä, että jokaisella tapahtuman vastuuhenkilöllä on aikataulutettu käsikirjoitus tapahtumien kulusta ja ohjelmasta. Tällöin vastuuhenkilöt voivat esimerkiksi varmistaa, milloin mikäkin tapahtuman osio on tarkoitettu alkavaksi tai milloin heidän vastuullaan oleva ohjelmanumero alkaa. Hyvin usein tapahtuman käsikirjoitukseen tulee muutoksia juuri h-hetkellä, mutta se kuuluu tapahtuman järjestämisen haasteellisuuteen. (Vallo & Häyrynen 2012, 161–162.) Yleensä muutoksista selvittää kuitenkin hyvällä tilannetajulla.

Tapahtuman sujuvuus vaikuttaa tapahtuman laatuun. Onnistunut tapahtuma on hyvin aikataulutettu ja suunniteltu. Kokemus tapahtumanjärjestämisestä auttaa tässäkin asi-

assa. Mitä enemmän tapahtumassa on osallistujia, sitä enemmän on oltava myös vastuuhenkilöitä. Pitkiä jonoja tulisi välttää. Pienet yksityiskohdat, joissa on ajateltu erityisesti vierailijoita tai osallistujia, saavat heidät tuntemaan itsensä tärkeiksi ja arvostetuiksi. (Vallo & Häyrynen 2012, 162–163.)

Tapahtuman markkinointi ennen tulevaa tapahtumaa on tärkeä osa tapahtuman suunnittelua ja toimii edellytyksenä onnistuneelle tapahtumalle. Tapahtumamarkkinoinnilla tarkoitetaan itse tapahtuman ja markkinoinnin yhdistämistä. Se on tavoitteellista toimintaa, jolla asiakkaan halutaan saavuttavan organisaation viesti. ”Tapahtumamarkkinointi on toimintaa, joka tavoitteellisella, vuorovaikutteisella tavalla yhdistää organisaation ja sen kohderyhmät valitun teeman ja idean ympärille tapahtumaan, joka on toiminnallinen kokonaisuus.” (Vallo & Häyrynen 2012, 19.)

Vallon ja Häyrysen (2012, 20) mukaan mitä tahansa tilaisuutta tai tapahtumaa, jossa interaktiivisella tavalla tuodaan yhteen yrityksen toimintaa ja sen mahdollisia asiakkaita, voidaan pitää tapahtumamarkkinointina. Myös kaikki tapahtumat ja tilaisuudet, joissa yritys markkinoi tai edistää palvelujensa tai tuotteidensa myyntiä voidaan kutsua tapahtumamarkkinoinniksi. Tapahtumamarkkinoinnin edellytyksiä ovat etukäteen suunniteltu tapahtuma, tapahtumakohtaisesti määritelty tavoite ja kohderyhmä sekä itse tapahtumassa toteutuvat kokemuksellisuus, elämyksellisyys ja vuorovaikutteisuus.

Tapahtumamarkkinointia pidetään intensiivisempänä ja henkilökohtaisempana markkinointiviestintävälineenä kuin perinteisiä markkinointiviestintävälineitä (Vallo & Häyrynen 2012, 22). Tapahtumamarkkinointi esittää merkittävää roolia koko tapahtuman järjestämisprosessissa. Ilman markkinointia ei ole yleisöä - ilman yleisöä ei ole tapahtumaa. Tapahtumamarkkinoinnin keinoja on monia. Tapahtumaa markkinoitaessa pitää ennen kaikkea huomioida kohdeyleisö ja heidän mediankäyttönsä. Onko oma yleisösi internetin ja tietokoneen tai tabletin äärellä vai lukeeko se mieluummin lehtiä ja muita painettuja lähteitä? (Mainostoimisto Mustikkamaa Designin www-sivut 2016.)

Tapahtuman budjetti sisältää myös markkinointikustannusten osuuden. Kustannuksia syntyy niin fyysisistä tuotteista kuin suunnittelutyöstäkin. Fyysisiä tuotteita ovat

muun muassa tapahtuman julisteet ja opasteet, suunnittelutyöhön kuuluvat esimerkiksi nettisivujen päivittäminen ja tapahtumasivuston suunnitteleminen. (Mainostoi-
misto Mustikkamaa Designin www-sivut 2016.)

Tapahtumasta kiinnostunut yleisö haluaa tietoa tapahtumasta ajoissa. Nykypäivänä hyviä ja nopeasti ihmisiä saavuttavia tiedotuskanavia ovat nettisivut, sähköposti ja erilaiset sosiaalisen median sivustot kuten Facebook. Yleisön lisäksi on tärkeää muistaa tiedottaa myös yhteistyökumppaneita ja lehdistöä sekä tarjota heille hyvää markkinointimateriaalia tulevasta tapahtumasta. Mahdollisuuksien mukaan ja tapahtuman luonteesta riippuen myös yhteistyökumppaneita voidaan pyrkiä osallistuttamaan tapahtumaan. He voivat järjestää ohjelmaa, esitellä tuotteita, kertoa omista palveluksistaan ja levittää sanaa tapahtumasta heidän omissa tiedotusvälineissään. (Mainostoi-
misto Mustikkamaa Designin www-sivut 2016.)

Tapahtuman *toteutusvaiheessa* on kolme eri vaihetta: rakennusvaihe, itse tapahtuma ja purkuvaihe. Rakennusvaihe on usein toteutusvaiheen työläin ja aikaa vievin osuus. Toteutusvaiheessa laitetaan rekvisiitta kuntoon ja pystytetään kulissit itse tapahtumaa varten. Itse tapahtuma tuntuu menevän ohi todella nopeasti. ”Tapahtuma on alettuaan kuin liikkeelle lähtenyt juna, joka kolistelee eteenpäin kenties pienistä vastoinkäymisistä huolimatta.” Tapahtuman jälkeen aloitetaan purkuvaihe. Se käy yleensä paljon nopeammin ja tehokkaammin kuin rakennusvaihe. (Vallo & Häyrinen 2012, 163–164.)

Tapahtuman aikatauluun vaikuttaa tilaisuuden luonne. Aikataulut tulee mitoittaa osallistujamäärän mukaan. Hyvänä nyrkkisääntönä voidaan pitää, että ohjelmaa on puolestatoista tunnista kahteen tuntiin, jonka jälkeen pidetään tauko. Jaksotuksessa ja aikatauluissa täytyy muistaa huomioida tapahtuman kokonaiskesto, jolloin aikaa jää ohjelman lisäksi myös taukoihin ja osallistujien omaan aikaan. Jos aikataulut pettävät, tapahtuman vastuuhenkilö vastaa siitä, miten edetään ja mitä muutoksia on tarpeen tehdä. (Vallo & Häyrinen 2012, 166–167.)

Tapahtumapaikan löytyminen tulee olla osallistujille vaivatonta. Opastekyltit tulee olla selkeitä ja niitä on hyvä olla mieluummin liikaa kuin liian vähän. (Vallo & Häyrinen 2012, 174.) Hyvät opastekyltit neuvovat osallistujat helposti perille ja kertovat

muuten tapahtuman kannalta tärkeitä ja huomioitavia asioita. Opastekyltit on hyvä asettaa paikoilleen hyvissä ajoin ennen tapahtuman alkamista, esimerkiksi rakennusvaiheessa.

Tapahtumaan voi olla tarpeellista järjestää myös yhteiskuljetus. Yhteiskuljetuksia järjestetään hyvin usein silloin, jos tapahtuma on paikassa, johon ei ole julkisia kulkuyhteyksiä tai, jos tapahtuma on toisella paikkakunnalla tai, jos tapahtumassa tarjoillaan alkoholia. Etukäteen on myös organisoitava tarvittavien somistustarvikkeiden, rekvisiitan sekä tapahtuman järjestäjien ja mahdollisten esiintyjien kuljetukset tapahtumapaikalle ja sieltä pois. (Vallo & Häyrinen 2012, 178–179.)

Tapahtumaprosessin yksi keskeinen asia on *turvallisuus*. Turvallisuus tapahtumissa on erityisen tärkeää ja vastuu siitä on aina tapahtuman järjestäjällä. Turvallisuuden on oltava kaikissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa kunnossa. (Vallo & Häyrinen 2012, 179.) Yleisötapahtumien turvallisuussuunnittelu edellyttää kokonaisuuden hallintaa. ”Riskien tunnistaminen on keskeinen edellytys turvallisuustoiminnan määrittämiselle ja toteutuksen mitoittamiselle, koska yleisötilaisuuden tapahtumaympäristössä on useita tekijöitä, jotka tulee huomioida.” (Paasonen 2013, 29.)

Yleisötapahtuman turvallisuusjärjestelyt täytyy dokumentoida niin, että kaikki tehdyt toimenpiteet ja velvollisuudet voidaan tarvittaessa todentaa dokumentaation pohjalta. Valmiiksi suunniteltujen toimintamallien pohjalta voidaan tarvittaessa ohjata koko tapahtuman toimintaa poikkeustilanteissa. Tällainen kirjallinen dokumentaatio voidaan yhdistää yhdeksi järjestelmälliseksi turvallisuussuunnitelmaksi. Turvallisuussuunnitelmaan voidaan koota kaikki tilaisuuteen liittyvät turvallisuusasiat; riskianalyysit, pelastussuunnitelma ja turvallisuusohjeet. (Paasonen 2013, 29–30.) Turvallisuussuunnitelman avulla kartoitetaan mahdolliset riskit ja pyritään ennaltaehkäisemään ne (Vallo & Häyrinen 2012, 180).

Kokoontumislaki (530/1999) ja järjestyslaki (612/2003) sääntelevät tapahtumien turvallisuutta, pelastuslaki (379/2011) velvoittaa varautumaan vaaratilanteisiin. (Vallo & Häyrinen 2012, 179). Kokoontumislain mukaan yleisötapahtuma tulee järjestää rauhanomaisesti osanottajien ja sivullisten turvallisuutta vaarantamatta ja heidän oikeuksiaan loukkaamatta. Tapahtuman järjestämisestä ei myöskään saa aiheutua huo-

mattavaa haittaa ympäristölle. (Paasonen 2013, 25.) Järjestyslain tavoitteena on edistää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Paasonen (2013, 30) mukaan pelastuslaki velvoittaa tapahtuman järjestäjää ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä ja varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen. Jos tapahtumaan sisältyy esimerkiksi suuren ihmisjoukon vuoksi merkittäviä henkilö- tai paloturvallisuusriskejä, on järjestäjän tällöin laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelma laaditaan, jos tapahtumassa arvioidaan olevan läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä, tapahtumassa käytetään paljon avotulia tai ilotulitteita, tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta tai tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa osallistujille.

Osa tapahtumista vaatii ensiapuhenkilöstön läsnäoloa, mutta tapahtumassa tulisi aina olla paikalla vähintäänkin ensiaputaitoista henkilökuntaa järjestäjän puolesta hankittuna (Vallo & Häyrinen 2012, 180). Tapahtuman järjestäjillä on yleensä omat vakuutukset, mutta vakuutuksen ehdot on aina hyvä tarkistaa tietyin väliajoin ja tarvittaessa muokata niitä tapahtuman luonteen mukaan.

Jälkimarkkinointi alkaa heti tapahtuman jälkeen. Se voi olla esimerkiksi materiaalien toimitusta tai kiitoskortin ja giveaway-lahjan lähettämistä osallistujille. Myös tavallinen kiitosviesti esimerkiksi sähköpostin välityksellä riittää. Tapahtumanjärjestäjät osoittavat tällä tavalla mukana olleille vierailijoille, toimijoille ja yhteistyökumppaneille arvostaneensa heidän panostaan ja osallistumistaan tapahtumaan. Jälkimarkkinointiin kuuluu myös palautteen kerääminen niin oman organisaation jäseniltä kuin itse tapahtuman osallistujiltakin. Palautteista tehdään yhteenveto, jota myöhemmin analysoidaan. Edellisen tapahtuman opit ja oivallukset toimivat hyvänä pohjana seuraavan tapahtuman suunnittelulle. Tapahtumaprosessi on jatkuva oppimisprosessi organisaatiolle, joka kehittää sen osaamispääomaa. (Vallo & Häyrinen 2012, 180–181).

Tapahtuman osallistujilta ja toimijoilta saatua palautetta tulee verrata suunnitteluvaiheessa määritettyyn tapahtuman tavoitteeseen. Toteutuivatko määrälliset ja laadulliset tavoitteet? Mitä olisi voitu tehdä eri tavalla? Mikä oli osallistujien mielestä kaikkein parasta? Organisaation osaaminen ja niin sanottu hiljainen tieto kasvavat, kun se kerää ja analysoi palautteet kaikista toteuttamistaan tapahtumista. (Vallo & Häyrinen

2012, 184). Jokainen tapahtuma jättää osallistujalleen muistijäljen. Onnistunut tapahtuma ylittää asiakkaan odotukset.

Tapahtumasta syntyviä palautteita voi kerätä esimerkiksi kirjallisella tai sähköisellä palautelomakkeella. Nykyisin erityisen hyvin toimiva vaihtoehto on kerätä palautetta sähköpostin tai internetin välityksellä (Vallo & Häyrinen 2012, 185). Myös puhelin toimii oivana palautteen annon välineenä, jolloin välikysymysten esittäminen ja täydennysten lisääminen käyvät helposti. Palautelomake on aina hyvä tehdä tapahtuma-kohtaisesti. Palautteet kannattaa kerätä melko pian tapahtuman päättymisen jälkeen, jolloin tapahtuma ja sen kulku ovat vielä hyvin muistissa.

Jokaisen tapahtuman päätyttyä niistä kannattaa tehdä yhteenveto. Yhteenvedossa arvioidaan tapahtuman tavoitteen toteutuminen ja onnistuminen sekä jatkosuunnitelmat tuleville vastaaville tapahtumille. Kannattaako vastaava tapahtuma järjestää uudelleen? Pysyttiinkö budjetissa? Millaista palautetta tapahtumasta kaiken kaikkiaan saatiin? (Vallo & Häyrinen 2012, 188–189.)

6.3.5 Sisältö ja ohjelma

Tapahtumaan osallistuja haluaa tuntea saavansa tapahtumasta jotakin itselleen. Ne voivat olla esimerkiksi uusia ajatuksia, ideoita, vinkkejä tai vähintäänkin mieluisia elämyksiä ja kokemuksia. Tapahtuman sisällön suunnitteluun vaikuttavat tapahtuman tavoite, kohderyhmä, viesti sekä teema. (Vallo & Häyrinen 2012, 193.) Ihmiset eivät helposti osallistu tapahtumiin, joista eivät koe hyötyvänsä millään tavalla. Tämän vuoksi tapahtuman sisällön suunnittelu on erityisen tärkeää.

Tapahtuman sisältöön vaikuttaa myös se, onko tapahtumassa kyse asia- vai viihdetapahtumasta vai niiden yhdistelmästä. Asiatapahtuma on usein virallinen tapahtuma, jossa asiapainoinen sisältö on tärkeimmässä roolissa. Viihdetapahtuma on asiatapahtumaa rennompia tilaisuuksia, jonka tarkoituksena on lähinnä viihdyttää vierailijoita. Yhdistelmä tapahtuman ideana on yhdistää hyöty ja huvi, jolloin näiden kahden suhde tulee osata ajoittaa, mitoittaa ja yhdistää oikein. (Vallo & Häyrinen 2012, 210.)

”Teeman on kuljettava läpi koko tapahtuman.” Sen on pysyttävä samana koko tapahtuman ajan, aina suunnittelusta jälkimarkkinointiin asti. Teeman valinta kertoo paljon tapahtuman järjestäjästä kuten sen arvomaailmasta ja imagosta. Teema voi olla puhutteleva, houkutteleva tai leikittelevä. Tärkeintä on, että se istuu tapahtuman luonteeseen ja puhuttelee vastaanottajaa. Ainoastaan tapahtuman toimiva idea on teemaa-kin tärkeämpi, sillä sen ympärille kietoutuu koko tapahtuman juoni. (Vallo & Häyrinen 2012, 194–195.)

Tapahtuman aktiviteetit tulee istuttaa tapahtuman teemaan sopiviksi. Ne ovat yksi osa tapahtumien elämyksellisyyttä, joita käytetään erityisesti yhdistelmä tapahtumissa. Sanalla ”aktiviteetti” tarkoitetaan erilaista tekemistä ja toimintaa, joka on osallistujalle vapaaehtoista. Aktiviteetit ovat vuorovaikutteista toimintaa, jonka on todistettu parantavan yhteishenkeä. Parhaimmillaan aktiviteetteihin osallistuva voi kokea jotakin ennen kokematonta tai näkemätöntä. Aktiviteetit tulee aina valita kohderyhmän mukaan. (Vallo & Häyrinen 2012, 212–213.)

Vaikka tapahtuma ei tarvitse juontajaa, tulee sillä aina olla jonkinlainen seremoniamestari. ”Seremoniamestari voi olla kuka vain: isäntä, emäntä, organisaation ulkopuolinen henkilö tai joku, jolta opastaminen ja ohjeistaminen sekä positiivinen juustelu ja esiintyminen sujuvat luonnikkaasti.” (Vallo & Häyrinen 2012, 214.)

Tapahtuma olisi hyvä aloittaa jämäkästi, jotta se lähtisi ryhdikkäästi ja selkeästi käyntiin. Tapahtuman voi aloittaa esimerkiksi juontaja tai joku tapahtuman isännistä. Joskus tapahtuman avauslauseeksi voi riittää vain yksinkertainen tervetuloivotus. Tapahtuman avauksessa kerrottavia asioita voivat olla muun muassa; tervetuloivotus, jossa kerrotaan tapahtuman tavoite ja syy tapahtuman järjestämiseen, isäntien esittely, tilaisuuden juontajan esittely ja rooli tapahtumassa, ohjelman läpikäynti tai käytännön asioista kertominen. Tapahtuman päätös tulee hoitaa myös ammattimaisesti. Tapahtumaan osallistuneita ja mukanaolijoita kiitetään, toivotetaan turvallista ja hyvää kotimatkaa ja opastetaan tarvittaessa kotiinlähtöön liittyvissä asioissa. (Vallo & Häyrinen 2012, 216–217.)

6.3.6 Vastuuhenkilöt

Vallo ja Häyrinen (2012, 223) ovat vahvasti sitä mieltä, että ”organisaatio, joka järjestää tapahtuman, on siitä myös vastuussa”. Tällöin organisaation tehtävänä on kertoa yhteistyökumppaneilleen tapahtuman tavoite, sen kohderyhmä ja toive siitä, millaista mukanaoloa yhteistyökumppaneilta itseltään toivotaan. Myös tapahtuman laajuus on tuotava selkeästi esille, jotta esimerkiksi jakomateriaali osataan mitoittaa oikein. Vaikka yhteistyökumppanit kokevat usein tällaisen tapahtuman järjestäjäorganisaation tapahtumaksi, jokaisen on kuitenkin hyvä miettiä omaa rooliaan ja tavoitteitaan tapahtumassa.

Hyvä projektinvetäjä on kannustava ja innostava. Yleensä tapahtuman projektipäällikkönä toimii joko järjestäjäorganisaation oma henkilö tai vastaavasti tapahtumatoimiston henkilö. Toimii projektipäällikkönä kuka tahansa, on hänen sitouduttava tapahtumaan aina sata prosenttisesti. Projektipäällikkö toimii koko projektin johtajana. Hän vastaa suunnitelmien syntymisestä, budjetoinnista, yhteistyökumppaneista, tuotannosta ja toteutuksesta sekä tapahtuman etenemisestä ja sen seurannasta. Projektipäällikön tulee osata delegoida, johtaa ja raportoida. Projektipäällikön tulee erottaa omat mieltymyksensä ja halunsa itse projektin tavoitteista. (Vallo & Häyrinen 2012, 224.)

Projektipäällikön tärkein tehtävä on varmistaa, varmistaa ja varmistaa. Hänen tulee varmistaa, että kaikki sovitut asiat toteutuvat niin kuin on sovittu. Tapahtuman järjestäjä koordinoi eri yhteistyökumppaneiden toiminnot toimivaksi kokonaisuudeksi. Koordinaattori varmistaa, että jokainen toimija tietää oman tehtävänsä ja aikataulunsa ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti. (Vallo & Häyrinen 2012, 225–226.) Hyvällä projektipäälliköllä on aina varasuunnitelma, jos kaikki suunnitelmat eivät mene niin kuin pitäisi.

Projektipäällikön alaisuudessa toimii projektiryhmä. Siihen voi kuulua oman organisaation jäseniä, yhteistyökumppaneita tai tapahtumatoimiston jäseniä. Projektiryhmän jäsenet määritellään aina tapahtumakohtaisesti. Projektiryhmän avulla vastuuta voidaan jakaa useammalle henkilölle, jolloin taakka ei käy liian suureksi yhdelle henkilölle. (Vallo & Häyrinen 2012, 228–229.)

Tapahtumassa toimivien isäntien on hyvä erottua joukosta, jotta heidät tunnustetaan. Isäntien tunnuksina voi toimia esimerkiksi yhtenäinen vaatetus, organisaation oma henkilökortti tai jokin muu erottuva merkki, kuten kukkaviehe tai nauha käsivarressa. (Vallo & Häyrinen 2012, 237.)

7 TUTKIMUSMENETELMÄT

7.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Vilkan ja Airaksisen (2003, 9) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö toimii vaihtoehtona tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallisessa toteutuksessa tavoitellaan käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista tai toiminnan järjeistämistä tai järjestämistä. Tuotoksena voi syntyä esimerkiksi ohje, opastus tai ohjeistus, mutta se voi olla myös jonkin tapahtuman järjestäminen. Tärkeää on kuitenkin muistaa yhdistää sekä käytännön toteutusta, että sen raportointia.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö, sillä aiheenani on tapahtuman järjestäminen. Tapahtuman suunnittelu, järjestäminen ja toteutus ovat käytännönläheistä toimintaa. Työni konkreettisena tuotoksena syntyy kaikille avoin, järjestetty yleisötapahtuma. Koska työni on toiminnallinen opinnäytetyö, sisältää se kaksi kokonaisuutta, käytännön toteutusta sekä sen dokumentoimista ja raportointia. Opinnäytetyössäni dokumentoin opinnäytetyöprosessin kulkua ja siihen liittyvää teoriaa, toiminnallisessa osuudessa avaan ja esittelen työni tuotoksen eli esittelen tapahtuman ja arvioin sen onnistumista. Tapahtumanjärjestämisen sivutuotteena syntyi myös Säpin majakkapäivän pelastussuunnitelma sekä tapahtuman mediatiedote.

Majakkapäivän osalta vastasin itse yhteistyössä saarten yrittäjien ja Metsähallituksen kanssa tapahtuman suunnitelmien syntymisestä, yhteistyökumppaneista, tuotannosta ja toteutuksesta sekä tapahtuman etenemisestä ja sen raportoisesta. Tärkein tehtäväni yhtenä tapahtuman järjestäjistä oli asioiden varmistaminen ja yhteistyökumppaneiden mukaan saaminen sekä sitouttaminen tapahtumaan. Tapahtuman järjestäjänä

ja kokonaisuuden hahmottajana tehtävänäni oli koordinoida eri yhteistyökumppaneiden toiminnot toimiviksi kokonaisuuksiksi niin, että kaikki tiesivät oman roolinsa ja aikataulunsa tapahtumassa.

7.2 Kvalitatiivinen tutkimus

Hyödynnän opinnäytetyössäni toiminnallisuuden tukena laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Haastattelin majakkapäivään osallistuneita toimijoita ja yrittäjiä sekä keräsin tietoa erityisesti majakkapäivän kehittämiseen liittyen. Vilkka ja Airaksinen (2003, 63) määrittävät laadullisen tutkimuksen olevan toimiva tilanteissa, joissa tavoitteena on ilmiön kokonaisvaltainen ymmärtäminen. Lähtökohtana on halu ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttavat ihmisen toimintaan. Laadullinen tutkimusmenetelmä on oiva menetelmä tilanteisiin, joissa tavoitteina on toteuttaa kohderyhmälähtöinen idea.

Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä sopii työhöni, koska haastattelemalla tapahtumaan osallistuvia toimijoita ja yrittäjiä, pyrin saamaan kokonaisvaltaista kuvaa majakkapäivän nykytilanteesta ja sen kehittämismahdollisuuksista ja –haluista. Tavoitteena oli kerätä dokumentoimatonta faktatietoa siitä, millaiset käsitykset, uskomukset ja halut vaikuttavat majakkapäivän toiminnan taustalla. Laadullinen tutkimusmenetelmä selvittää vastaajan ajatuksia ja näkemyksiä syvemmin ja laajemmin kuin määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä (Vilka & Airaksinen 2003, 63).

Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2010, 161) toteavat, että kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana toimii todellisen elämän kuvaaminen. Kvalitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on ennemminkin löytää ja paljastaa tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä (Hirsjärvi ym. 2010, 161). Tämän vuoksi painotin haastateltaville, että tavoitteenani oli saada rehellisiä, omat mielipiteet esille tuovia vastauksia, jotta haastattelujen tulokset kuvaisivat mahdollisimman paljon majakkapäivän tämänhetkistä tilannetta.

Haastattelussa hyödynsin yksilöhaastattelua ja aineiston keräämiseen käytin strukturoitua haastattelulomaketta (Vilka & Airaksinen 2003, 63). Suoritin haastattelut

sähköpostin välityksellä, koska kokemukseni mukaan yrittäjät olivat todella kiireisiä, eivätkä ehtineet juuri vastailta puhelimeen. Näin ollen ajattelin, että haastateltavat voisivat vastata kysymyksiin heille parhaimmaksi katsomallaan ajalla ja paneutua vastauksiin syvemmin. Lähetin haastattelukysymykset yhteensä yhdelletoista eri yrittäjälle ja toimijalle. Vastauksia sain yhteensä neljä kappaletta, mutta mukaan mahtui onneksi eri alan toimijoita. Haastattelun tulokset avaan ja käsittelen myöhemmin majakkapäivän tulososiossa.

8 KOLMEN SELKÄMEREN MAJAKKASAAREN MAJAKKAPÄIVÄ 20.–21.8.2016

Kolmen Selkämeren saaren majakkapäivässä oli kyse paikallisesta, yhteisöllisestä tapahtumasta. Tällä hetkellä tapahtuma saavuttaa lähinnä vain paikallisia, lähialueilla asuvia ihmisiä. Paikalliset, Selkämeren saariston yksityisveneilijät, voivat päättää osallistumisestaan vasta tapahtumapäivän aamuna toisin kuin yleisökuljetuksen vараavat vierailijat, joiden täytyy päättää osallistumisestaan ilmoittautumisaikojen puitteissa jo hyvissä ajoin ennen tapahtuman ajankohtaa. Tapahtuman osallistujamäärää oli tämän vuoksi hyvin vaikea ennakoida. Tapahtumien järjestäminen saaristoissa on riskialtista erityisesti sääolojen vuoksi. Tuulen vaikutus merellä ja rantautumiseen tuovat omat haasteensa veneilijöille, sateinen ja kylmä ilma puolestaan vaikuttavat osallistujaprocenttiin. Ulkoilmatapahtuma tuo omat haasteensa tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen.

Selkämeren majakkatapahtuma on kulttuurinen erityistapahtuma. Tapahtuma mahdollistaa majakoiden kulttuuriperinteen jatkumisen ja antaa tärkeää tietoa majakoista, majakkasaarten elämästä ja Suomen historiasta niiden vierailijoille. Nämä kulttuuriset perintökohteet ja valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ovat majakkapäivänä avoinna kaikille ja tarjoavat vierailijoilleen monenlaista erityisohjelmaa ja elämyksiä.

Selkämeren majakkapäivää voidaan pitää viihdetapahtumana, sillä kaikki kolme majakkasaarta, Luvian Säppi, Rauman Kylmäpihlaja ja Kustavin Isokari, tarjosivat vie-

railjoilleen viihdyttävän ja rennon tapahtuman unohtumattomissa maisemissa. Tapahtuman pääpaino oli siinä, että vierailijat saarilla voivat vapaasti omien mieltymystensä mukaan tutustua sen ympäristöön ja ohjelmatarjontaan. Toisaalta, jokaisen saaren majakkapäivän ohjelmistoon kuuluivat opastetut saari- ja majakkakierrokset, joiden sisältö koostui pitkälti saariin liittyvistä asia- ja faktapohjaisista tiedoista, joten osittain voidaan puhua myös asiatapahtuman ja viihdetapahtuman yhdistelmästä.

Selkämeren yhteinen majakkapäivä suunniteltiin ja toteutettiin jokaisella saarella itse joko saarten omien yrittäjien toimesta tai Säpin kohdalla Metsähallituksen toimesta. Näin ollen tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen vaativat vahvaa sitoutumista ja valtavaa työpanosta, koska kaikki tapahtumaan liittyvä tekeminen, etsiminen ja varmistaminen olivat järjestäjien omalla vastuulla. Minä yhdessä Metsähallituksen kansa kokosin tapahtuman erilaisista valmiista osasista toimivaksi ketjutapahtumaksi ja markkinoimme kaikkia kolmea saarta yhtenä kokonaisuutena – kolmen selkämeren majakkasaaren majakkapäivänä. Kaikkien osallistujien teemat ja ideat istuivat hyvin Metsähallituksen laatimiin tavoitteisiin majakkapäivän suhteen ja tukivat Metsähallituksen mainetta ja brändiä.

8.1 Tavoite ja viesti

Selkämerellä järjestettävän majakkapäivä – tapahtuman tavoitteena oli nostaa Selkämeren alueen tunnettavuutta ja kehittää Selkämeren kansallispuistoalueen matkailua ja erityisesti majakkamatkailua. Kolmen majakkasaaren kokonaisuus levittyi laajalle Selkämeren alueelle, jolloin tapahtuman kautta oli mahdollista esitellä useita eri Selkämeren kansallispuiston alueita. Yleisökuljetukset saariin mahdollistivat monien vierailijoiden pääsyn paikkoihin, joihin ei tavallisesti olisi ollut mahdollisuutta. Majakkapäivän konkreettisempänä tavoitteena oli saada ihmiset aidosti kiinnostumaan Metsähallituksen vastuulla olevista kansallisaarteista kuten kansallis- ja luonnonpuistoista, erä- ja retkeilypalveluista sekä muista valtion suojelualueista.

Majakkapäivä - tapahtumalla haluttiin viestiä, että kansallispuistojen ylläpitäminen ja vaaliminen ovat tärkeää ja arvokasta työtä, joka tarvitsee kunnioitusta jokaiselta toimijalta ja vierailijalta. Tapahtuma kertoo paljon sen järjestävästä organisaatiosta ja

yrittäjien arvoista. Tapahtumassa välitettävään viestiin vaikutettiin muun muassa tapahtumapaikalla, ohjelmalla, ajankohdalla, tarjoiluilla sekä esitysmateriaaleilla.

8.2 Kohderyhmä

Majakkapäivä – tapahtuman yhteiseksi kohderyhmäksi määrittelin erityisesti Länsirannikon, naapurikaupunkien ja -kuntien sekä lähimaakuntien luonnosta, retkeilystä ja kulttuuriperinnöistä kiinnostuneet ihmiset. Myös kansallispuistojen harrastajat kuuluivat mielestäni tapahtuman kohderyhmään, sillä kaikki kolme majakkasaarta kuuluvat Selkämeren kansallispuistoalueeseen. Kyseinen puisto on perustettu vasta vuonna 2011, joten kansallispuistokohteena Selkämeri on melko uusi.

Majakkapäivä oli kaikille kohderyhmille avoin tapahtuma, jonne oli vapaa pääsy. Kohderyhmät tunnettiin jo entuudestaan hyvin, sillä tapahtumaa on järjestetty myös aiempina vuosina. Vuonna 2012 tapahtuman yhteiskävijämäärä kaikilla kolmella saarella yhden päivän aikana oli noin 800 henkilöä, vuonna 2013 noin 160 henkilöä ja vuonna 2014 noin 300 henkilöä. Vuoden 2015 majakkapäivä jäi Säpin osalta väliin, joten Metsähallituksella ei ole tilastoja muiden saarten kävijämääristä kyseiseltä vuodelta. Suuret kävijämäärien erot johtuvat pitkälti erilaisista sääolosuhteista. Vuoden 2012 elokuun kolmas viikonloppu oli kesän kaunein ja lämpimin päivä, kun taas seuraavana vuonna kyseinen tapahtuma ajoittui harmillisesti hyvin sateiselle ja kolealle päivälle. Tänä vuonna majakkapäivä tavoitti Selkämerellä koko viikonlopun aikana yli 400 vierailijaa.

Isonkarin yrittäjät järjestivät saarelle majakkaviikonloppuna kaksi risteilyä. Lauantain myöhäinen iltaristeily oli suunnattu lähinnä aikuisille ja erityisesti majakan valoista kiinnostuneille. Teemana saarella oli lauantaina valot ja valaistus, johon majakan valon lisäksi kuuluivat erilaiset myrskylyhdyt ja kynttilät. Sunnuntain risteily ja majakkasaaren ohjelma olivat avoinna kaikille vierailijoille, mutta soveltui lauantaita paremmin etenkin lapsiperheille. Lauantaina Isossakarissa opastettaville saari- ja majakkakerroksille osallistui noin 50 henkilöä. Sunnuntain osallistujamäärä oli arviolta samankaltainen, noin 50–60 henkilöä.

Rauman Kylmäpihlajassa majakkapäivää vietettiin myös koko viikonloppu, mutta vain sunnuntaille oli järjestetty erikoisohjelmaa. Kylmäpihlajan kohderyhmänä toimivat erityisesti Rauman saariston asukkaat ja veneilijät sekä Raumalla asuvat, saaristosta kiinnostuneet ihmiset. Yleisökuljetuksia järjestettiin vain Rauman Poroholman satamasta, joka varmasti osittain rajasi kohderyhmää paikallisiin asukkaisiin. Kylmäpihlajan saari on tunnettu kesäturistikohde, mutta myös erittäin suosittu vakiovierailijoiden keskuudessa. Kylmäpihlajassa vieraili lauantaina noin 120 henkilöä ja sunnuntaina 90 henkilöä.

Luvian Säpin majakkasaarella oli mahdollisuus vieraila majakalla koko viikonlopun ajan. Säpin saari on erityisen tunnettu sen harvinaisesta linnustostaan. Säpissä järjestettiin lauantaina muun ohjelman ohessa lintuopastuksia, joten myös linnuista kiinnostuneet ihmiset oli huomioitu. Monet viikonlopun vierailijoista myös mainitsivat itselleni olevansa ensi kertaa kyseisellä saarella, joten kohderyhmissä oli paljon myös ensikertalaisia. Pääsy saarelle on vaikeampaa kuin kahdelle muulle majakkasaarelle, joten myös siitä syystä Säppi kiehtoo monia retkeilijöitä. Monille pääsyn saarelle mahdollistivat järjestetyt yleisökuljetukset. Säpissä kävijöitä oli arviolta lauantaina noin 70 ja sunnuntaina parisen kymmentä. Metsähallitus poistui saarelta jo lauantai-iltapäivästä, joten tarkkoja kävijämääriä on mahdoton arvioida.

Erillisiä ilmoittautumisia tapahtumaan ei tarvittu, sillä tapahtuma oli kaikille avoin. Ilmoittautumiset yleisökuljetuksiin tapahtuivat joko puhelimitse, sähköpostitse tai Kylmäpihlajan tapauksessa netissä tehtävällä lipunvarausjärjestelmällä. Kylmäpihlajassa sekä Isossakarissa yrittäjät ottivat itse yleisökuljetusten varaukset vastaan, Säpin kohdalla ilmoittautumisten vastaanottamisesta vastasivat itse kuljetusyrittäjät. Säpin kuljetusyrittäjiä oli ohjeistettu tapahtuman kulusta niin, että he osasivat tarpeen tullen vastata ilmoittautujien kysymyksiin. Olin itse yhteydessä yrittäjiin tapahtuman lähestyessä ja tiedustelin tasaisin väliajoin ilmoittautumistilanteita.

8.3 Lähtökohdat

Majakkapäivä järjestettiin Selkämerellä, kolmella majakkasaarella, Rauman Kylmäpihlajassa, Luvian Säpissä ja Kustavin Isossakarissa. Tapahtumapaikkana majakka-

saaret ovat erikoisia ja harvinaisia tapahtumapaikkoja, jotka jo itsessään lisäävät osallistujien kiinnostusta tapahtumaa kohtaan. Tapahtumien ohjelmat sijoituivat pääsääntöisesti majakkapihoihin ja niiden lähiympäristöihin. Tapahtumapaikkojen valinnat tukivat erinomaisesti tapahtuman teemaa.

Ulkotapahtumaan osallistuessa on hyvä käyttää maalaisjärkeä asusteiden ja vaatteiden valinnassa, mutta joskus on paikallaan myös muistuttaa osallistujia pukeutumisohjeilla jo esimerkiksi ilmoittautumisvaiheessa. Yrittäjät ja varausten vastaanottajat muistuttivat osallistujia olosuhteiden mukaisista pukeutumisohjeista ja varusteluista. Sääennustuksia seurattiin tarkasti ennen tapahtuma-ajankohtaa. Myrskyn tai kovan tuulen vuoksi yleisökuljetuksia olisi ehkä jouduttu perumaan aivan viime hetkellä. Sää kuitenkin suosi koko viikonlopun ajan ja kuljetukset toteutettiin aikataulujen mukaisesti. Sateen sattuessa saarilla olisi päässyt suojaan rakennuksiin ja katosten alle.

Tapahtuman ajankohdaksi valittiin elokuun kolmas viikonloppu. Radioamatöörien ideoimaa kansainvälistä majakkapäivää on jo kauan vietetty kyseisenä ajankohtana. Tänä vuonna Selkämeren majakkapäivä laajennettiin kaksipäiväiseksi viikonlopputapahtumaksi, jolla pyrittiin tavoittamaan suurempaa asiakasmäärää ja mahdollisuutta vierailta useammalla majakkasaarella viikonlopun aikana. Tapahtuman ajankohta sijoittuu loppukesään, jolloin koulujen alkaminen lähestyy ja kesälomat ovat jo pitkälti vietetty, joka saattaa karsia ainakin lapsiperheiden osallistumista tapahtumaan.

Kylmäpihlajan ja Isonkarin yrittäjät laativat itse majakkapäivään tarvittavan budjetin. Säpin osalta majakkapäivä toteutettiin Metsähallituksen toimesta. Säpin saaren majakkapäivä toteutui *Säppi merellisen matkailun helmeksi* – hankkeen avulla. Hanke on maakunnan kehittämiserähanke, jonka rahoittajana toimii Satakuntaliitto. Budjetin Säpin majakkapäivälle laati Metsähallitus. Säpin majakkapäivä toteutettiin Metsähallituksen oman henkilökunnan voimin. Myynnissä oli Selkämeri – aiheisia tuotteita, joiden tuotot laskettiin tulobudjettiin.

Metsähallitus teki Säpin majakkapäivästä hyvissä ajoin ilmoituksen merivartiostolle, sillä merivartiosto vastaa merialueiden valvonta- ja pelastustehtävistä. Säpin majakkasaari on kansallispuistoaluetta, joka kuuluu pääosin valtion omistukseen, jota Met-

sähallitus suojelee ja hoitaa. Saaren vastakkaisella puolella sijaitsee alue, joka on yksityismaata. Lupaa yksityisen alueen maanomistajalta ei tarvittu, sillä tapahtuma-alue sijaitsee kaukana saaren toisella puolella. Metsähallitus ei koskaan ohjaa saarella vierailuvia yksityismaalle, vaan kulku ohjataan puistoon kuuluviin osiin ja sen sisällä merkityille reiteille kuten luontopolulle. Jokamiehen oikeudella yksittäisten henkilöiden on kuitenkin mahdollista liikkua yksityismaallakin.

Vastasin Metsähallituksen kanssa Säpin saarella toimivasta jätehuollosta asettamalla muun muassa jätesarjaksi tarpeelliseksi katsomiin paikkoihin kuten grillikatokseen. Saarella ei ole järjestettyä jätehuoltoa, joten otimme lähtiessämme mukaamme kaikki tapahtumassa tuotetut jätteet ja roskasäkit. Vastasimme yhdessä myös siivouksen organisoimisesta. Saniteettitilojen riittävyys saarella oli hyvä. Säpin saarella sähkö tuotetaan aurinkopaneeleilla ja varoittelimmekin vierailijoita majakkapihaa ympäröivästä sähköaidasta. Sähköaidan tehtävänä on pitää muflonit eli villilampaat ja ylämaankarja pois majakan pihapiiristä, jolloin kulku alueella on turvallisempaa ja rakennukset pysyvät paremmassa kunnossa. Kylmäpihlajan ja Isonkarin yrittäjät hoitivat omalta osaltaan tarvittavat lupa-asiat.

8.4 Tapahtumaprosessi

Ryhdyin suunnittelemaan Selkämeren majakkapäivää yhdessä Metsähallituksen kanssa huhtikuun puolen välin aikoihin. Ensin pidimme palaverin koululla yhdessä toimeksiantajan ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Heti tämän jälkeen Metsähallitus piti minulle tapahtuman oman briiffauksen, jossa kävimme läpi tapahtuman kulkua ja pääpiirteistä sisältöä aikaisemmilta vuosilta. Palaverissa käytiin läpi myös aikaisemat ja mahdolliset uudet yhteistyökumppanit. Pian tämän jälkeen alkoi yhteydenotot omalta osaltani eri toimijoihin, yrittäjiin ja yhdistyksiin. Tapahtuman suunnittelu lähti nopeasti käyntiin.

Tapahtuman suunnitteluvaiheessa tehtäviini kuului olla yhteydessä eri yhteistyökumppaneihin ja varmistaa heidän mukanaolonsa elokuun majakkapäivässä. Vastasin itse pääsääntöisesti Säpin majakkapäivän yhteistyökumppaneista, ohjelmasta ja aikataulujen suunnittelusta. Säpin ohjelman suunnittelun ja yhteistyökumppaneiden

hankkimisen lisäksi keräsin tiedot muiden majakkasaarten sen hetkisistä tilanteista ja välitin tiedot eteenpäin tarvittaville tahoille. Tehtävänäni oli varmistaa, missä mennään, ja koota tiedot yhteen, jotta tapahtumaa osattaisiin markkinoida Metsähallituksen puolesta yhtenä kokonaisuutena.

Isonkarin yrittäjät toteuttivat majakkapäivän itsenäisesti ja omin voimin alusta asti, joten oma panostukseni saaren suhteen jäi hyvin vähäiseksi. Isonkarin toinen yrittäjästä omistaa itse matkustaja-aluksen, jonka kapasiteetti on noin 100 henkilöä. Kyseinen alus kuljetti vierailijoita Isoonkariin sekä lauantaina että sunnuntaina. Yrittäjien lisäksi saarella oli paikalla vain Suomen majakkaseuran jäsen myymässä majakkaseuran vuoden 2017 seinäkalenteria. Yrittäjillä oli alusta asti selkeä kuva Isonkarin majakkapäivästä, joka helpotti suuresti omaa osuuttani koordinoijan tehtävissä. Isonkarin majakkapäivästä oli tapahtumailmoitus Uudenkaupungin matkailulehdessä sen ilmestyessä jo hyvissä ajoin ennen kesää. Tämä kertoo siitä, että Isonkarin yrittäjät ovat hyvissä ajoin suunnitelleet kesän tapahtumansa.

Kylmäpihlaja toteutti majakkapäivän osittain omin voimin, osittain yhteistyökumppaneiden avustuksella. Kylmäpihlajan kohdalla olin ensimmäiseksi yhteydessä saaren yrittäjään, joka vastasi myös saaren yleisö- ja risteilykuljetuksista. Yrittäjä sanoi olevansa kesällä hyvin kiireinen, joten hänellä itsellään ei resursseja majakkapäivän suunnitteluun ja toteuttamiseen olisi riittänyt muutoin kuin normaalisti kulkevien yleisökuljetusten muodossa. Yrittäjä kuitenkin kehotti minua olemaan yhteydessä kesällä Kylmäpihlajan asioista vastaavaan henkilöön, jonka kanssa yhteistyö lähtikin hyvin käyntiin.

Kylmäpihlajan osalta majakkapäivän erikoisohjelma painottui sunnuntaille, sillä resurssit eivät olisi riittäneet koko viikonlopun kestävään tapahtumaan erityisohjelmiin. Mukaan tapahtumaan saatiin Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n sekä Suomen majakkaseuran jäseniä. Opas Kylmäpihlajan saarikierroksille saatiin Metsähallituksen toimesta Rauman kaupungin matkailusta. Rauman radiokerhon jäsenet pääsivät paikalle esittelemään radioamatöörien toimintaa ja Lasse Kempaksen taidenäyttelyssä ”Merellisiä mielen maisemia” oli mahdollista nähdä taiteilija itse työssään. Kylmäpihlajan kahvila ja ravintola olivat myös avoinna.

Säpin majakkapäivän järjestelyt olivat pääosin minun vastuullani. Tukea ja opastusta sain tarvittaessa Metsähallituksen luontopalveluilta. Säpin järjestelyitä suunniteltaessa tuli kuljetusyrittäjiltä varmistaa hyvissä ajoin, ettei heillä ollut muita suunnitelmia tai tilausristeilyitä kyseisenä ajankohtana. Yleisöristeilyjä säännöllisesti tai tilauksista risteilyjä tekeviä yrittäjiä sain Säpin majakkapäivään lähtemään mukaan kolme kappaletta. Mukaan lähtivät siis kaikki, joita pyydettiin. Kuljetusyrittäjien lisäksi olin jo suunnitteluvaiheen alussa yhteydessä Säppi 2000 ry:n jäseniin, jotka ovat suuressa roolissa Säpin saareen liittyvissä asioissa. Mukaan tapahtumaan pyydettiin myös radioamatöörejä parilta eri paikkakunnalta sekä geokätköilyn asiantuntijaa, jotka eivät valitettavasti päässeet paikalle. Metsähallitus vastasi Säpin majakkapäivän saari- ja luonto-opastuksista. Lintuopastuksista vastasi Porin lintutieteellinen yhdistys.

Tapahtuman suunnittelun edetessä pidimme toimeksiantajan kanssa useita palavereita ja tapahtumabriefejä, joiden avulla selvitettiin sen hetkinen tilanne jokaisella saarella. Mitkä asiat olivat varmistuneet? Mitä pitäisi vielä varmistaa? Tapahtuman suunnittelu ja kokoaminen yhdeksi kokonaisuudeksi vaati paljon aikaa ja työtä, etenkin Säpin majakkasaaren kohdalla. Yrittäjät olivat kesällä todella kiireisiä eikä kaikilla heistä ollut edes selkeää kuvaa loppukesän tai alkusyksyn tapahtumista. Yhteistyö yrittäjien ja eri toimijoiden kanssa oli haastavaa, sillä liikkuvia osia tuntui olevan paljon. Tapahtuman kokonaisuus hahmottui kuitenkin pikkuhiljaa kesän edetessä ja kokonaiskuva tapahtumasta alkoi hiljalleen muodostua.

Säpin tapahtumabriefissä haettiin vastauksia tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyen. Tapahtuma haluttiin järjestää, koska Selkämeren kansallispuiston ja majakkamatkailun tunnettavuutta Suomessa haluttiin lisätä. Lisäksi tapahtumalla haluttiin tuoda esille Länsirannikon upeaa saaristoa ja sen mahdollisuuksia matkailun kehittämiseksi. Tapahtumalla haluttiin viestiä, kuinka arvokasta työtä Metsähallitus tekee Suomen arvokkaimpien luonnonalueiden hyväksi kunnostamalla ja pitämällä huolta näistä alueista.

Tapahtuma järjestettiin ensisijaisesti rannikon sekä lähimaakuntien luonnosta ja saaristosta kiinnostuneille ihmisille. Tapahtuman ohjelma ja sisältö rajattiin kuitenkin niin, että se sopi kaikenikäisille. Tavoitteena oli järjestää toimiva ja onnistunut, ilmainen ja avoin yleisötapahtuma, kolmella eri Selkämeren kansallispuistossa sijait-

sevilla majakkasaarella yhteistyössä saarten yrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Majakkapäivänä kaikille saarille oli järjestetty erityistä ohjelmaa kuten saari- ja majakkakerroksia. Tapahtuman isäntinä toimivat sen järjestäjät eli saarten omat yrittäjät sekä Metsähallitus. Tunnelman tapahtumassa toivottiin olevan mahdollisimman rento ja viihtyisä. Budjetin tapahtumaan laativat saarten omat yrittäjät, Säpin tapahtuman budjetista vastasi Metsähallitus.

Laadimme yhdessä Metsähallituksen kanssa Säpin majakkapäivän tapahtumakäsikirjoituksen. Laadin pääosin käsikirjoituksen yksin, mutta joitakin täydennyksiä tuli myöhemmin myös toimeksiantajan puolelta. Tapahtumakäsikirjoituksesta käy selkeästi ilmi Säpin majakkapäivän työnjako, aikataulut sekä muut käytännön järjestelyt (Liite 1). Tämän lisäksi tein yhteenvedon myös yleisökuljetusten aikatauluista, johon on merkitty selkeästi eri väreillä kuljetusten tulo- ja lähtöaikataulut sekä ohjeelliset aikataulut osallistua saariopastuksiin (Liite 2). Tapahtumakäsikirjoitukset jaettiin kaikille tapahtuman vastuuhenkilöille eli Metsähallituksen jäsenille.

Kuten tapahtuman järjestämisen haasteellisuuteen kuuluu, myös Säpin majakkapäivän tapahtumakäsikirjoitukseen tuli muutoksia tapahtuman edetessä. Kuuminaisista Säppiin kuljetuksia tekevä yleisöristeilyalus joutui perumaan kaksi viimeistä kuljetusta vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Samoin kävi myös Reposaaresta Säppiin kuljettavalle risteilyalukselle, joka joutui perumaan viimeisen kuljetuksensa. Myös Laitakarista Säppiin matkannut yleisöristeilyalus aikaisti viime hetkillä aikatauluun noin tunnilla. Tämä johti siihen, että Metsähallitus päätti perua viimeisen kello 16.30 alkavan saariopastuksen.

Kolmen Selkämeren majakkapäivää markkinoitiin ja mainostettiin useissa Länsi-Suomen ja Satakunnan alueella kesällä ilmestyvissä lehdissä. Olin itse yhteydessä moniin eri lehtien toimittajiin jo tapahtuman suunnittelun alkuvaiheissa, sillä monet lehdet tarvitsivat ilmoitukset tapahtumista menovinkki- ja tapahtumapalstoilleen jo hyvissä ajoin ennen kesää. Tapahtumailmoitus kolmen Selkämeren saaren majakkapäivästä oli yksinkertainen ja selkeä: *Selkämeren Majakkapäivä Isossakarissa, Kylmäpihlajassa ja Säpissä 20.–21.8.2016. Lisätiedot ohjelmasta ja kuljetuksista: www.luontoon.fi/selkameri*. Tapahtumailmoitus oli hyvä pitää pelkistettynä, sillä tapahtuman ohjelma ja aikataulut tarkentuivat vasta lähempänä tapahtuman ajankohtaa.

Tapahtuman lehti- ilmoitusten tuli olla ilmaisia, joka rajoitti paljon tapahtuman näkyvyyttä. Osa kesälehdistä oli rajannut ilmaiset tapahtumailmoitukset jopa niin, että tapahtuman tuli olla kyseisellä paikkakunnalla tai tietyllä rajatulla alueella. Useiden yhteydenottojen jälkeen ilmoitus tapahtumasta saatiin Kesä & menot – lehteen, jonka julkaisivat yhteistyössä Satakunnan Kansa, Kankaanpään Seutu, Sydän – Satakunta, Merikarvia – lehti sekä Luoteisväylä. Tapahtumailmoitus kolmen Selkämeren saaren majakkapäivästä julkaistiin myös Suvi – lehdessä ja I Love Rauma – kesälehdessä, joissa julkaisijana toimi Marvamedia. Myös Vakka-Suomen Sanomien kesälehteen tuli juttua majakkapäivästä. Uudenkaupungin Sanomien kesälehteen ilmoitukset olivat maksullisia, kuten monien muidenkin lehtien, joten heidän tavalliseen lehteen saatiin ilmaispuffi.

Selkämeren majakkapäivää markkinoitiin yhtenä kokonaisuutena Metsähallituksen Luontoon.fi – sivustolla. Sivuille kerättiin tieto kaikista kolmesta majakkasaaresta ja niiden ohjelmista sekä aikatauluista majakkapäivänä. Sivustoa päivitettiin koko ajan sen mukaan, kun uutta tietoa saatiin ja asiat varmistuivat. Mahdollisia osallistujia varten oli hyvä, että kaikki tieto Selkämeren majakkapäivästä löytyi yhdestä paikasta. Itselläni ei oikeuksia kyseisen sivuston päivittämiseen ollut, mutta hoidin tarvittavat informaatiot eteenpäin niistä vastaaville henkilöille.

Lehdistölle ja muulle median väelle lähetimme kattavan mediatiedotteen, joka tarjosi hyvää markkinointimateriaalia majakkapäivä – tapahtumasta. Tein mediatiedotteen itse, johon Metsähallitus teki myöhemmin tarvittavia täydennyksiä (Liite 3). Mediatiedotteen tavoitteena oli levittää sanaa tapahtumasta lehdistön ja muun median omissa tiedotusvälineissä. Omien ohjelmiansa avulla Metsähallitus pääsi tutkimaan avattujen tiedotteiden määrää majakkapäivän osalta. Avattujen tiedotteiden määrä oli tänä vuonna melko vähäistä eikä syytä tähän osattu sanoa.

Tapahtumamarkkinointia tehtiin myös sosiaalisessa mediassa kuten Facebookissa. Sekä Isokari että Kylmäpihlaja markkinoivat majakkapäivää omilla Facebook-sivuillaan. Koko tapahtumaa markkinoitiin Metsähallituksen toimesta Selkämeren kansallispuiston Facebook-sivuilla. Metsähallituksen Facebook – markkinoinnin hoitivat sivujen ylläpitäjät ja käyttöoikeuteen oikeutetut henkilöt. Tapahtuman koh-

deyleisöön kuului kaikenikäisiä, joten oli hyvä, että markkinointia tapahtui sekä painettujen lähteiden että sosiaalisen median kautta.

Metsähallitusta haluttiin myös haastatella majakkasaariin sekä majakkapäivä – tapahtumaan liittyvistä asioista radiossa. Näitä radioita olivat Radio Ramona Raumalta sekä Radio Pori Porin alueelta.

Tapahtuman markkinointikustannuksia syntyi Metsähallitukselle Säpin osalta niin fyysisistä tuotteista kuin suunnittelutyöstäkin. Fyysisiä tuotteita olivat Säpin laminoidut ohjeet, opasteet ja kyltit. Suunnittelutyöhön kuuluivat muun muassa nettisivujen päivittäminen ja tapahtumajulkaisujen suunnitseminen.

Säpin majakkapäivän rakennusvaihe lähti käyntiin hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Saavuin Metsähallituksen väen kanssa Säppiin jo perjantaina iltapäivällä valmistelemaan viikonlopun tapahtumaa. Valmistelut toteutettiin talkoohengessä, mukana oli myös Säppi 2000 ry:n jäseniä sekä kuljetusyrittäjä. Perjantaina saareen tuotiin muun muassa kuusi mottia polttopuita ja muutama suuri kaasupullo, porattiin ja pystytettiin uudet opastekyltit luontopolulle, käytiin läpi lauantain ohjelma sekä tutustuttiin luontopolkuun ja majakkapihan ympäristöön. Lauantaiaamuna siivottiin paikkoja kuten yleisö WC:t ja grillikatos sekä pystytettiin Metsähallituksen infopiste ja myyntipöytä.

Lauantaina ensimmäisiä Säpin saaren vierailijoita alkoi tulla jo aamukymmenen aikoihin. Väkeä saarelle saapui tasaiseen tahtiin eikä suurempia jonoja majakkaan taitoville syntynyt. Majakkaan on mahdollista mennä vain kuusi henkilöä kerrallaan oppaan kanssa. Opastetuilla saarikierroksilla riitti hyvin väkeä ja ihmiset olivat aidosti kiinnostuneita Säpin historiasta ja luonnosta. Kaikilla viidellä opastuskierroksella oli vähintään kymmenen osanottajaa tai enemmän.

Osa majakkapäivän vierailijoista saapui saarelle yleisökuljetuksilla, osa omalla veneellä. Laiturilla riitti hyvin tilaa kaikille veneilijöille, sillä yksi Metsähallituksen jäsenistä päivysti koko päivän laiturilla ohjaamassa veneilijöitä. Osa saaren vierailijoista oli tullut viettämään päivää omista eväistä nauttien, osa tuli viihtyisään ympäristöön poimimaan sieniä ja marjoja. Osa vierailijoista oli kiinnostunut Säpin monipuolisesta linnustosta ja halusi kuulla niistä enemmän Porin Lintutieteellisen yhdis-

tyksen jäseniltä. Useat vierailijat halusivat ostaa Selkämeriaiheisia tuotteita muistoksi mukavasta päivästä. Lauantaipäivän tapahtumat tuntuivat menevän ohi todella nopeasti.

Säpin osalta tapahtuman purkuvaihe vei huomattavasti vähemmän aikaa kuin sen rakennusvaihe. Metsähallitus aloitti purkuvaiheen omalta osaltaan viimeisen toteutuneen opastetun saarikierroksen jälkeen. Purkuvaiheeseen kuuluivat muun muassa infopisteen purku sekä majakkapihan siivous ja tilojen siistiminen.

Majakkapäivien aikataulut oli pyritty mitoittamaan arvioidun osallistujamäärän mukaan. Sekä Kylmäpihlajan että Säpin opastetut saarikierrokset oli järjestetty saapuvien yleisökuljetusten aikatauluihin sopiviksi. Säpissä opastetun saarikierroksen kesto oli noin tunnista puoleentoista tuntiin. Keston koettiin olevan sopiva, sillä yleisöristeilijät viipyvät saarella vain nelisen tuntia. Näin aikaa jäi myös taukoihin, ruokailemiseen ja osallistujien omaan aikaan.

Edellisvuosina on Säpin yleisökuljetuksiin osallistuville asetettu opastekylttejä tienvarsiin, jotta he löytäisivät vaivattomasti kuljetusten lähtöpaikkoihin. Tänä vuonna Metsähallitus ja etenkin kuljetusyrittäjät olivat vahvasti sitä mieltä, että opastekylteille ei ole tarvetta, sillä lähtöpaikkojen sijainnit ja osoitteet ovat osoittautuneet helposti saavutettaviksi opasteista huolimatta. Yleisökuljetuksia järjestettiin, sillä pääsy tapahtumaan oli mahdollista ainoastaan vesiteitse. Metsähallitus matkusti Säppiin yhteistyössä Kuuminaisten kuljetusyrittäjän kanssa jo perjantaina.

Majakkapäivän turvallisuudesta huolehtiminen kuului luonnollisesti tapahtuman järjestäjille. Isossakarissa ja Kylmäpihlajassa turvallisuudesta vastasivat saarten yrittäjät, Säpin kohdalla turvallisuudesta huolehti Metsähallitus. Koska turvallisuuden on kaikissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa oltava kunnossa laadin yhdessä Metsähallituksen kanssa Säppiin majakkapäivän turvallisuussuunnitelman (Liite 4). Metsähallitus teki turvallisuussuunnitelmaan vain tarvittavat täydennykset, muuten suunnitelma on minun kirjoittama. Säpin turvallisuussuunnitelman avulla olisi tarvittaessa voitu ohjata tapahtuman ja osallistujien toimintaa poikkeustilanteissa ja näin ollen kaikki tehdyt toimenpiteet ja velvollisuudet olisi voitu todentaa dokumentaation pohjalta.

Majakkapäivän osalta kaikilla majakkasaarilla noudatettiin kokoontumis-, järjestys- sekä pelastuslakia. Erityisen tärkeää oli, ettei tapahtumasta aiheutunut huomattavaa haittaa ympäristölle, sillä kaikki saaret kuuluvat Selkämeren kansallispuistoalueeseen. Pelastuslain huomioiminen Säpin osalta näkyi muun muassa turvallisuussuunnitelman laatimisena. Tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkesivat tavanomaisesta, sillä kulku saareen ja pois tapahtui vesiteitse. Säpin majakkapäivän ensiaputarvikkeet ja ensiaputaitoinen henkilökunta järjestyivät Metsähallituksen puolesta. Osa Metsähallituksen jäsenistä oli käynyt ensiapukoulutuksen ja olivat näin ollen ensiaputaitoisia.

Säpin vierailijoita varoitettiin myös muista turvallisuuteen liittyvistä asioita. Esimerkiksi kovan merenkäynnin seurauksena olisi ollut mahdollista, että yleisökuljetuksia tarjoavissa veneissä matkustaminen olisi vaatinut erityistä varovaisuutta. Myös liikumiseen saarella annettiin ohjeita, sillä Säpin saarella asustaa paljon käärmeitä, mufloneita sekä nuorta ylämaan karjaa. Vierailijoita muistutettiin myös majakkapihaa ympäröivästä sähköaidasta.

Metsähallitus kiitti majakkapäivään osallistuneita yhteistyökumppaneita, yrittäjiä ja toimijoita sähköpostitse tai kasvotusten tapahtuman jälkeen. Lähetin myös itse toimijoille, joiden kanssa olin itse ollut tekemisissä tapahtumaan liittyen kiitosviestin, jossa kerroin arvostavani heidän panostaan ja osallistumistaan tapahtumaan. Palaute toimijoilta oli positiivista ja he olivat olleet tyytyväisiä tapahtumaan. Myöhemmin lähetin tapahtumassa mukana olleille toimijoille haastattelukysymyksiä erityisesti tapahtuman kehittämiseen liittyen. Tapahtumaan osallistuneita vierailijoita ei kirjallisesti haastateltu, sillä tutkimuksesta olisi muuten tullut liian laaja. Tein palautteista yhteenvedon, jota käsittelen myöhemmin majakkapäivän tulososiossa.

Tapahtumasta keskusteltiin ja sen onnistumista arvioitiin myös oman organisaation eli Metsähallituksen kesken. Onnistumista arvioitiin suullisesti tapahtuman päätyttyä sekä sähköpostin välityksellä. Olosuhteet huomioon ottaen tapahtuma oli kaiken kaikkiaan onnistunut hyvin kaikilla kolmella saarella, sekä toimijat että vierailijat olivat pääasiassa olleet tyytyväisiä tapahtumaan sekä sen sisältöön ja ohjelmaan. Tapahtuman yhteenvedon myötä tapahtuma aiotaan toteuttaa myös ensi vuonna. Selkämeren kansallispuiston näkyvyys ja tunnettavuus parani suuren osallistujamäärän

vuoksi ja majakkamatkailu herätti suurta kiinnostusta vierailijoidensa keskuudessa. Voidaan siis sanoa, että tapahtuman tavoitteet toteutuivat ja onnistuivat hyvin.

8.5 Sisältö ja ohjelma

Majakkapäivän tapahtumat tarjosivat monille osallistujilleen uusia kokemuksia ja mieluisia elämyksiä saariston maisemissa. Monet ensikertalaiset osallistujat olivat kuulleet tarinoita ja muiden kokemuksia majakkasaarista, mutta vasta itse tapahtumapaikalle saapuessaan ymmärsivät, mistä kehu ja suositukset olivat saaneet alkunsa. Tapahtuma ylitti siis monien osallistujien odotukset.

Majakkapäivän sisällöt ja ohjelmat pyrittiin suunnittelemaan tapahtuman tavoite, kohderyhmä, viesti ja teema huomioon ottaen. Kaikki kolme majakkasaarta tarjosivat vierailleen yhdistelmä tapahtuman, jossa yhdistettiin huvi ja hyöty oikeassa suhteessa. Asiapitoista ohjelmaa ylläpitivät saari-, luonto- ja majakkaopastukset, viihde- ja huvipuolesta vastasi tapahtuman muu sisältö.

Kaikki tapahtuman aktiviteetit olivat vapaaehtoisia ja ne pyrittiin valitsemaan kohderyhmälähtöisesti. Isonkarin majakkapäivän lauantaina järjestetyn iltaristeilyn ohjelmaan kuului yleisöristeilyn lisäksi pääsy majakkaan, opastettu saarikierros sekä mahdollisuus saaristoruokailuun, jossa oli tarjolla niin lämmintä ruokaa, kalaa kuin tapas-pöydän pienempiä antimia. Lauantain ohjelmaa siivitti valoteema, joka näkyi erilaisine myrskylyhtyineen ja kynttilöineen sekä upean majakanvalon esittelyinä. Sunnuntain päiväristeily sisälsi myös saaren opastettuja kierroksia sekä tutustumista majakkaan. Myös sunnuntain risteilijöille oli järjestetty kuljetuksen hintaan sisältyvä ruokailu saarella.

Kylmäpihlajan majakkapäivän ohjelma painottui sunnuntai-iltapäivään. Saarelle järjestettiin yleisöristeilyjä Rauman Poroholman satamasta. Saari- ja majakkaopastukset oli järjestetty kuljetusaikataulujen mukaisesti. Paikalla oli myös Selkämeren kansallispuiston ystävähdistys kertomassa Rauman saaristosta ja sen elämästä, luonnosta ja kansallispuistosta rennosti solmuharjoitusten parissa. Lasse Kempaksen taidenäytelyssä ”Merellisiä mielen maisemia” oli mahdollista ihastella taiteilijan töitä ja

mahdollisesti nähdä taiteilija myös itse työssään. Rauman radiokerhon jäsenet olivat paikalla esittelemässä radioamatööritoimintaa. Kylmäpihlajan kahvila ja ravintola palvelivat vierailijoita myös koko viikonlopun ajan.

Säpin majakkasaarella ohjelmaa oli sekä lauantaina että sunnuntaina. Metsähallituksen ohjelma painottui kuitenkin vain lauantaille. Lauantain ohjelmassa mukana olivat yleisökuljetuksista vastaavat kuljetusyrittäjät, jotka kuljettivat vierailijoita Säppiin kolmesta eri satamasta, Porin Kuuminaisista, Luvian Laitakarista sekä Reposaaaren Merimestalta. Majakan opastuksista ja vierailuista vastasivat Säppi 2000 ry:n jäsenet, lintuopastuksista Porin lintutieteellinen yhdistys ja saaren luonto-opastuksista Metsähallitus. Saarella oli myös Selkämeriaiheisten tuotteiden myyntiä, joista vastasin itse yhdessä Metsähallituksen ja Suomen majakkaseuran kanssa. Sunnuntaina Säppi 2000 ry yhdistys oli saarella opastamassa ja tutustuttamassa sekä risteilyvierailijoita että yksityisveneilijöitä majakkaan. Muuta ohjelmaa sunnuntaina ei järjestetty Metsähallituksen toimesta. Molempina päivinä saarella oli mahdollisuus omatoimiseen ruokailuun useiden tulentekopaikkojen myötä.

Säpin majakkapäivällä ei varsinaista juontajaa ollut, mutta jonkinlaisena seremoniamestarina voitaisiin pitää Metsähallituksen jäseniä, erityisesti aina laiturilla päivästänyt henkilöä. Hän toivotti laiturilla saapuvat veneilijät ja risteilijät tervetulleeksi tapahtumaan, kävi pikaisesti läpi tapahtuman ohjelman ja sisällön sekä kertoi käytännön asioista.

8.6 Vastuuhenkilöt

Majakkapäivän vastuuhenkilöinä toimivat sen järjestäjät eli Kylmäpihlajan ja Isonkärin yrittäjät sekä Metsähallitus. Tapahtuman järjestäjät kertoivat kukin omille yhteistyökumppaneilleen tapahtuman tavoitteen, kohderyhmän ja toiveen siitä, millaista mukanaoloa he heiltä toivoivat ja mikä oli heidän roolinsa tapahtumassa.

Itseni lisäksi Säpin majakkapäivän projektinvetäjänä toimi Metsähallituksen luontopalveluiden projektipäällikkö. Sain tarvittaessa apua Metsähallituksen projektipäälliköltä, mutta tapahtuman järjestämisen vastuu siirtyi kokonaan itselleni projektipääl-

likön jäädessä kesälomalle. Tapahtuman projektipäällikkönä toimiminen vaati vahvan sitoutumisen tapahtumaan ja sen etenemisen varmistamiseen. Vastasin itse suunnitelmien syntymisestä, yhteistyökumppaneista, tuotannosta ja toteutuksesta sekä tapahtuman etenemisestä ja raportoimisesta. Metsähallitus vastasi tapahtuman budjetoinnista ja oli mukana tapahtuman tuotannossa ja toteutuksessa.

Tärkein tehtäväni tapahtuman järjestäjänä oli asioiden varmistaminen ja yhteistyökumppaneiden mukaan saaminen. Tapahtuman järjestäjänä ja kokonaisuuden hahmottajana tehtävänäni oli koordinoida eri yhteistyökumppaneiden toiminnot toimiviksi kokonaisuuksiksi niin, että kaikki tietävät oman roolinsa ja aikataulunsa tapahtumassa. Metsähallituksen muut majakkapäivän tapahtuman toteutukseen osallistuvat työntekijät muodostivat toimivan projektiryhmän.

Säpissä Metsähallituksen väellä oli yllään yhtenäinen vaatetus. Yhtenäiseksi tunnusmerkiksi valittiin Selkämeri-aiheiset t-paidat, jotta meidät oli helppo tunnistaa joukosta.

8.7 Tapahtuman palaute

Tapahtuman jälkeen olin puhelimitse yhteydessä Kylmäpihlajan majakkapäivästä vastaavaan henkilöön sekä Isonkarin yrittäjään. Kyselin heiltä, kuinka tapahtuma oli heidän mielestään kullakin saarella sujunut. Molemmat olivat sitä mieltä, että tapahtuma oli ollut todella onnistunut. Osallistujilta oli tullut myönteistä, positiivista palautetta eikä korviini ainakaan kantautunut yhtään negatiivisia mietteitä. Osallistujien tyytyväisyyttä tapahtumaan oli erityisesti nostanut hieno, aurinkoinen ja lämmin sää. Myös tuuliolosuhteet olivat olleet veneilijöille suotuisat.

Kävimme myös Metsähallituksen kanssa tapahtuman yhdessä läpi. Yhteenvedoa tapahtumasta käytiin kotimatalla kasvotusten keskustellen ja myöhemmin sähköpostin välityksellä. Metsähallitus oli tyytyväinen tapahtuman osallistujamäärään, vaikkakin se olisi voinut olla suurempikin upean elokuisen sään puitteissa. Kokonaisosallistujamäärä kaikilla kolmella saarella ylitti reippaasti yli 400 vierailijaa viikonlopun aikana.

Puolitoista viikkoa tapahtuman jälkeen lähetin tapahtumassa mukana olleille yhteistyökumppaneille haastattelukysymyksiä liittyen erityisesti tapahtuman kehittämiseen ja tulevaisuuteen (Liite 5). Resursseja tapahtumaan osallistuneiden vierailijoiden haastatteluun ei olisi ollut, sillä tutkimuksesta olisi tällöin tullut liian laaja. Heidän yleisiä mielteitään tapahtumasta ja sen kulusta kyseltiin paikan päällä. Haastattelukysymysten avulla haettiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin: 1. Millaisena koet/näet oman roolisi Majakkapäivä – tapahtumassa nyt ja tulevaisuudessa? 2. Mitä haasteita Majakkapäivä - tapahtumaan ja sen järjestämiseen liittyy? Miten niistä selvitään? 3. Miten yhteistyö eri yhteistyökumppaneiden ja toimijoiden välillä on toiminut? 4. Millaisia kehittämisajatuksia sinulla on tulevaisuutta varten ajatellen, erityisesti siitä, että tapahtuma olisi Selkämeren kolmen majakan kokonaisuus? Onko mielestäsi tarpeellista, että kolmea erillistä tapahtumaa markkinoidaan Metsähallituksen toimesta yhtenä kokonaisuutena? Olisiko majakkasaarien (Isonkari-Kylmäpihlaja-Säppi) välille mahdollista kehittää jotain tapahtumaan liittyvää yhteistyötä? Esimerkiksi viikonloppuristeily? 5. Miten tapahtumasta saataisiin tunnettu brändi ja toistuvuus ja kävijät voitaisiin turvata? 6. Mitä muita toimijoita tai uudenlaista ohjelmaa pitäisi saada mukaan? 7. Miten voisit kehittää omaa rooliasi? Mitä itse voisit tehdä Majakkapäivän tunnettavuuden parantamiseksi?

Haastatteluun vastasivat Selkämeren kansallispuiston ystävähdistyksen jäsen, Säppi 2000 ry:n jäsen, Kylmäpihlajan edustaja sekä Säpin kuljetusyrittäjä. Puolet vastaajista näki roolinsa nyt ja tulevaisuudessa samankaltaisena, eikä halukkuutta isompaan rooliin tuntunut olevan. Säppi 2000 ry:n vuokrasopimus kuitenkin umpeutuu vuoden 2018 alussa, jolloin tulee ajankohtaiseksi keskustella Säppi 2000 ry yhdistyksen toiminnasta Säpin majakan hoitoon ja sen vierailuihin liittyen. Majakka siirtyy tuolloin mahdollisesti Metsähallituksen omistukseen. Selkämeren kansallispuiston ystävähdistys haluaisi tulevaisuudessa tapahtumaan mukaan erilaisia teemoja ja tuottaa erilaisia ohjelmaosioita.

Haasteita tapahtuman toteuttamiseen löytyy paljon, sillä esimerkiksi tuulinen sää ja ajankohta rajaavat hyvin paljon osallistujajoukkoa. Huonot sääolot ovat etenkin kuljetusyrittäjien suurin haaste, kun veneellä pitäisi päästä ajamaan merelle saaristoon. Kylmäpihlajan majakkahotelli on puolestaan jo hyvissä ajoin buukattu loppukesäksi täyteen, joten majakkapäivän vieraat tuskin pääsevät majoittumaan hotelliin kyseise-

nä ajankohtana. Hänen mielestään tapahtuman ohjelmaa olisikin hyvä järjestää vain päiväkävijöitä ajatellen. Osa oli myös sitä mieltä, että tapahtuma vaatii niin paljon suunnittelua ja tekemistä, joten erityisesti ohjelman tuottamiseen voisi harkita kiertävää vastuunjakoa järjestäjä- ja yhteistyötahoilta. Haasteeksi voi muodostua myös tapahtuman samankaltaisuus vuodesta toiseen, joten ohjelmaan ja esimerkiksi opastusten sisältöön täytyisi tuoda myös jotain uutta.

Yhteistyö toimijoiden ja yrittäjien välillä on kaikkien mielestä sujunut hyvin. Joidenkin mielestä se on ollut itseohjautuvaa ja inspiroitua, leppoisaa ja rentoa kanssakäymistä. Negatiivista palautetta ei ole yhteistyöstä tai sen sujumattomuudesta tullut kellekään. Yrittäjät ovat kiireisiä ja asiat tупpaavat usein järjestymään vasta viime-tingassa, mutta yrittäjämaailmassa se on aivan normaalia.

Kaikki vastanneet olivat yhtä mieltä siitä, että on hyvä, että Metsähallitus markkinoi tapahtumaa yhtenä tapahtumakokonaisuutena. Tällaisen markkinointikanavan avulla saadaan pitkäjänteisyyttä ja asiakkaalle useita eri valintamahdollisuuksia saman teeman merkeissä. Metsähallituksen kautta avautuu asiakkaalle info-kanava, joka tuo esille saarikohteiden erityispiirteet. On hyvä, että tapahtumalla on vain yksi pääkoordinaattori, jolloin välttyään sekaannuksilta.

Haastatteluun vastanneet olivat innoissaan ajatuksesta, että saarten välille voisi järjestää esimerkiksi viikonloppuristeilyjä. Kaikilla kolmella majakalla vieraileminen samana päivänä tai viikonlopun aikana olisi varmasti haasteellista vaihtelevien säiden, etäisyyksien, kaluston ja ajankäytön kannalta, mutta esimerkiksi kahden majakan päivärasteily sen sijaan voisi onnistuakin.

Tapahtuman tunnettavuuden parantamiseksi ja brändin luomiseksi tarvittaisiin vastaajien mielestä enemmän ja parempaa tapahtumamarkkinointia sekä enemmän normaalista poikkeavaa ohjelmaa. Esimerkkejä tällaisesta ohjelmasta olisi esimerkiksi majakoiden bongauskiset ja ajatus majakkapassista ja leimoista. Ohjelmaan toivottiin myös elävää musiikkia, erilaisia näyttelyitä sekä runonlausuntaa. Myös tunnetut puhujat ja luennoijat lisäisivät varmasti kävijämääriä. Tapahtuman sisältöä tulisi ehdottomasti muokata yleisötoiveiden mukaisesti. Yhteenvedona vastauksista voidaan pää-

tellä, ettei tapahtumasta haluta liian isoa ja riehakasta, vaan sen luonteen on pysyttävä aika lailla ennallaan.

Majakkapäivän yhteistyökumppanit voisivat myös itse vaikuttaa tapahtuman tunnettavuuden nostamiseen sekä itse tapahtuman kehittämiseen. Osa vastaajista oli sitä mieltä, että lisäämällä tehokkaampaa markkinointia ja etsimällä itse uusia yhteistyökumppaneita ja ohjelmaa voisi omaa roolia majakkapäivän tapahtumassa nostaa. Kuljetusyrittäjät voisivat puolestaan tarvittaessa kehittää omaa kuljetuskalustoaan, jolloin he itse saisivat varmasti paljon enemmän näkyvyyttä ja mahdollisia uusia potentiaalisia asiakkaita muutenkin kuin majakkapäivänä.

Palaute muilta toimijoilta tapahtuman aikana tai sen jälkeen oli positiivista ja kaikki olivat olleet tyytyväisiä tapahtumaan ja sen kulkuun. Myös Metsähallituksen mielestä tapahtuma oli kaikin puolin onnistunut ja kaikki sujui odotusten mukaan. Mitään suurempia käännteitä tai onnettomuuksia ei saarilla tapahtuma-aikaan sattunut. Osallistujia riitti jokaisella saarella mukava määrä, joten puhetta oli siitä, että tapahtuma kannattaisi järjestää jatkossakin.

9 KEHITYSEHDOTUKSET

Jotta Selkämeren majakkapäivästä saataisiin tunnettu tapahtuma ja brändi, vaatii se vielä paljon tekemistä ja pienten yksityiskohtien hiomista. Selkämeren majakkasaaria käsittelevään taulukkoon olen listannut kunkin saaren vahvuuksia, heikkouksia sekä kehitysehdotuksia (Taulukko 2). Osa kehitysehdotuksista on tullut haastateltavilta, osa on omia mielipiteitäni, kuinka olen itse asiat kokenut ja nähnyt saarten osalta. On vaikea sanoa, mikä saari onnistui majakkapäivän osalta kaikkein parhaiten. Mielestäni onnistumista ei voida mitata ainakaan osallistujamäärien mukaan, koska jokainen saari on erilainen, pääsy saarille vaihtelee paljon ja ohjelma sekä sisältö poikkeavat paljon toisistaan.

Taulukko 2. Majakkasaarten vahvuudet, heikkoudet ja kehitysehdotukset.

	<u>Isokari</u>	<u>Kylmäpihlaja</u>	<u>Säppi</u>
plussat	<ul style="list-style-type: none"> + Omat yrittäjät + Valmis & selkeä tapahtumakonsepti (kevääällä) + Oma, suuri kuljetuskalusto + Palvelut (hotelli, ravintola & kahvila) + Satama & laituri 	<ul style="list-style-type: none"> + Oma yrittäjä + Oma, suuri kuljetuskalusto, risteilyalus + Suosittu turistikohde (myös paikallisten suosiossa) + Palvelut (hotelli, ravintola & kahvila) + Satama & laituri 	<ul style="list-style-type: none"> + Luonto & Linnusto + Muflonit + Saaren mystisyys & saavuttamattomuus + Luonnon koskemattomuus + Hiljaisuus
miinukset	<ul style="list-style-type: none"> -Yhteistyökumppanit - Päiväohjelma - Ajankohta 	<ul style="list-style-type: none"> -Yksipäiväinen tapahtuma -Tapahtuman organisointi & työnjako (kuka hoitaa mitkin?) - Ajankohta 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei omaa yrittäjää -Palvelut - Satama & laituri -Yleisökuljetukset vrt. saavuttamattomuus - Sähkö - Jätehuolto
kehitysehdotukset	<ul style="list-style-type: none"> *Lisää yhteistyökumppaneita *Monipuolisempaa ohjelmaa (Tulishow, tulenielijät, musiikkia) 	<ul style="list-style-type: none"> *Lisää yhteistyökumppaneita *Ohjelman selkiyttäminen *Erityisohjelmaa myös lauantaille! *Elävää musiikkia 	<ul style="list-style-type: none"> * Lisää sitoutuneita yhteistyökumppaneita *Lisää järjestettyä ohjelmaa (Geokätköilyn esittely, taide/ maise-manmaalauskurssit, luontokurssit, elävä musiikki, runonlausunta, kalan myynti) *Laiturin ja sataman kunnostus

Isonkarin osalta voidaan todeta, että yrittäjät suunnittelevat tapahtumansa hyvissä ajoin. Kesän tapahtumat ja aikataulut ovat selvillä jo aikaisin keväällä tai viimeistään alkukesästä. Saarella on toimivat palvelut kuten hotelli ja ravintola. Satama ja laituri ovat hyvässä kunnossa ja niihin mahtuu useampikin vene kerrallaan. Saaren yrittäjä omistaa oman yleisökuljetusaluksen, jolla saadaan kerrallaan vietyä enemmänkin vierailijoita saareen.

Tapahtuman ajankohta, etenkin ilta/yöristeilyn ajankohta, rajaa valitettavasti hyvin paljon osallistujajoukkoa, jolloin etenkin vanhukset ja lapset jäävät pois tapahtumasta. Toisaalta nämä voivat ottaa osaa sunnuntain päiväristeilylle, jos vain tilaa löytyy. Sunnuntain osalta tapahtuman ohjelma on kuitenkin melko suppea, vain opastettuja saari- ja majakkakerroksia ja tilauksesta mahdollisuus ruokailuun. Olen vahvasti sitä mieltä, että Isonkarin majakkapäivä tarvitsisi ehdottomasti lisää yhteistyökumppaneita ja sitä kautta enemmän ohjelmaa ja sisältöä tapahtumaansa. Sunnuntain majakka-saaren iltavierailulle olisi hienoa saada mukaan esimerkiksi tulishow tai tulennielijöitä vahvistamaan valoihteista teemaa. Sunnuntain ohjelmassa voisi olla muun muassa elävää musiikkia ja lapsille kasvomaalausta.

Kylmäpihlaja on veneilijöiden kestopuosikki. Vaikka saarella ei olisi järjestetty mitään ohjelmaa, vierailijoita riittäisi varmasti. Kylmäpihlajan saarella on oma yrittäjä, jolla on Isonkarin yrittäjän tapaan oma suuri kuljetuskalusto, joka tuo vierailijoita aikataulutettujen kuljetusten mukaisesti saareen. Kylmäpihlajan hotelli on lähes aina täyteen buukattu. Myös ravintolassa ja kahvilassa riittää asiakkaita huonommallakin säällä.

Eriyisenä Kylmäpihlajan miinuspuolena voidaan pitää tapahtuman yksipäiväisyyttä. Tilastojen mukaan Kylmäpihlajassa kävi enemmän vierailijoita lauantaina kuin erityisohjelmaa järjestettynä sunnuntaina. Kylmäpihlajan perustelu yksipäiväiseen tapahtumaan oli resurssipula, mutta uskoisin, että tulevaisuudessa olisi erittäin kannattavaa järjestää ohjelmaa myös lauantapäivälle. Majakkapäivän ajankohta oli Kylmäpihlajan majakkapäivästä vastaavan henkilön mielestä haasteellinen, sillä hotelli on buukattu silloin täyteen jo muista kuin majakkapäivän vierailijoista, jolloin yösijaa saarelta on mahdotonta enää saada. Myös Kylmäpihlajan majakkapäivän organisointi oli hieman sekavaa ja haasteellista. Itse koordinoijana oli vaikea pysyä perässä, kuka

hoiti mitäkin asiaa ja kuka on ollut yhteydessä kuhunkin toimijaan. Tähän tarvittaisiin selkeämpi kuva siitä, kuka on vastuussa mistäkin asiasta. Myös ohjelman ja aikataulujen selkiyttäminen aikaisemmin toisi varmempaa pohjaa tapahtuman toteuttamiselle. Ohjelmaa oli sunnuntain osalta mielestäni riittävästi, mutta musiikkia tai laulua kaipaisin tunnelman luojaksi myös Kylmäpihlajaan.

Säpin saaren ehdottomana vetovoimatekijänä toimivat sen erityinen luonto ja linnusto. Myös muflonit eli villilampaat kiinnostavat monia vierailijoita. Saaren saavuttamattomuus luo kuvaa mystisestä saaresta, sillä Säppiin on vaikeampi päästä kuin esimerkiksi Isoonkariin ja Kylmäpihlajaan. Saaren saavuttamattomuuden ja vähäisen vierailijamäärän vuoksi on sen luonto pysynyt osittain koskemattomana. Saaren hiljaisuus saa mielen rauhoittumaan.

Se, että saarella ei ole tällä hetkellä omaa yrittäjää näkyy monessakin asiassa. Säpin saaresta ja sen tapahtumista vastaa näin ollen Metsähallitus. Esimerkiksi tapahtumaa järjestettäessä, joutuu Metsähallituksen väki järjestämään saaren kuljetukset ja ohjelman. Saarella ei ole mitään palveluita, joka voi osittain vaikuttaa sen suosioon veneilijöiden keskuudessa. Säpin satama ja laituri ovat melko huonossa kunnossa ja toiveissa olisikin kunnostaa niitä lähiaikoina. Saaren sähkö tuotetaan aurinkopaneelleilla. Säpissä ei myöskään ole toimivaa järjestettyä jätehuoltoa.

Ehdottomasti paras uutinen olisi, jos Säpin saarelle saataisiin oma, innostunut matkailualan yrittäjä. Tapahtumapaikkana Säppi on erittäin potentiaalinen. Majakkapäivään tarvittaisiin kuitenkin lisää sitoutuneita yhteistyökumppaneita ja toimijoita. Näin ollen tapahtumaan saataisiin järjestettyä lisää ohjelmaa ja sisältöä. Uusi ja mielenkiintoinen ohjelma toisi varmasti lisää uusia vierailijoita majakkapäivään. Mahdollinen uusi ohjelma voisi sisältää muun muassa geokätköilyä ja sen esittelemistä, taide- ja maalauskurseja, sieni- ja luonto-opastuksia, elävää musiikkia kuten haitarinsoittoa, runonlausuntaa, pienimuotoisia näytöksiä tai näytelmiä sekä tuoreen kalan myyntiä.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vilkan ja Airaksisen (2003, 63–64) mukaan toiminnallisessa opinnäytetyössä riittää usein vain suuntaa antava tieto. Tämä riippuu tietysti siitä, kuinka tarkkaa tietoa tutkimuksen tueksi tarvitaan. Tästä syystä toiminnallisten töiden haastatteluja ei tarvitse kirjoittaa puhtaaksi tai litteroida yhtä täsmällisesti tai järjestelmällisesti kuin tutkimuksellisissa opinnäytetöissä. Toiminnallisen työn haastattelujen litteroinnissa kannattaakin keskittyä enemmän sisällön tuottamisessa tarvittavaan tietoon, joka palvelee erityisesti sen kohderyhmää. Laadullisen tutkimusmenetelmän avulla kerättyä aineistoa voidaan käyttää tutkimuksen lähteenä. (Vilka & Airaksinen 2003, 64.)

Haastattelujen ja muiden palautteiden ansiosta sain paljon tietoa saarten tämänhetkestä tilanteesta ja valmiuksista osallistua tapahtuman järjestämiseen tulevaisuudessa. Jotta haastattelujen vastaukset olisivat olleet mahdollisimman todenmukaisia, painotin vastauksissa rehellisyyttä ja omien mielipiteiden esille tuomista. Sähköpostihaastattelun sijaan olisin voinut käyttää puhelinhaastattelua tai tavata haastateltavat kasvotusten, jolloin vastauksista olisi luultavasti tullut hieman pidempiä. Lisäksi olisin voinut kysellä haastateltavilta aiheeseen liittyviä välikysymyksiä, jolloin vastaukset olisivat varmasti olleet kattavampia ja olisin saanut kysymyksistä enemmän irti. Näin olisi myös välttytty kysymysten eri tavalla ymmärtämiseltä. Omien resurssieni vuoksi päädyin kuitenkin sähköpostihaastatteluun.

Lähes kaikkiin yrittäjiin ja toimijoihin, kenelle haastattelukysymykset lähetin, olin ollut yhteydessä jo aiemmin tapahtumaan liittyen. Tämän vuoksi olen hyvin varma siitä, että ne yhteistyökumppanit, jotka haastattelukysymyksiini vastasivat, olivat positiivisella asenteella mukana tapahtumaan liittyen. Vastaajilla oli ammattimainen ote ja innostunut asenne haastattelukysymyksien vastauksissa. Uskon myös, että vastauksia voidaan pitää luotettavina, koska jokainen vastanneista haluaisi olla tapahtumassa mukana myös jatkossa ja kehittää tapahtumaa entisestään. Tapahtuma toi myös näkyvyyttä jokaiselle mukana olleelle toimijalle ja mahdollisesti uusia potentiaalisia asiakkaita.

Kaiken kaikkiaan tapahtuma sujui kaikilla Selkämeren majakkasaarilla odotusten mukaisesti. Tapahtuman koordinointi vaatii kuitenkin vielä hiomista, jotta turhilta sekaannuksilta ja väärinkäsityksiltä vältytään tulevaisuudessa. Tämän vuoden majakkapäivän järjestelyissä tuntui olevan liian monta vastuuhenkilöä, joka näkyi muun muassa päällekkäisinä tai peräkkäisinä yhteydenottoina ja olemattomina oletuksina asioiden järjestämiseen ja hoitamiseen liittyen.

Yksi tärkeä seikka tapahtuman tulevaisuutta ajatellen, olisi tapahtumaan osallistuvien yrittäjien, toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden, mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, sitouttaminen tapahtumaan. Majakkapäivän suunnittelutyön olisi hyvä lähteä liikkeelle jo hyvissä ajoin esimerkiksi vuodenvaihteen jälkeen, mutta viimeistään alkukevään aikoihin. Osa yrittäjistä oli tänä vuonna hyvissä ajoin alkukesästä suunnitellut majakkapäivän valmiiksi tapahtumakonseptiksi, mutta osalla yrittäjistä tai toimijoista ei ollut vielä mitään suunnitelmia loppukesän tapahtumista. Kun yrittäjät, toimijat ja yhteistyökumppanit saadaan sitoutettua tapahtumaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jää aikaa enemmän esimerkiksi sisällön ja ohjelman suunnitteluun eikä aikaa tarvitse lähellä tapahtuma-ajankohtaa käyttää potentiaalisten yhteistyökumppaneiden hankkimiseen.

10.1 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyön ehdottomasti helpoin osuus itselleni oli teoriaosuuden kirjoittaminen. Sisällysluettelon selkiytymisen jälkeen, oli hankittava tarpeellinen materiaali työn teoreettista osuutta varten. Kävin läpi muutamia tapahtumanjärjestämiseen liittyviä teoksia, mutta Vallon ja Häyrisen *Tapahtuman on tilaisuus: tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen* oli mielestäni paras valinta työhöni. Sen sisältö sekä onnistuneen tapahtuman kolmiot ja niistä muodostuva tähtimalli istuivat hyvin majakkapäivän sisältöön ja tapahtuman kulkuun.

Työtäni ja tapahtuman suunnitteluun ryhtymistäni helpotti erityisesti se, että Metsähallituksella oli majakkapäivästä selkeä konsepti tapahtuman aiemmilta vuosilta. Näin ollen en joutunut suunnittelemaan tapahtumaa alusta asti aivan tyhjästä, vaan sain paljon apua Metsähallitukselta. Metsähallituksen pitämät tapahtumabriefit ma-

jakkapäivään liittyen antoivat paljon tietoa tapahtumasta edellisiltä vuosilta. Lisäksi työtäni edesauttoivat todella mukavat yhteistyökumppanit ja erityismaininta tästä Metsähallituksen väelle.

Vaikka Metsähallitus piti minulle alkuun tapahtumabriefejä majakkapäivään liittyen, oli kokonaisuuden hahmottaminen aluksi vaikeaa. Työ lähti todella nopeasti liikkeelle ja aluksi tuntuikin, ettei perässä meinannut pysyä, sillä informaatiota tuli hyvin paljon. Oman haasteensa toi myös se, etten ollut vierailut kyseisillä majakkasaarilla ennen, joten tapahtumapaikkoihin tutustuminen jäi omalta osaltani väliin. Työn edessä, varsinkin, kun omat päivätyöt ja opinnäytetyön tekeminen tuli jotenkin yhdistää järkeväksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi, tuli tunne, että vastuuta ja tekemistä oli välillä ehkä jopa liiaksi. Lisäksi matkailualan yrittäjät ja yhteistyökumppanit olivat kesällä todella kiireisiä ja heitä oli vaikea tavoittaa, joka loi omat haasteet tapahtuman suunnitteluun. Näin jälkepäin tarkasteltuna työmäärä yhdelle opinnäytetyön tekijälle oli ehkä turhankin laaja ja järkevämpää olisi ollut keskittyä esimerkiksi vain Säpin saaren tapahtumanjärjestämisen osalta.

Työn alkuvaiheilla en ymmärtänyt tai osannut tulla ehkä ajatelleeksi, kuinka paljon tämän työn tekeminen todella veisi ja vaatisi aikaa. Omistautuminen ja työpanos opinnäytetyötäni kohtaan olivat todella isossa roolissa. Saavutin kuitenkin itselleni asettamani tavoitteet ja selviydyin työstäni mielestäni hyvin ja alkuperäisessä suunnitellussa aikataulussa. Tätä opinnäytetyötä tehdessäni opin todella paljon tapahtumanjärjestämisestä ja tapahtuman koordinaattorina toimimisesta ja uskon vahvasti siitä olevan minulle hyötyä myös tulevaisuudessa. Nyt, kun opinnäytetyöni on lähes valmis ja, jos ryhtyisin tekemään uudestaan tapahtumanjärjestämiseen liittyvää työtä tai tutkimusta, olisi tietotaitoa varmasti paljon enemmän ja monen asian tekisin nyt eri tavalla kuin ensimmäisellä kerralla.

Mielenkiinto työtä ja aihetta kohtaan säilyi hyvin alusta loppuun asti. Tietysti välillä tuli päiviä, jopa viikkoja, jolloin kirjoittamisesta ei vain yksinkertaisesti tullut mitään. Myös opinnäytetyön alkuvaiheessa mielenkiinto hieman rakoili, kun ei tiennyt, mistä olisi lähtenyt niin sanotusti liikkeelle. Kun itse tapahtuma elokuun lopulla oli ohi, tilanne hieman rauhoittui ja pystyin keskittymään täysin työn kirjoittamiseen.

Uskon, että mielenkiintoa työtä kohtaan piti työn haastavuuden lisäksi yllä se, että hyvä ja arvostettu toimeksiantaja oli työssä täysillä mukana alusta loppuun.

10.2 Metsähallituksen palaute ja arvio

Sain opinnäytetyöstäni ja erityisesti omasta toiminnastani majakkapäivän järjestämisessä paljon hyvää ja rakentavaa palautetta. Metsähallituksen palautteen kirjoitti Etelä-Suomen Luontopalvelujen projektipäällikkö Minna Uusiniitty-Kivimäki, jonka kanssa teimme koko kesän ajan tiivistä yhteistyötä majakkapäivään liittyen. Seuraava teksti on Minnan antama palaute liittyen omaan toimintaani Majakkapäivän järjestelyissä ja toteutuksessa:

”Tehtävä vaati perehtymistä moneen eri asiaan: aiheeseen liittyvän teorian lisäksi muun muassa Selkämeren kansallispuistoon ja sen sisällä kolmeen eri majakkasaareen, majakka- ja saaristomatkailuun ja niiden kehittämiseen ja useiden eri yhteistyökumppaneiden toimintaan. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Haasteellisuutta tehtävään toi myös se, että majakkapäivän tapahtuma koostuu kolmesta varsin itsenäisestä osakokonaisuudesta, joihin liittyy lukuisia eri yksityiskohtia ja kullakin kohteella on omat toimintamallinsa. Kokonaisuus oli näin ollen varsin laaja ja edellytti yhden kohteen tapahtumajärjestelyjen lisäksi myös kokonaisuuden koordinointia ja viestinnällistä hallintaa. Tällaiseen kokonaisuuteen perehtyminen tilanteessa, jossa muilla toimijoilla on kokemusta ko. tapahtuman järjestämisestä useammalta vuodelta, vaatii aktiivista ja rohkeaa otetta. Toisaalta aiempien vuosien kokemukset tämän tapahtuman järjestämisestä helpottavat työtä, mutta toisaalta ne saattavat myös huomaamatta kahlita ajatuksia ja rajoittaa ideointia, kun valmiita toimintamalleja on jo olemassa. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Alun perin tavoitteena oli löytää kaksi opinnäytetyöntekijää, joista esimerkiksi toinen olisi voinut keskittyä tapahtumajärjestämiseen ja toinen majakkapäivä-tapahtuman ja Selkämeren majakkamatkailun kehittämiseen. Koska työtä teki vain yksi opiskelija,

tehtiin aiheen rajauksessa kompromissi: työ keskittyi tapahtumajärjestämiseen, mutta siihen liittyi myös kehittämis ehdotuksia. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Karita pystyi hyvin ottamaan vastaan ja hyödyntämään suuren tietomäärän, joka työn alkuvaiheen briefeissä käytiin läpi. Työ eteni itsenäisesti ja järjestelmällisesti ja oli kokonaisuutena tulikaste koordinointia ja lukuisia yhteydenottoja sisältäviin tehtäväkokonaisuuksiin. Kokonaisuutena Karita selviytyi tapahtuman järjestelyistä hyvin, mutta myös Metsähallituksen työntekijöiden tuki oli tarpeen. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Tapahtumajärjestelyt hoituivat hyvin ja tapahtuma oli kaikin puolin onnistunut, vaikka kävijämäärä Säpissä jäikin pienemmäksi kuin mihin kapasiteettia olisi ollut. Viimeisen silauksen työlle olisivat antaneet vielä vahvempi työhön sitoutuminen ja määrätietoisuus tavoitteellisuudessa. Nämä olisivat voineet helpottaa työskentelyä ja antaa enemmän eväitä opinnäytetyön kehittämisosioon. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Työskentelyä olisi helpottanut ja yhteistyökumppaneiden luottamusta vahvistanut erityisesti kohteisiin ja niiden toimijoihin tutustuminen etukäteen paikan päällä. Yrityksistä huolimatta tutustumisretkiä ei saatu järjestymään, mikä liittyi Karitan samanaikaiseen työssäkäyntiin, mutta toki myös kohteiden logistiseen haasteellisuuteen: kohteisiin päästäkseen on saatava järjestymään venekuljetus. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Karita piti itsenäisesti yhteyttä kaikkiin tarvittaviin tahoihin. Hänen mukaansa monilta oli vaikea saada vastauksia sähköpostitse. Alusta asti neuvottiinkin olemaan eri toimijoihin yhteydessä aina myös puhelimitse, koska tuntemattomalta ihmiseltä tulevat sähköpostit on helppo sivuuttaa, varsinkin kiireiseen kesäaikaan. Kohteisiin ja toimijoihin tutustuminen paikan päällä olisi voinut helpottaa myös tätä. Yhteydenpito kerrytti kuitenkin kokemusta ja antoi työn aikana lisää varmuutta yhteydenottoihin. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Aktiivisen yhteydenpidon lisäksi asioiden varmistaminen moneen kertaan oli toinen asia, joka oli keskusteluissa esillä työn aikana. Joitakin virheitä, jotka olisivat olleet moninkertaisella tarkistamisella estettävissä, livahti tapahtumamarkkinointiin. Nämä olivatkin opinnäytetyön kannalta keskeinen anti ja erinomaisia oppeja siitä, kuinka suuri merkitys varmistamisella ja verkoston aktiivisella yhteydenpidolla on tapahtumajärjestämisessä. Tämän olisinkin toivonut olevan vahvemmin opinnäytetyön johdtopäätöksissä esillä, sillä teoriaosuudessa asiat oli nostettu esiin. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Työn keskeisin anti on se, että majakkapäivän järjestämiseen saatiin ”ulkopuolisen” henkilön työpanos ja näkökulma. Useampana vuonna järjestetty tapahtuma kangistuu helposti kaavoihinsa ja menettää kiinnostavuuttaan. Siksi uusi näkökulma on tärkeä ja on hyödyllistä saada ulkopuolinen arvio verkoston ja toimintamallien toimivuudesta. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Toinen työn hyöty on majakkapäivän järjestämisen ja sen toimintamallin dokumentointi sekä palautteen keruu tapahtuman järjestämiseen osallistuneilta. Tätä ennen palautetta ei ole järjestelmällisesti koottu. Myös tapahtuman järjestämisen eteneminen ja kokemukset oli hyvä dokumentoida. (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

Tapahtuman määrätietoisesta kehittämisen näkökulmasta yhden opiskelijan työpanos ei ollut riittävä. Jo etukäteen oli tiedossa, että tähän olisi tarvittu enemmän resursseja kuin mitä yhden opinnäytetyön puitteissa on mahdollista asiaan käyttää. Työn puitteissa saatiin kuitenkin listattua ohjelmaehdotuksia ja muita vinkkejä tuleville vuosille.” (Uusiniitty-Kivimäki henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.)

LÄHTEET

Bodwin, G., Allen, J., O'Toole, W., Harris, R. & McDonnell, I. 2011. Events management. Great Britain: Routledge.

Business dictionaryn www-sivut. 2016. Viitattu 27.9.2016
www.businessdictionary.com

Elävän saariston www-sivut. 2016. Viitattu 31.7.2016. www.elavasaaristo.fi

Getz, D. 2005. Event management and event tourism. New York: Cognizant Communications Corporation.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Isokarin www-sivut. 2016. Viitattu 31.7.2016. <http://www.isokari.fi>

Kivistö, K. 2016. Kuvat 1.-3. Säpin majakkapäivä 20.–21.8.2016.

Kustavin kunnan www-sivut. 2016. Viitattu 31.7.2016. <http://www.kustavi.fi>

Kylmäpihlajan www-sivut. 2016. Viitattu 2.8.2016. <http://www.kylmapihlaja.com>

Mainostoimisto Mustikkamaa Designin www-sivut. 2016. Viitattu 30.8.2016.
<http://www.mustikkamaa.fi>

Metsähallituksen www-sivut. 2016. Viitattu 14.6.2016.
<http://www.metsa.fi/luontopalvelut>

Paasonen, J. (toim.) 2013. Yleisötilaisuuksien turvallisuus. Helsinki: Tietosanoma.

Rauman saaristokuljetuksen www-sivut. 2016. Viitattu 1.8.2016.
<http://www.raumansaaristokuljetus.fi/kohteet/kylmapihlaja.html>

Satakuntaliiton www-sivut. 2016. 27.4.2016. <http://www.satakuntaliitto.fi>

Selkämeren www-sivut. 2016. Viitattu 31.7.2016.
<http://www.selkameri.fi/aktiviteetit>

Sundelin, R. 2016. Kylmäpihlajan tarina. Viitattu 1.8.2016.
<http://www.rauma.fi/node/42291>

Suomen majakkaseuran www-sivut. 2016. Viitattu 28.4.2016.
<http://www.majakkaseura.fi>

Säpin majakan www-sivut. 2016. Viitattu 31.7.2016.
<http://www.sapinmajakka.com/index.html>

Tampereen tekkarien radiokerhon www-sivut. 2013. Viitattu 30.8.2016.
<http://oh3tr.ele.tut.fi>

The Chambers Dictionary. 1998. Edinburgh: Chambers Harrap Publishers Ltd.

Turun matkailuakatemia www-sivut. 2016. Viitattu 28.4.2016.
<http://www.turunmatkailuakatemia.fi>

Uusiniitty-Kivimäki, M. 2016. Projektipäällikkö, Metsähallitus Etelä-Suomen luontopalvelut. Pori. Henkilökohtainen tiedonanto 17.10.2016.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2012. Tapahtuma on tilaisuus: tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Verhelä, P. & Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut: matkailuelämyksen tuottaminen ja toteuttaminen. Porvoo: WSOY.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Visit Finlandin merellisen saariston www-sivut. 2016. Viitattu 28.4.2016.
<http://www.visitfinland.fi/tuoteteemat/merellinen-saaristo>

Wahlroos, L. 2008. Säppi Selkämeren loisto. Pori: Säppi 2000 ry.

Työnjakoa ym. käytännön järjestelyjä majakkapäivänä

- Minna Uusiniitty-Kivimäki puh. 040 483 600 6 & Laura Lehtonen puh. 040 017 257 2
 - o Opastukset majakkapihasta
 - 10.30 Laura
 - 11.30 Minna
 - 12.30 Laura
 - 13.30 Minna
 - 14.00 Laura
 - 16.30 Minna

- Vappu & Ari Salo (Säppi 2000 ry) Arin puh. 0400 253 171
 - o Vastaavat majakan esittelystä ja opastuksesta majakan sisällä
 - o Laura ja Minna sopivat tarkemmin, mitä kukakin puhuu, ettei opastuksissa paljon päällekkäisyyksiä!

- Kimmo Nuotio puh. 044 701 1211 (työnumero)
 - o lintuopastukset klo 11 ja 14
 - o muina aikoina jutustelee linnuista myös lintuasemalla

- Karita Kivistö puh. 050 528 807 9 & Harri Sampolahti puh. 040 036 196 0
 - o Pihassa "infopiste": juoksevat asiat, myyntituotteet, jutustelua kävijöiden kanssa, muiden taukotuuraus
 - o Logotuotteet
 - T-paita 20e, Muki 10e, Merkki 8e, postimerkki 1,20e, Kalenteri 15e, Säppi – muki 20e

- Anssi Riihiaho puh. 040 552 751 6
 - o Hoitaa venesataman & laiturin
 - sopii yrittäjien kanssa miten laiturista varattava heille tilaa ja miten väistely onnistuu

- Ohjaa veneilijät laituriin
- kertoo opastuksien aikatauluja (mihinärkevintä osallistua jne., mieluiten ensimmäiseen, joka saapumisen jälkeen lähtee) Halutessaan voi myös osallistua lintuopastukseen klo 11 ja 14!
- Opastukset alkavat majakkapihasta, valkoisen rantalipun luota (beach flag), samassa yleinen info ja tuotemyynti
- Kertoo milloin kuljetus lähtee takaisin jne.
- Ohjaa ihmiset oikeaan suuntaan, majakkapihaan
- Kertoo tarvittaessa, missä WC:t, tulentekopaikat jne.
- laskee kävijämäärän
 - ottaa laskurilukemat aamulla ja illalla

- Radioamatöörit - tilanne vielä auki

Radiopuhelimet 4 kpl tapahtuma-aikana viestintään saassa:

1. Anssi 2. Infopiste (Karita) 3. Laura 4. Minna

Muut yhteystiedot

Kuljetusyrittäjät:

Tommi Salokangas, p. 050 046 882 6

Timo Lokki, p. 044 500 414 2

Petri Jokinen, p. 050 053 108 6

LIITE 2

Yleisökuljetusten & opastusten aikataulut
la 20.8.

Tulo Säppiin & lähtö (merkitty sulkuihin) Säpistä

Saariopastukset
Majakkapihasta

**Lintuopastukset
(PLY)**
Majakkapihasta

Samalla värillä merkitty saapuville kuljetuksille
suositeltava opaskierros.
(Esim. klo 10 saapuvat Salokangas & Lokki
–> klo 10.30 opastukseen jne.)

Salokangas Kuumalainen - Säppi	Lokki Reposaari - Säppi	Jokinen Laitakari - Säppi
---	--------------------------------------	-------------------------------------

10 (-13)

10 (-13)

11 (-14)

10.30 - *Laura*

11.00 Kimmo

12 (-15)

11.30 - *Minna*

13 (-16)

13 (-16)

12.30 - *Laura*

13.30 - *Minna*

14.00 - *Laura*

14.00 Kimmo

16 (-19)

16.30 - *Minna*

Tervetuloa Selkämeren kansallispuiston majakoille 20.–21.8.2016

Tiedote.

Julkaistu: 11.8.2016 klo 15:45

Julkaisija: [Metsähallitus](#)

Kansainvälistä majakkaviikonloppua vietetään 20.–21.8.2016 Selkämeren kansallispuiston kolmella majakkasaarella Luvian Säpissä, Rauman Kylmäpihlajassa ja Kustavin Isossakarissa. Selkämeren majakkaviikonloppuna vierailijat voivat tutustua majakoihin ja majakkasaariin erilaisen tekemisen ja ohjelman merkeissä. Tapahtumiin voi saapua omalla veneellä tai maksullisilla yleisökuljetuksilla, joihin varataan paikka etukäteen. Ohjelma jakaantuu tänä vuonna kahdelle päivälle, joten viikonlopun aikana ennättää vierailla vaikka kahdellakin majakalla. Tapahtuman koko ohjelma ja aikataulut löytyvät osoitteesta www.luontoon.fi/selkameri/ajankohtaista.

Neljäs Selkämeren majakkapäivä on kaksipäiväinen

Alun perin radioamatöörien ideoimaa kansainvälistä majakkaviikonloppua vietetään vuosittain elokuun kolmantena viikonloppuna. Selkämeren kansallispuistossa, jossa majakoita on kaikkiaan kolme, majakkaviikonloppu on muotoutunut jo neljättä kertaa järjestettäväksi yleisötapahtumaksi. Luvialla Säpin majakalla, Raumalla Kylmäpihlajan majakalla ja Kustavissa Isonkarin majakalla majakkaviikonloppu tarjoaa monenlaista ohjelmaa majakoista sekä saariston luonnosta ja maisemista kiinnostuneille. Tänä vuonna Selkämeren majakkapäivä laajentuu koko viikonlopulle, jolloin ohjelmasta on mahdollista nauttia vaikka kahdellakin majakalla.

Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä majakkasaarilla toimivien matkailuyrittäjien ja yhdistysten sekä Suomen majakkaseuran, radioamatöörien, Selkämeren kansallispuiston ystävähdistyksen ja Metsähallituksen kesken.

Opastettuja kierroksia Säpin maisemissa

Säpin majakka Luvialla on otettu käyttöön vuonna 1873, ja sen valkoinen torni kohoaa 28 metrin korkeuteen. Majakka on aiemmin äänestetty Suomen kauneimmaksi majakaksi. Säpin luonto on monipuolinen ja tarkkasilmäisimmät vierailijat voivat nähdä siellä myös mufloneita eli villilampaita, joita saarella elää.

Lauantaina 20.8. Säpin saareen, majakkaan ja sen idylliseen pihapiiriin pääsee tutustumaan opastetuilla kierroksilla maksutta. Tauko- ja tulentekopaikoilla voi nauttia eväistä. Retkelle kannattaakin varautua omin eväin, sillä

Säpissä ei ole kahvila- tai ravintolapalveluja. Tapahtumassa on myynnissä majakka- ja kansallispuistoaiheisia tuotteita. Yleisökuljetukset ja ohjelma Säpissä toteutetaan säävarauksella. Kuljetuksia järjestetään kolmesta eri satamasta:

- Salokankaantie 54, Pori: varaukset Tommi Salokangas, p. 0500 468 826 ajalla 3.8.–17.8.
- Merimesta, Reposaari: varaukset Timo Lokki, p. 044 500 4142 lokkitimo@hotmail.com
- Laitakari, Luvia: varaukset Hanna Holmén, p. 0400 531 083

Taidetta ja solmuja Kylmäpihlajassa

Kylmäpihlajan yhdistetty majakka ja luotsiasema rakennettiin vuonna 1952, ja näin ollen Kylmäpihlajan majakka on Suomen viimeinen miehitetyksi rakennettu majakka. Nykyään Kylmäpihlajan 31 metriä korkeassa tornissa toimii hotelli ja ravintola. Rauman kaupungin omistama Kylmäpihlaja liitettiin Selkämeren kansallispuistoon vuoden 2015 lopussa.

Kylmäpihlajassa majakkapäivän ohjelma painottuu sunnuntaille 21.8.. Paikalla on muun muassa Selkämeren kansallispuiston ystävähdistys kertomassa Rauman saaristosta ja sen elämästä, luonnosta ja kansallispuistosta rennosti solmuharjoitusten parissa. Lasse Kempaksen taidenäyttelyssä ”Merellisiä mielen maisemia” on mahdollista nähdä taiteilija itse työssään. Kylmäpihlajassa voi myös osallistua opastetulle kierrokselle sekä tutustua radioamatöörien toimintaan. Kylmäpihlajan kahvila ja ravintola ovat avoinna.

Kylmäpihlajaan voi tulla viettämään majakkapäivää joko omalla veneellä tai vesibussilla Rauman Poroholmasta. Vesibussien aikataulut, hinnat ja lippujen varaus löytyvät osoitteesta www.raumansaaristokuljetus.fi.

Ilta- tai päiväristeily Isoonkariin

Isonkarin punavalkoraitainen majakka Kustavissa on Selkämeren vanhin, ja koko Pohjanlahden korkein majakka. Se on valmistunut vuonna 1833 ja on lähes 50 metriä korkea.

Majakkaviikonloppuna Isossakarissa on ohjelmaa veneilijöille ja risteilyvieraille sekä lauantaina 20.8. että sunnuntaina 21.8.. Majakka ja kahvila ovat avoinna ja ruokailut järjestyvät tilauksesta. Lauantai-iltana majakalla on erikoisohjelmaa ja mahdollisuus vieraila majakassa pimeän tultua. Sunnuntain ohjelma on suunnattu erityisesti lapsille ja lapsenmielisille.

Isoonkariin tehdään majakkaviikonloppuna kaksi risteilyä, lauantaina 20.8. myöhäinen iltaristeily ja sunnuntaina 21.8. päiväristeily. Risteilyt lähtevät Uudestakaupungista Saaristolaivojen laiturista. Risteilyyn kuuluu opastettu saarikierros ja pääsy majakkaan sekä ruokailu.

Isonkarin risteilyjen ja ohjelman aikatauluista ja varauksista lisätietoa www.isokari.fi.

Lisätietoja:

Majakkapäivän ohjelma kootusti: www.luontoon.fi/selkameri/ajankohtaista
projektipäällikkö Minna Uusiniitty-Kivimäki, Metsähallitus, Luontopalvelut p.
040 483 6006 tai minna.uusiniitty-kivimaki@metsa.fi

YLEISÖTAPAHTUMAN TURVALLISUUSUUNNITELMA**METSÄHALLITUKSEN
LUONTOPALVELUT****KOHTEN NIMI**

Säpin majakkapäivä 20.8.2016, Säppi, Luvia.

TAPAHTUMAN LUONNE

Tämä turvallisuussuunnitelma on laadittu Selkämeren kansallispuistossa, Säpin saarella järjestettävää yleisötilaisuutta, Säpin majakkapäivää varten. Tapahtuma on osa Selkämeren majakkaviikonlopun 20.–21.8.2016 tapahtumia. Tapahtumaan voi saapua joko omalla veneellä tai järjestetyllä yleisökuljetuksella. Tapahtuma tarjoaa erilaista ohjelmaa ja tekemistä Säpin saarella. Se toteutetaan yhteistyössä Säpin saarella toimivien yhdistysten sekä Suomen majakkaseuran, radioamatöörien, Selkämeren kansallispuiston ystävähdistyksen ja Metsähallituksen kesken. Yleisökuljetusten yhteiskapasiteetti on noin 110 henkilöä. Tämän lisäksi saarella on tapahtuman järjestäjiä, toimijoita ja yrittäjiä sekä omilla veneillä saapuvia vierailijoita. Kuljetukset ja ohjelma Säpissä järjestetään säävarauksella.

TURVALLISUUDESTA VASTAAVA TAHO

Kukin yrittäjä ja toimija vastaavat oman toimialueensa turvallisuudesta. Yleisökuljetuksista vastaavat kuljetusyrittäjät, ja Säppi 2000 ry huolehtii, että majakkavierailut hoidetaan liikenneviraston turvallisuusmääräysten mukaisesti. Metsähallituksen ohjelmasta saarella vastaa projektipäällikkö Minna Uusiniitty-Kivimäki, p. +358404836006, Metsähallituksen Luontopalvelut. Onnettomuustilanteessa turvallisuudesta vastaava taho organisoii tehtävät ja antaa ensiapua sekä päättää, minne apu kutsutaan.

Kuljetusyrittäjät tekevät itsenäisesti päätöksen kuljetusten toteutumisesta, mikäli sää on tuulinen. Ohjelman toteutuminen saarella harkitaan kuljetusyrittäjien päätösten perusteella. Järjestäjät ovat Säpin saarella perjantai-illasta lauantai-iltaan.

TAPAHTUMAN KUVAUS

Säpin majakkapäivää vietetään Säpin saarella, pääosin sen venesataman ja majakan pihapiirin läheisyydessä sekä luontopolun reitillä. Lauantai-ohjelmaan kuuluu opastettuja saari- ja lintukierroksia, pääsy majakkaan sisään, radioamatöörien toimintaa Luotsiasemalla sekä Selkämeriaihteiden tuotteiden myyntiä. Majakkaviikonloppu on kaksipäiväinen ja majakka on säävarauksella auki sekä lauantaina että sunnuntaina, mutta tapahtuman ohjelma on ilmoitettu ja toteutetaan muilta osin vain lauantaina, kuten myös yleisökuljetukset. Osallistujat liikkuvat Säpissä vapaasti ja osallistuvat ohjelmaan oman kiinnostuksensa mukaan.

Säpin saarelle järjestetään majakkaviikonloppuna useita yleisökuljetuksia Porin Kuuminaisista, Reposaaren Merimestalta sekä Luvian Laitakarista. Tapahtumaan voi saapua myös omalla veneellä.

TOIMINTA ONNETTOMUUSTILANTEESSA

Onnettomuustilanteessa toimintaa johtaa Minna Uusiniitty-Kivimäki, tai jos hän ei ole paikalla, niin muista järjestäjien edustajista kokenein. Onnettomuustilanteen johtaja päättää lisäavun tarpeesta ja sen onnettomuus- tai kohtauspaikkaan ohjaamisesta ja delegoi tarvittaessa johdon toiselle henkilölle. Avun hälyttämisestä vastaa paikalla oleva henkilö, jolle tehtävä osoitetaan. Ensiapupakkaus sijoitetaan majakkapihan infopisteeseen. Metsähallituksen järjestäjillä on mukanaan radiopuhelimet, muilta osin järjestäjien kesken viestitään tarvittaessa matkapuhelimen avulla. Katoamistilanteessa kutsutaan etsintäapua tilanteen mukaan harkiten ja viimeistään, kun kadonnut on ollut tavoittamattomissa päiväaikaan yli tunnin ja on syytä olettaa onnettomuutta. Tarkemmat ohjeet onnettomuustilanteisiin tässä tiedostossa liitteenä 1.

AJO-OHJEET ONNETTOMUUSPAIKOILLE

Jos potilas on kuljetettavissa, siirrytään potilaan kanssa yleisökuljetuksia järjestettävällä tai mahdollisesti jollakin toisella veneellä parhaimmaksi katsottuun autolla saavutettavaan paikkaan. Mikäli ei jää pelastuslaitoksen harkintaan, kuinka apu pääsee perille. Merivartiosto vastaa meripelastustehtävistä, mutta apu hälytetään hätänumerosta.

TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN VARALTA/ RISKIEN HALLINTA

Merivartiostolle on ilmoitettu tapahtumasta ennakkoon.

Yleisökuljetusten ilmoittautumisten kautta saadaan yhteystietoja matkustajista. Tapahtuman vastuuhenkilöllä ja oppailla tulee olla tiedossa ryhmänsä paikalla oleva kokonaishlömmäärä. Ensiapuvälineet, kännykkä, puukko ja tulentekovälineet ovat aina mukana. Repussa on myös ohjeet avun hälyttämiseen. Kaikille järjestäjille kerrotaan, mistä ensiapuvälineet ja ohje löytyvät.

Tapahtuman vastuuhenkilöt tuntevat Säpin saaren maaston.

ONNETTOMUUSKIRJANPITO JA ONNETTOMUUDEN SYYN TUTKINTA

Jokaisesta onnettomuuden ja läheltä-piti tilanteesta keskustellaan erikseen ja pyritään ehkäisemään tulevaisuudessa vastaavat tilanteet. Onnettomuustilanteessa sisäisestä ja ulkoisesta tiedotuksesta vastaa tapahtuman turvallisuusvastaava. Onnettomuudesta kerrotaan myös esimiehille.

Kohteen sijainti

Yleisökuljetusten lähtöpaikat (ympyröity vihreällä kartassa):

Salokankaantie 49, Pori

Laitakarintie 312, Luvia

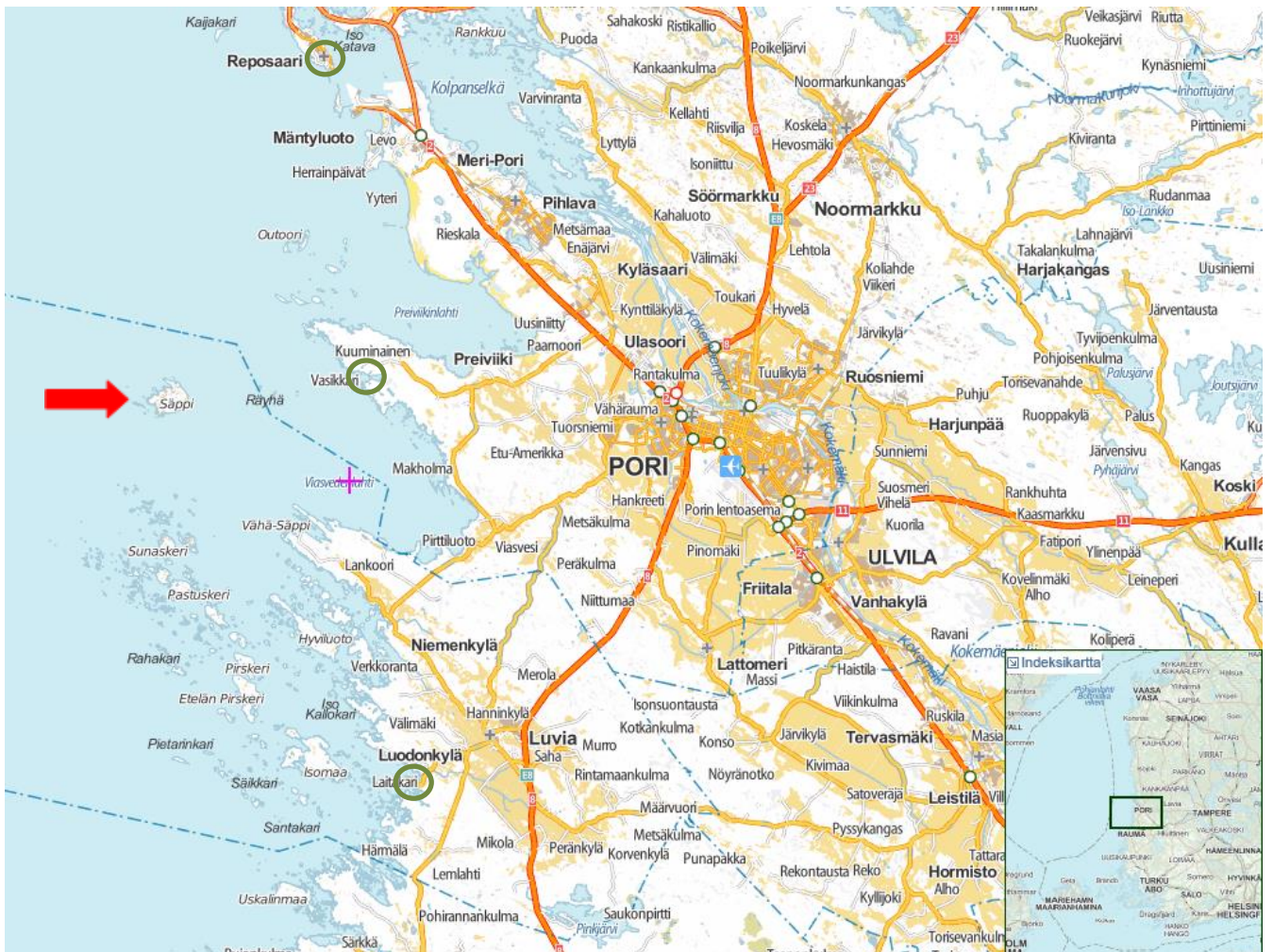
Reposaaren Kalasatama, Pori

Säpin majakkasaari, Luvia, (kartalla nuolen osoittamassa kohdassa):

Kruununmöljän satama:

KKJ: P: 6829228 I: 198875

WGS84: lat 61° 28.7436' lon: 21° 20.5275'

TOIMINTA ONNETTOMUUSTILANTEESSA

Tilanteen arviointi

- Mitä on tapahtunut?
- Avuntarvitsijat ja näiden määrä
- Onko hengenvaaraa?
- Tarvittava välineistö?
- *Tilannetta on arvioitava jatkuvasti toiminnan edetessä – pelkkä alussa tehty arvio ei riitä!*

Toiminta

- Turvallisuudesta vastaava (nimetty asiakirjan alussa) johtaa tilannetta ja tarvittaessa jakaa ohjeet muille auttajille. Mikäli kyseinen henkilö ei voi toimia johtajana, johtaa tilannetta muista ohjaajista kokoinein.
- Toimintajärjestys riippuu tilanteesta, mutta hengenpelastava ensiapu on aina ensisijaista mihinkään muuhun nähden.
- Toimi rauhallisesti, järjestelmällisesti ja harkiten.
- Tee itse ratkaisut.
 - Älä anna asiantuntemattomien johdattaa sinua väärin ratkaisuihin, jos tiedät mitä teet ja olet pelastustöiden johdossa.
 - Loukkaantunut tietää yleensä itse parhaiten, mikä on vialla – kysy, jos tämä on mahdollista.
- Estä lisäonnettomuudet:
 - Siirrä loukkaantuneet turvaan
 - Varoita muita (esim. lähestyviä autoilijoita)
 - Sammuta auton moottori, mikäli on tapahtunut liikenneonnettomuus
 - Aloita alkusammutus, mikäli kyseessä on tulipalo
- Selvitä, kuka tarvitsee apua eniten
- Ohjeiden jakaminen mahdollisille muille auttajille:
 - Ohjeet selkeitä ja yksityiskohtaisia:
 - Kuka tekee, mitä ja millä välineillä?
 - Miten tehdään, missä järjestyksessä?

- Mitä tehdään, kun tehtävä on suoritettu?
- Varmista aina, että tehtävänanto on ymmärretty

Hätäilmoitus

Hengenpelastava ensiapu aloitetaan ennen hätäilmoituksen antamista.

- Ennen ilmoittamista selvitä:
 - Sijainti
 - Minkälaista apua tarvitaan
- Ilmoita:
 - Kuka soittaa
 - Mistä soittaa
 - Mitä on tapahtunut;
 - Tarkka ja selkeä kerronta
 - Jos on elvytystilanne, kerro siitä heti aluksi
 - Loukkaantuneiden määrä ja laatu
 - Onko hengenvaarassa olevia?
 - Onko sortumavaaraa tai kiinnijuuttuneita?
 - Tarkka osoite (ja ajo-ohjeet), jonne potilas maastosta kuljetaan, mikäli kuljetus mahdollista tai mahd. tarkkaan sijainti maastossa
 - Milloin onnettomuus tapahtui
- Yleisiä ohjeita ilmoituksen tekemiseen:
 - Puhu selkeästi ja rauhallisesti
 - Jos lähetät jonkun muun tekemään ilmoitusta, varmista, että hänellä on tarpeelliset tiedot tapahtuneesta
 - Älä sulje puhelinta ennen kuin avunsaanti on varmistunut, ja sinulle on annettu lupa sulkea puhelin.
 - Palaa tapahtumapaikalle
 - Noudata saamiasi ohjeita

Hätäilmoituksen jälkeen

- Jatka elvytystä ja tajunnantason tarkkailua
- Sido haavat

- Tue murtumat
- Valmistele loukkaantuneet kuljetusta varten

Potilaiden kuljetus

1. Odota ambulanssia sovitussa tapaamispaikassa
 - Jos ei tule tai kestää liian kauan:
2. Joku muu sairaankuljetukseen soveltuva ajoneuvo;
 - Kuljetus muulla ajoneuvolla, kuin ambulanssilla ei saa pahentaa vammoja tai pakottaa loukkaantunutta väärään kuljetusasentoon, näin pahentaen vammoja
 - Ei heilahteluja (kohtuullinen ajonopeus)
 - Liian nopeasti ajaminen saattaa johtaa lisävammoihin
 - Potilaan mukaan on aina laitettava ensiapukykyinen henkilö, jos kuljetettavan terveydentila sattuu huonontumaan kuljetuksen aikana
 - Kuljetustavan arvioinnin suorittaa aina pelastustöitä johtava henkilö, eli kokenein paikallaolija
 - Johtaja päättää myös kuljetusjärjestyksen

Kuljetusjärjestys

1. Potilaat, joilla:
 - Hengitysvaikeuksia tai hengitys pysähtynyt
 - Sydän pysähtynyt
 - Vaikeita verenvuotoja
 - Shokki tai sen oireita
2. Potilaat, jotka ovat:
 - Tajuttomia, mutta hengityskykyisiä
 - Vaikeasti loukkaantuneita
3. Lievästi loukkaantuneet potilaat:
 - Raaja- ja ruhjevammat

- Potilaat, joilla murtumia

Kolmen Selkämeren saaren majakkapäivä 20.–21.8.2016

Haastattelukysymykset:

- 1. Millaisena koet/näet oman roolisi Majakkapäivä – tapahtumassa nyt ja tulevaisuudessa?*
- 2. Mitä haasteita Majakkapäivä - tapahtumaan ja sen järjestämiseen liittyy? Miten niistä selvittäään?*
- 3. Miten yhteistyö eri yhteistyökumppaneiden ja toimijoiden välillä on toiminut?*
- 4. Millaisia kehittämisajatuksia sinulla on tulevaisuutta varten ajatellen, erityisesti siitä, että tapahtuma olisi Selkämeren kolmen majakan kokonaisuus?*
 - 4.1. Onko mielestäsi tarpeellista, että kolmea erillistä tapahtumaa markkinoidaan Metsähallituksen toimesta yhtenä kokonaisuutena?*
 - 4.2. Olisiko majakkasaarien (Isonkari-Kylmäpihlaja-Säppi) välille mahdollista kehittää jotain tapahtumaan liittyvää yhteistyötä? Esimerkiksi viikonloppuristeily?*
- 5. Miten tapahtumasta saataisiin tunnettu brändi ja toistuvuus ja kävijät voitaisiin turvata?*
- 6. Mitä muita toimijoita tai uudenlaista ohjelmaa pitäisi saada mukaan?*
- 7. Miten voisit kehittää omaa rooliasi? Mitä itse voisit tehdä Majakkapäivän tunnettavuuden parantamiseksi?*